«ጫፍ ጫፉን» አለች።

«የማይታመን የጀግንነት ተግባር ነው የተፈፀመው። ከፃፍሽ ከሱ ብትጀምሪ ይሻልሻል።»

«በሀየሉም በኩል የትግሉን ታሪክ መዳሰስ ነው ፍላጐቴ» አለችው።

ወዲ አስመራ በመቃወም ራሱን ግራቀኝ ናጠ።

«ትግሉ የህዝብ ታሪክ ነው። የህዝብ ቁጣ ነው። ሀየሉምን ህዝቡ ነው የወለደው። ስለዚህ ትግሉን በግለሰብ በኩል መግለፅ ህዝባዊነቱን ያኮስሰዋል» ሲል አስተያየት ሰጠ።

«ሀየሉምን ህዝቡ ነው የወለደው? ምን ማለት ነው ይኸ? ህዝቡ ሀየሉምን ጀግና ሁን ብሎ መረጠው? ወይስ ሀየሉም በተፈጥሮው ሩህሩህና ጀግና ነበር? ብቻ ይህ ርዕስ ጉዳይ አከራካሪ ነው። ዞሮ ዞሮ ግን ታሪክ የግድ በአንድ መንገድ ብቻ መገለፅ ያለበት አይመስለኝም» አለች።

«ሀየሉምን ማእከል ካደረግሽ ስለትግሉ የተዛባ ግንዛቤ ነው የምታስተላልፊው። ሀየሉም የህዝብ ሀብት ነው። ለዘልአለም በልባችን፤ በወደፊቱ ትውልድ አእምሮም የሚኖር ቅርስ ነው። ቢሆንም...» ከማለቱ

«ሀወኒ!» የሚል የጥሪ ድምፅ በጨለማ ውስጥ ተሰማ። በድምፁ አወቀችውና ከተቀመጠችበት ብድግ አለች።

«እዚህ ነኝ ሀየሉም» ማለት ፈልጋ ነበር።

አቃታት ...

ደንስ ጀግና!

ክራቫትክን አውልቅና!

ምእራፍ አምስት

- 1 -

«እንደምን ከረምክ ልጄ?»

«ጤና ይስጥልኝ አባቴ ...»

«ተመልሰህ መጣህ ማለት ነው? ችግር ገጠመህ?»

«ችግር አልገጠመኝም አቦይ» አለ ወጣቱ ሰው። «አንድ የሚያስተላልፉልኝ አስቸኳይ መልእክት አለ። የታሰረው ወዳጃችን ከእስር ቤት ያመልጥ ዘንድ መሞከር ያለብን ይመስለኛል። ምናልባት ለዚያ የምታገለግል አንዲት እጅግ ጠባብ ቀዳዳ ታይታኛለች። ይህን

ልጠቁማቸው ፈልጌ ነው።»

«መልካም። በል መልእክቱን ግለዐልኝ።»

ለግማሽ ሰአት ያህል ረጋ ብሎ ተናገረ።

«አቦይ!! ይዘውታል የተናገርኩትን?»

«አንዲት ቃል አትጉድልም ልጄ! እንዳለች ነገ ተስያት አስመራ ትደርሳለች።»

«አመሰግናታለሁ።»

«ለሀገራችን ነው ልጄ ...»

«ሌላም አጭር መልእክት ልጨምርልዎ»

«ትችላለህ ቀጥል»

«ያቀረብኩት አሳብ ተቀባይነት የሚያገኝ ከሆነ ከዚሁ ጋር በተያያዘ አንዳንድ መረጃዎችን እንዳስተላልፍ አዲስ አበባ የመቆያ ጊዜዬ ሲራዘምልኝ ይገባልና ይህንኑ ጨምረው ያስተላልፉ።»

«ሻይ ይፈላልህ ታዲያ? የአገራችን ቂጣም አለ።»

«መልካም!» ብሎ ተደላደለ።

ሻይ እየጠጡ በበርካታ ፖለቲካዊ ጉዳዮች ላይ ተወያዩ። ስለሸዋ ሰዎችና ሹማምንት ሲያወጉም በአገሪቱ ላይ የስንፍና ባህል እጅግ መንሰራፋፋቱን አንስተው ተነጋገሩ።

- ህዝቡ ተስፋ በማጣቱ መጠጥ ለምዶአል። ከእኩለ ቀን በሁዋላ ወደ አረቄና ጠላ ቤት የሚጉርፈው ወጣት ቁጥር ጥቂት አይደለም። ሰዎቹ ሙያ አይማሩም። ጥረው ተጣጥረው ኑሮአቸውን አያሸንፉም። ባለስልጣኖቹ ሀገራቸውን አይወዱዋትም። እነርሱ ራሳቸው የማያፈቅሩዋትን ሀገር ሌላው ይወድላቸው ዘንድ ግን በራዲዮ ይናገራሉ። ሌላው ሁሉ ቀርቶ ለባንዲራቸው ፍቅር የላቸውም። ባንዲራ ያለበት ጥበብ ልብስ ቢሞቱ አይለብሱም። የአሜሪካ ባንዲራ ያለበትን ከናቴራ ግን ይለብሳሉ። በዚህ ላይ የምቀኝነት ባህል ስር ሰዶአል። ጉረቤቶች ርስበራስ ይሰዳደባሉ። ልብስ ማጠብ አይወዱም። ሹማምንቱ ዘመዶቻቸውን ብቻ ስራ ያስገባሉ። ያስፈራራሉ፤ ይዋሻሉ፤ አይማሩም፤ ሰው ይንቃሉ፤ ቤተክርስቲያን አይሄዱም፤ ሹማምንቶች እግዚአብሄርን ስለማይፈሩ ሰውን ከፍየል ለይተው አያዩትም - ያርዱታል። መንገዶቹ ስገራ ብቻ ናቸው። ዛሬ ቢጠረግ ነገ ያው ነው። ወጣቶቹና ጉልማሶቹ ጫት ያኝካሉ። የውሃ እጥረት የለም። ልምላሜ ግን አይታይም። ሌላው ቀርቶ ዛፎችን ይቆርጣሉ እንጂ

መልሰው መትከል የሚባል ነገር አያውቁም። አቡዋራው እየተነሳ ሰውን ያለብሰዋል። ዛፍ ተክለው ቢሆን ኖሮ ግን ከአቡዋራው በዳኑ ነበር። ሀይቆቹ ውስጥ አሳ ሞልቶአል። የሚያጠምዳቸው ግን የለም። ይልቁን ህዝቡ አቡዋራ አቡዋራ የሚል ሽሮ ሲያንተከትክ ይውላል። ድህነቱ ልክ የለውም። እርሳስ እየሰበሩ ተካፍለው የሚማሩ ወንድማማቾች ይበረክታሉ። ማቲዎች ምሳቸውን ባቄላ ይቆረጥማሉ። ሀብታሞች ደግሞ እብሪተኞች ናቸው። ሰራተኞቻቸውን ይደበድቡዋቸዋል። ስለራሳቸው ረጅም ሰአት በመለፍለፍ ጊዜያቸውን ያሳልፋሉ። በዚህ ላይ ቦርጫም ናቸው። ጥሬ ስጋ ይወዳሉ። ሆዳቸው የእርጉዝ በግን ይመስላል - ይህን አስከፊ ሁኔታ የፈጠረውም የፊውዳሎቹና እምባገነኑ ስርአቶች ናቸው፡- ተባባሉ።

ከዚያም የሻእቢያ እንቅስቃሴ ተነሳ።

- ዲፕሎማሲያዊ ስራው ተጠናክሮአል። የኤርትራ ወጣቶች መስዋእትነት በአለም ላይ ወደር የማይገኝለት ነው። የኤርትራ ነፃነትም የማይቀር መሆኑን ማንም ተገንዝቦታል -

እቦይ ግርማፅዮን በመጨረሻ ስለ ፍረወይኒ ሳያነሱ አላለፉም ...

«ፍረወይኒ ባልዋ በመንግስት ወታደሮች ከተገደለ ወዲህ በህይወትዋ ደስተኛ አልነበረችም። አንድ ቀን ልጅዋን ወደ በረሃ ለመላክ ወስና አማከረቺኝ። 'ወደ አጉቶቹ ይሂድ! እዚህ ምን ይሰራል? ሁላችንም ከተሰደድንማ ለወራሪዎቹ ስርግ ነው። ኤርትራ ባደዋን ቀረች። ወዲ አፍወርቂ ... እዚወደይ ... ከመይ ጌሩ ይእዘበና ... ንህና ህማቃት ... ክብድና ፈቲና ... ነግራማት ... ንህናዶ ኤርትራውያን ኢና? ምሽክናይ እዚወደይ ... እዚ ጅግና ወዲ ኤረ ... ጥራይ ኢዱ ፈቶዶ በረኻ ክርተት ይብል?' እያለች ስቅስቅ ብላ ታለቅሳለች። አፅናናታለሁ፤ እቆጣታለሁ፤ ወይፍንክች!

«አንድ ቀን ደግሞ ከምሽቱ አራት ሰአት መጣች። ብቅስል ጋቢ ለብሳ በር ላይ ቁማ ስማዩን ታያለች። 'ፍረወይኒ ምንሆንሽ?' አልኩዋት 'ና ተመልከት' አለችኝ ወደ ጨረቃዋ እያመለከተችኝ። የጨረቃዋ ዙሪያ ደም ለብሶ ነበር። 'እዞምጀጋኑ!' ብላ እንባዋ እየወረደ 'ተመልከት ወንድሞቻችን እየተዋጉ ነው። ጨረቃዋ የምትደማው ጀግኖቹ የማይታመን ጀብድ ሲፈፅሙ ነው። ተመልከት የሚረጩውን ደም!' ብላ ጦርነቱ በቀጥታ የሚታያት ያህል የፍልሚያውን ሁኔታ ትነግረኛለች።

«ስለ ወገኖቻችን ወሬ የምትሰማበት ምንም መንገድ ስላልነበረ

የጨረቃን፣ የጉጉትን እንቅስቃሴ፣ የከዋክብትን ሁኔታ እያየች ትግሉ የደረሰበትን ሁኔታ ትተነብያለች። በወቅቱ ሬዲዮ አልነበራትም። እንዳልኩህ ይህ በሆን በሶስተኛው ቀን በተመሳሳይ ሰአት መጣችና ልጅዋን በረሃ ለመላክ መወሰንዋን ነገረችኝ። ብቸኛ ስለሆነች ረዳት ደጋፊ ያስፈልጋታል። ልጅዋ ጉንዋ ቢሆን ይሻል ነበር። ግን ይህን አልነገርኩዋትም። ስሜትዋን ላበላሸው አልፈለግሁም። ከማበረታታትም ተቆጠብኩ። ከጡት መያዣዋ ስር የተጣጠፈ ወረቀት አውጥታ 'ይህ ደግሞ ለኢሳይያስ የፃፍኩት ደብዳቤ ነው' አለችና ታነብልኝ ጀመር። ደብዳቤው እኔንም አስለቀሰኝ። የዋህዋ ፍረወይኒ ለወዲ አፍወርቂ በፃፈችው ደብዳቤ እስዋ ያልመጣችው በጨጉዋራ በሽታ ስለምትሰቃይ መሆኑንና በዚህ ሁኔታ ላይ ሆና ብትመጣ ሸክም እንደምትሆን ተንትናለች። አያይዛም ልጅዋን መላክዋን በወኔ ገልፃለች። በመጨረሻም 'ማርያም አስመረይቲ ትከተልኩም!' ብላ ደምድማለች። 'ጥሩ ነው' አልኩዋት። ተደሰተች። መልእክት ካለኝ ከስሩ ቦታ ስላለው እንድጨምርበት ነገረችኝ። ራስሽ ጨምሪበት አልኩዋትና 'ኤርትራውያን ሁሉ ሰላምታቸውን ያቀርቡልሃል' የሚል ቃል አከለችበት። ከዚያ አመስግናኝ ሄደች።

«እንደምኞትዋ ልጅዋን ወደ በረሃ ላከችው።

«ይህም ሁኔታ በአካባቢው መወራት ሲጀምር በአጋጣሚ እኔም ወዲህ ወደ ደብረዘይት ለመምጣት ዝግጅት ላይ ስለነበርኩ ብቻዋን ከምትሆን ብዬ ይዤያት ወደዚህ መጣሁ። እዚህም አልቀረላት። በየለቅሶው፣ በየሰርጉ ስለኤርትራ ጀግኖች እያነሳች ስትንሾካሾክ አንድ ወታደር ጠቁሞባት ተያዘች። ብትክድ ምናለበት 'ወንዶች ከሆናችሁ ጀግኖቹ ወንድሞቼ ወዳሉበት ሳህል ሂዱ። እኔማ በጨጉዋራ በሽታ የምሰቃይ ደካማና ብቸኛ ሴት ነኝ። ባሌንም ገደላችሁት። እኔንም ግደሉኝ። ልጄን ግን አታገኙትም። ከጀግኖቹ ጋር በረሃ ነው' እያለች ስትጮህ፣ ገደሉዋት።

«እሙዋሙዋቱዋ እንኩዋ የጀግና ነበር። ራስዋን እንደመሳትም አድርጉአት ነበር? ፖሊሶች ግራና ቀኝ ክንድዋን ጨምድደው ይዘዋት ሲሄዱ የመንደሩ ነዋሪ ሁሉ ግልብጥ ብሎ ወጣ። የማይወዳት አልነበረም። ሁሉም 'ፍረወይኒ ወልደማርያም' እያለ በሙሉ ስምዋ ነበር የሚጠራት። በፖሊሶች ተይዛ ስትወሰድ በጩኸት ትናገር ስለነበር አንዱ ፖሊስ 'አፍሽን ዝጊ! አንቺ ሰደተኛ ትግሬ!' ብሎ ጮኸባት። ሽጉጥ መዞ ሊያስፈራራት ሞከረ። ፍረወይኒ መች ተበገረች ታዲያ። በአማርኛ 'ስሙኝ ወገኖቼ! አዎን ስደተኛ ነኝ!' እያለች ትጮህ ጀመር 'ግን ለምን መሰላችሁ የተሰደድኩት? ወታደሮች አገራችንን ወረሩት። ግን መስሎአቸው እንጂ ኤርትራን እንደሁ አያገኙዋትም! ወዲ አፈወርቂ ጆሮአቸውን ጨምድዶ እየረገጠ

ያስወጣቸዋል። ይህን ደሞ ባይናችሁ ታያላችሁ! ወታደሮች ከአገራችን ከወጡ ክበሮዬን እየመታሁ ወደ ሀገሬ እገባለሁ። አለምን ሁሉ የምታጉዋጉዋ ሀገር አለችኝ። ደሞ ለእናንተስ ይህን መሬት ማን ሰጣችሁ? ይህ ምድር የኦሮሞዎች አይደለምን? እናንተ ግን ፈሪዎችና ሆዳሞች ናችሁ። ሙት ናችሁ። ልባችሁ እናትን ለመደብደብ ይጨክናል። እኔን ለመግደል ቸኮላችሁ! ጀግኖቹ ግን ሳህል ናቸው' ካለች በሁዋላ በትግርኛ ደሞ ቀጠለች '... አዘም ጆጋኑ አይሳዓሩን! አጆኻ ዝወደይ! ክምታ ዝበልኩኻ ጌርካያ!? ሕራይ ድአ ገበርኻ! ፀባ አስቲኻኒ ሞት ከም አዳም፣ ወላኳ ኢሬትሪያ አደይ ናፃ ወጺያ እንተዘይርዓኹ ወዲ አፍወርቂ ክምዝዕወት ይፈልጥ እዩ ... አቡኡ ኻአ ፈልጦም እንድየ ... ገዝአም እኮ ጥቃ እንዳያ ገርንኪኤል እዩ ... ደቂ ፀሎት ኢዮም ... እዚ አንበሳ ውድና ነዞም በላእቲ፣ ሀመድ ጌርዎም ኢዩ። ሀመድ ትኹን አዲእዎም። ርጉማት! እወ እዚ ወደይ ... አደ ወሊዳ ትምከን ... ዓሻታት! ንአይ ቀቲልኩምሞ እንታይ ኸይትረኽቡ' ስትል ሰማናት። ኤርትራውያን ተአኪብና በኺና! እንቃይሞ ከገበር ኢልካ ... ፍረወይኒ ሐፍትና ሕዲ የላን ... ምኽክነይቲ ፍረወይኒ ናፅነት ኤሬትሪያ ከይራአየት ከይዳ ... ናብ ዝፈትዋ ፈጣሪ ... ፍረወይኒ ፅብቅቲ ... ፍረወይኒ ጉዋል ኤረ ...»

አቦይ ግርማፅዮን ግምባራቸውን ጉልበታቸው ላይ ደፍተው ተንሰቅስቀው አነቡ። እንግዳውም መሀረም አውጥቶ አይኖቹን አባበሰ። ከዚያም ለደቂቃዎች በዝምታ ቆዩ። እንግዳው ሰአቱን አየ። ሊሄድ ማሰቡ ኖሮአል። ብድግ ብለው ተሰናበቱት።

«በእድሜያችን እናየው ይሆን?» ሲሉ ጠየቁት።

«ምኑን አቦይ»

«ናፅነት ኤሬትሪያ?»

«አይቀርም አቦይ» አለ ወጣቱ ሰው አይኖቹን በመስኮት ወደ ደጅ አሻግሮ እየወረወረ «... ግን መቼ እንደሆን ከኤርትራውያን አምላክ በቀር ማን ያውቃል?»

* * *

ቢሾፍቱ መሸች ...

ከበልበላ ወንዝ አድካሚ የመስኖ እርሻ የእለት ስራ የተለቀቁ ላባደሮች ጉዳናውን ሞልተው ወደ ጉጆአቸው ሲቸኩሉ ታዩ። ቁራዎች ወደማደሪያቸው፣ አየርወለዶች ደግሞ ወደ መጠጥ ቤቶች ተጣደፉ። ሴትኛ አዳሪዎች በበኩላቸው ሙዚቃውን በረጅሙ ለቀው የእለተ - ቅዳሜ እንግዶቻቸውን ለማስተናገድ ሽር-ጉድ የሚሉባት

ደቂቃ ደረሰች፡፡

የአቦይ ግርማፅዮን የቀጠሮ ሰአት ጭምር ተቃረበ ...

አረንጉዋዴ ባርኔጣቸውን እናታቸው ላይ ጣል አድርገው ወደ ጉዳናው ወጡ፡፡ ልብሳቸው ንፁህ ናት፡፡ ቴር ብላ የተተኮሰች፤ አሮጌ ልብስ - ግን ፅዱ፡፡ ረጅም ጃንጥላቸውን እንደ ከዘራም ይጠቀሙባታል፡፡

ወደ ቀጠሮው ስፍራ በርጋታ አዘገሙ ...

አየር ሃይል ሆቴል፡፡

ሆቴሉ ዘወትር እንደሞቀ ነው፡፡ የአየር ሃይል አባላት በብዛት ይስተናገዱበታል፡፡ አብዛኞቹ እነርሱው ናቸው፡፡ ሲቪል ቢለብሱም የከተማው ህዝብ የአየርሃይል አባላትን በቀላሉ ያውቁዋቸዋል፡፡ ሲጀነኑ፤ አሊያም ከነፍሳቸው በላይ በሚያፈቅሩዋት መነፅራቸው - ይለዩዋቸዋል፡፡ ለነገሩ ጢም አለማጫጨታቸው - አረማመዳቸው - ወዛቸው ሁሉ ከሌላው የቢሾፍቱ ነዋሪ የተለየ ነው፡፡ ህክምና ጣቢያቸውና ገበያቸውም ልዩ ነው - መቀበሪያቸው ጭምር፡፡

ሽማግሌው ወደ ቀጠሮው ስፍራ ተቃረቡ ...

አቦይ ግርማፅዮን ዘወትር ቅዳሜ ለአይን ያዝ ሲያደርግ አየርሃይል ሆቴል ብቅ እንደሚሉ የሆቴሉ ሰዎች ሁሉ ያውቃሉ፡፡ የሚጠጡዋትም አትለወጥም - ቀጭን ሻይ፡፡ በረንዳዋ ላይ ተቀምጠው ለዘጠና ደቂቃ ያህል ቀጭን ሻያቸውን አጣጥመው እንዳመጣጣቸው የመልስ ጉዞ ይጀምራሉ፡፡ ታዲያ እዚያ ከሚያዘወትሩት የአየርሃይል አባላት ጋር ሁሉ መልካም ወዳጅነትን መስርተዋል፡፡ በጀ አይሉም እንጂ 'እንጋብዝዎ' የሚላቸውም አይጠፋም፡፡ ከዚህም ከዚያም መጨዋወቱን ግን ስራዩ ብለው ይዘውታል፡፡

ከሆቴሉ ደርሰው በተለመደው ስፍራ አረፍ አሉ ...

ሆቴሉ እንደወትሮው በተስተናጋጅ አልተጨናነቀም፡፡ አሊያም ጠጪው ገና መግባት አልጀመረም፤ ቀዝቀዝ ብሎአል፡፡ የደሞዝ ጊዜ በማለፉም ሊሆን ይችላል፡፡

ሽማግሌው ሻያቸውን አዘዙ - ቀጭን ሻይ፡፡ ሰአታቸውን አዩ፡፡ የቀጠሮው ሰአት ሞልቶአል፡፡ እናቱ ላይ ነው፡፡ በዚህች ደቂቃ አንድ ሰው ሰላምታ ሊያቀርብላቸው ይገባል፡፡ አንድ ሰው፡፡ አንድ የሻእቢያ ሰው፡፡ አንድ የኤርትራ ምድር ሰው፡፡

«ጤና ይስጥልኝ አቦይ ግርማፅዮን»

በትግርኛ ነበር ሰላምታ ያቀረበላቸው - ቢኒያም ኖሮአል፡፡

መምህር ቢኒያም፡፡ የሞቀ ሰላምታ ተለዋወጡ፡፡ ቀይ ቀጭን፣ ፊቱ ምጥጥ ያለ፣ ጉልማሳ ሰው ነበር ቢኒያም፡፡ ሙሉ ጂንስ ለብሶ ነበር ...

«መልእክት አለኝ?» ሲል ጠየቃቸው፡፡

«አዎን አለህ፡፡»

«ደግ ነዋ፤ ይንገሩኝ፡፡ ዛሬ ብዙ ሰው የለም፤ ጥሩ ነው ...»

«አዎን፡፡ ግን ይህን ቦታ መምረጥህ መቼም እንደከነከነኝ ነው፡፡»

ቢኒያም ፈገግ ብሎ፤

«መከከላቸው ስለገባን መቼም ቢሆን አይጠረጥሩንም» አላቸው፡፡

ከዚያም አቦይ ግርማፅዮን ግዳጃቸውን ይወጡ ጀመር ...

• ለሻእቢያ እጅግ ቀልፍ የሆነ አንድ ሰው አስመራ ላይ በደህንነቶች እጅ ወድቆአል፡፡ «ቦሎኛ 99» ይባላል፡፡ እሱን ለማስፈታት ይጠቅም ይሆናል በሚል የአዲስ አበባው «መረብ 72» መልእክት ማስተላለፍ ፈልጉአል፡፡ ጉዳዩ እንዲህ ነው፡፡

«ፊንፊኔ» የሚባል አንድ ሰው በቅርቡ ወደ አስመራ ይጉዋዛል፡፡ ይህ ሰው በአስመራ ቆይታው ከከፍተኛ ባለስልጣኖችና የሻእቢያ አባላት ከሆኑ እስረኞች ጋር መገናኘቱ ከቶ የማይቀር ነው፡፡ ስለዚህ «ቦሎኛ 99» ከእስር እንዲያመልጥ ይህን ሰው መጠቀም ይቻላል ብሎ ያምናል የአዲስ አበባው «መረብ 72»፡፡ ለዚህም በቂ መነሻ አለው፡፡ «ፊንፊኔ» ታማኝ የመንግስት ሰው አይደለም፡፡ ከጥቂት ቀናት ወዲህ ደግሞ ከመንግስት ጋር ወደሚያጋጨው ያልታሰበ ችግር ውስጥ በመግባት ላይ ይገኛል፡፡ ይህ ሰው ውጭ የነበረና በራሱ ፍላጎት ወደ ኢትዮጵያ የተመለሰ ቢሆንም አሁን በፀፀት ላይ ይገኛል፡፡ «መረብ 72» «ፊንፊኔ»ን ለማጥመድ የሚያስችሉ አንዳንድ አሳቦች አሉኝ ይላል፡፡ ስለዚህ ከሻእቢያ ጋር በቅርቡና በአስቸኩዋይ መገናኘትና ሀሳቡን ማቅረብ ይሻል፡፡ የአዲስ አበባ ቆይታው ይራዘምለት ዘንድም ጠይቆአል፡፡

ቢሾፍቱ ጨለመች ...

ሽማግሌው አቦይ ግርማፅዮን የሻይ ሂሳባቸውን ከፍለው አየርሃይል ሆቴልን ለቀቁ፡፡ የእለት ስራቸውን አብቅተዋል፡፡ ከዚህ ወዲያ ያለው የመምህር ቢኒያም ተግባር ነው፡፡ ቢኒያም መልእክቱን እንዴት አስመራ እንደሚያደርሰው አያውቁም፡፡ ለማወቅም

አይፈልጉም:: በኤርትራውያን አይፕሮፕላን አብራሪዎች በኩል ሲሰደው እንደሚችል ግን ይጠረጥራሉ:: ቢኒያምና የአዲሳባውን የሽእቢያ ድር በድልድይነት የሚያገናኙት አቦይ ግርማፅዮን ናቸው:: በዚህ ታዲያ ይኩራሉ:: ለሀገራቸው ይህን ያህል አስተዋፅኦ ማድረግ በመቻላቸው ደስታቸው ወሰን የለውም::

ተግባራቸውን በተገቢው መንገድ አከናውነው የሆቴሉን ግቢ በለቀቁባት ደቂቃ አምስት ያህል የአየር ወለድ መኰንኖች በአ·ዋዝ ጂፕ ታጭቀው ወደ ሆቴሉ ግቢ ዘለቁ::

ዛሬ ቅዳሜ ነው ...

መኰንኖቹ ቅዳሜን እንደዋዛ አሳልፈዋት አያውቁም:: ምርጥ ልብሶቻቸውን የሚጠቀሙት ዛሬ ነው:: ከዚያም በሰበብ አስባቡ በሚጭቀው ያገኙትን ገንዘብ እየመነዘሩ ዊስኪ ጠርሙስ ውስጥ ይዋኛሉ:: የሴትኛ አዳሪዎች ጭን ውስጥ ይዋኛሉ:: የቢሾፍቱ ጨለማ ውስጥ ይዋኛሉ::

ቅዳሜ የዋና ሌሊት ናት ...

- 2 -

ከውጫሌ ወደ መርሳ በሚያመራው ጉዳና ላይ አንድ የሙስሊም ቆብ የደፋ ነጋዴ ግራ ጉንጩን በጫት እንደወጠረ ስምንት አህዮች እየነዳ ይገሰግሳል:: ውርጌሳ አካባቢ ያሉ ኰረብቶች የኢትዮጵያ መንግስትና አማፅያኑ የማይቆጣጠሩዋቸው ፈሪ መሬቶች ናቸው:: ከውጫሌ ወደ መርሳ ነጋዴዎች እቃ ጭነው እንዲያልፉ ባይፈቀድላቸውም ጉቦ እየሰጡ ማለፋቸው አልቀረም:: ቢሆንም ይኸ እጅግ አልፎ አልፎ የሚፈፀም ነው:: ያውም በእኩለ ሌሊት ...

ይህ ሙስሊም ነጋዴ ግን እጅግ ተዳፍሮአል:: ስኩዋርና ኒያላ ሲጋራ ይዞ ተስያቱን ሙሉ በጉዳናው ላይ ገስግሶ ኬላ ላይ ደረሰ:: ኬላ ጠባቂ ወታደሮች የገዛ አይናቸውን ማመን አቃታቸው:: እንዲህ ያለ ቀበጥ ነጋዴ ታይቶም ተሰምቶም አይታወቅ::

ስምንት አህያ!?

የኬላው አዛዥ 'ራሱ ነጋዴው ዘጠነኛ ወደል አህያ መሆን አለበት' እያለ ነበር ወደነጋዴው የተጠጋው::

«ቁም!» ሲል አምባረቀበት::

ነጋዴው አህዮቹን ማቆም አልቻለበትም:: ተክለፈለፉበት:: ከፊታቸው ሄዶ ሊያቆማቸው ሲቃጣ ወደ ግራና ቀኝ እየተበታተኑ አስቸገሩት::

«ጤና የለህም ... አንተ ኩስ!»

ነጋዴው አህዮቹን ትቶ ባለበት ቆመ:: የጉማ አለንጋውን እየወዘወዘ ወታደሩ እስኪጠጋው ጠበቀ::

«ወዴት ነው የምትሄደው!?» ሲል በቁጣ ጮኸበት::

የኬላው አዛዥ የአስር አለቅነት ማእረግ ከንዱ ላይ የሰጠፉ ወጣት የበታች ሹም ነበር::

ነጋዴው ግን ጨርሶ ስጋት አልታየበትም፣

«አስር አለቃ ጫካ ማለት አንተ ነህ?»

«ነኝ! ምንድነው የፈለግኸው?»

ስሙ በመጠራቱ መደንገጥ ብቻ ሳይሆን በዚያች ቅፅበት ብዙ ነገሮችን ገመተ:: አዎን ይኸ ነጋዴ የአንዱ ሹም ቅጥረኛ ሊሆን ይችላል፤ ከሆነ ደሞ ሊያሳዝዘው ይችላል:: ምናልባትም 'ኩስ!' ብሎ መሳደቡ ያስቀጣው ይሆናል?

«መልካም! ብቻህን ላነጋግርህ እችላለሁ?»

«ደህና!» አለና ገንጠል አለ ከነጋዴው ጋር::

ነጋዴው ከደረት ኪሱ የተጣጠፈች ወረቀት አውጥቶ አሳየው:: ወጣቱ የበታች ሹም ከቀዳሚ መምሪያው በቀጥታ በስሙ የተፃፈለትን ደብዳቤ በአንድ ትንፋሽ ከጠጣው በሁዋላ፣

«ይቅርታ ጌታዬ ... በመሳደብ ክብርዎን ዘለፍኩ! አሁን የፈለጉትን ሊያዙኝ ይችላሉ» ብሎ እጅ እንደመንሳት አለ::

ነጋዴው ጫቱን እያላመጠ ያንሾካሽካለት ጀመር፣

«ወታደሮችህ ማወቅ የለባቸውም:: የንግድ ፈቃድ ያለኝ ነጋዴ መሆኔን ብቻ ነው የምትነግራቸው፤ ገባህ?»

«ገባኝ ... ተረድቼያለሁ ጉዋድ!»

«ጉዋድ የሚለውንም ተወው ...»

«እሺ, ጌታዬ ...»

«ጌታዬም አያስፈልግም::»

«ተቀብያለሁ!» ብሎ በተጠንቀቅ ቆመ::

«መጠንቀቅም አያሻህም ... ዘና በል::»

«አይሆንልኝም ...» ብሎ እጆቹን የሚያሳርፍበት ጠፋው::

ነጋዴው ሳቀ:: አህዮቹን እየነዱም ኬላው ላይ ወዳሉት ወታደሮች አመሩ:: ለጠባቂዎቹ ወታደሮች ሰላምታ ካቀረበላቸው በሁዋላ፣

«ነጋዴዎች የሚንቀሳቀሱበት ሰአት ይታወቃል?» ሲል ጠየቃቸው::

«ሲመሽ ነው!» አለ ወጣቱ የበታች ሹም «... በዚህ መንገድ መቼም አይሞክሩዋትም:: በረሃ በረሃውን ነው እያሳበሩ የሚሄዱት::»

«በጉዳናው አያልፉማ!?»

«ጨርሶ!»

ነጋዴው በሀሳብ ተዋጠ:: እሱ ጉዳናውን ይዞ የሚሄድ ከሆነ በቀላሉ ጥርጣሬ ውስጥ ይወድቃል:: ይህም አደገኛ ሙከራ ነው::

«ወያኔዎች ከዚህ ምን ያህል ኪሎ ሜትር ርቀት ላይ ናቸው?»

«ሶስት ቢሆን ነው:: ከዚያ አይበልጥም::»

«ይተናኮላሉ?»

«እንዲያውም! ለነሱማ ሲሳይ ነው:: ነጋዴዎች እንዲመላለሱላቸው ይፈልጋሉ:: ቢሆንም ግን ይፈትሻሉ:: ፍተሻቸው ጥብቅ ነው ይባላል::»

«ነጋዴዎች የሚመላለሱባቸው መስመሮች በየት በኩል ናቸው?»

«በውሃ መውረጃው ነው:: ጨረቃ ሳትወጣ አድብተው ነው የሚያልፉት:: እንደዛቹዋለን እኮ! መንገድ ስተው እርሻው ላይ ብቅ ሲሉ ከእጃችን ይገባሉ:: የወያኔ ነጋዴዎች ከሆኑ ታዲያ ይታኮሳሉ:: እጃቸውን አይሰጡም:: ከቻሉ ይዘው ሊሸሹ ይሞክራሉ:: ካልሆነላቸው ጥለው ያመልጣሉ::»

«ሀየሎም የሚባለውን የወያኔዎች መሪ ታውቁታላችሁ?» ሲል እንደዋዛ ጠየቃቸው::

«በወሬ እንሰማለን!» አሉ ወታደሮቹ በጋራ::

«በአይን ያየውም አለ» አንዱ ወታደር ጣልቃ ገባ::

«ማነው ያየው?»

«እኔ ነኝ!» አለ አንድ ልጅ እግር ወታደር::

«የት ነው ያየኸው?»

«ቆቦ ሲደመሰስ እኔ ከተማው ውስጥ ቀርቼ ነበር::»

«ተማርከህ?»

«የለም! ተመሳስዬ ነው:: ዘመዶች ስለነበሩኝ እነሱ ሸሽጉኝ:: ሁዋላ ከህዝቡ ጋር ወጥቼ አየሁት:: ስለሱ ሲወራም ብዙ ሰምቻለሁ::»

በዚህ ጊዜ ሌላ ወታደር ጣልቃ ገባ::

«ሀየሎም በአይን ይታያል የሚባለውን እንኩዋ አላምንም! የሀሰት ይሆናል ሀየሎም ብለው ያሳዩት:: እንደሚነገረው ሀየሎም ማለት የዲያቢሎስ አጉት ነው:: እስከዛሬ ጥላውን እንጂ ስጋውን ያየ የለም:: ከማይዋሽ ሰው ነው የሰማሁት:: ሲሄድ አይታይም:: ከነ አካሉ የሚታየው ለጥቂት ሰዎች ብቻ ነው:: በተቀረ እንደ አውሎ ነፋስ እየተሽከረከረ ነው የሚዋጋው:: እንዲያውም አውሎ ነፋስ እየተሽከረከረ ሲመጣ ወታደሮች ተኩሰው አቁስለውታል:: ከአውሎ ነፋሱ ላይም ደም ሲንጠባጠብ የማይዋሽ ሰው ባይኑ አይቶ ነግሮኛል::»

ወታደሮቹ ሳቁበት:: ነጋዴውም ፈገግ አለ:: ሌላው ወታደር ደግሞ ቀጠለ፣

«... አውሎ ነፋስ የሚባለው እንኩዋ ተራ ወሬ ነው:: ከተማ ገብቶ ከጀኔራሎች ጋር ዊስኪ መጠጣቱንና ሲወጣም ሂሳቡን ከፍሎላቸው 'ሀየሎም ነኝ!' ብሎ ወረቀት ፅፎ መሄዱ ግን ሀቅ ነው::»

«መልኩ ምን ይመስላል?» ሲል ነጋዴው አይቼዋለሁ ወዳለው ወታደር ዞሮ ጠየቀ::

«አፍንጫው የገደል ንስርን መንቆር ይመስላል:: አለባበሱ እንደ ሁሉም ወያኔዎች ነው:: አይኖቹ የደከሙ ነው የሚመስሉት:: እንደሚወራው ግን አርባ ኪሎ ሜትር ማየት ይችላል::»

ነጋዴው ፈገግ አለ፣

«አርባ ኪሎ ሜትር የት እንደሚደርስ ታውቃለህ?»

«እሱማ ሩቅ ነው:: የሚባለውን ነውኮ::»

«ታጅቦ ነው የሚሄደው?»

«እኔ ሳየው ብቻውን ነበር:: መኪና ራሱ እየነዳ ሲያልፍ ወያኔዎች 'ሀየሎም፣ ወዲ አርአያ!' እያሉ ይጠሩት ነበር:: ጠጉሩን አያበጥረውም:: የስፖርታኪያድ መለዮ ደፍቶ ነበር:: በሹራብ ላይ ሬንጀር ጃኬት ለብሶ ነው ያየሁት:: የላይ ከንፈር ጢሙ እድግ አድጎ በማጭድ ቅርፅ ተቆልምሞአል:: ሲያዩት እዚህ ግባ የማይሉት

ሰው ነው። ይሁን እንጂ ሽጉጥ አውጥቶ የሚተኩስበትን ፍጥነት በአይን ማየት አይቻልም እየተባለ ሲወራ ነበር። ሀየሉምና ኢሳያስ አፍወርቂ ቻይና ሄደው ካራቴ መማራቸውንም ህዝቡ ሲያወራ ነበር። የተማሩበትን ሂሳብ የከፈለላቸው ደሞ የሊቢያው መሪ መሀመድ ጋዳፊ ነው ተብሎ ሲወራ በጆሮዬ ነው የሰማሁት።»

«ሀየሉም ካራቴ ተምሮ ከሆነ ከመሬት ዘሎ ዛፍ ላይ መውጣት ይችላል ማለት ነዋ?» ሲል ነጋዴው በፌዝ ጠየቀው።

ወታደሩ ግን ፌዙ ስላልገባው በቅንነት ምላሽ ሰጠ።

«እንዲያ ሲያደርግ እንኳዋ አላየሁም። ጩቤ ከአስራ አምስት ሜትር ርቀት ወርውሮ ይሰካል ሲሉ ግን ሰምቻለሁ። በሁለት እጆቹ ክንዶቹ ላይም ጥይት የሚያከሽፍ እፅ ራያዎች ቀብረውለታል። ጠዋት ጠዋት አንድ ሊትር ያልፈላ ወተት ብቻ ነው የሚጠጣው። ሌላ እህል ባፉ ንክች አያደርግም። እህል ከቀመሰ መድሀኒቱ ይረክሳል ነው የሚባለው።»

ሲመሽ ነጋዴው ጉዞውን ቀጠለ።

አካባቢው አስፈሪ ነው። የጅብ ጩኸት ይሰማል። አልፎ አልፎ የጥይት ድምፅ አለ። አንድ ሰአት ተኩል ያህል እንደተጓዘ ከሁዋላው ጥላ ነገር ከብዶት ዘወር ቢል ጠመንጃ ተደግኖበታል። እየተርበተበተ ሁለት እጆቹን ወደላይ ሰቀለ፣

«ምንድነህ!?»

«ነጋዴ ነኝ!»

ሁለት ታጋዮች ተጠግተው ፈተሹት።

«በዚህ ሰአት እንዴት በፍጥነት መድረስ ቻልክ?» አለው ታጋዩ እየፈተሸው።

«ጉቦ ሰጥቼ ማለፍ ቻልኩኝ። ዛሬ አላህ ረድቶኛል።»

«ጥሩ ነዋ! ምንድነው የያዝከው?»

«ስኳርና ኒያላ ሲጋራ ነው።»

«ጥሩ ነዋ! መሳሪያ አልያዝክም?»

«አልያዝኩም።»

«ጥሩ ነዋ! የደርግ ወታደሮች አልተተናኮሉህም?»

«ትንሽ አስቸግረውኝ ነበር። ሁለት ጊዜ ጉኔ ላይ በሰደፍ

ደቆሱኝ። ከዚያም ለእያንዳንዳቸው ሁለት መቶ ብር ሰጠሁ።»

«ጥሩ ነዋ! ከደርግ መቼም ጥሩ ነገር አይጠበቅም። ስምህን ልትነግረኝ ትችላለህ?»

«ኑር ሰይድ።»

«ጥሩ ነዋ! እንግዲህ ብዙ አላጉላላህም። አንድ ጠርናፊዬ ያነጋግርህና ከዚያ ሸቀጥህን ባሻህ ከተማ ትሸጣለህ። ህዝቡ ስኩዋር በጣም ተቸግሮአል። ብዙ ዋጋ እየጫናችሁ ባትበዘብዙት ጥሩ ነው።»

ከዚያም ጉዞ ጀመሩ።

ሁለት ታጋዮች ከፊትና ከሁዋላ አጅበው ይዘውት ሄዱ። ከግማሽ ሰአት በሁዋላ ጥቂት ታጋዮች ካሉበት ጉጆ ውስጥ ደረሱ። እየመራ የመጣው ሰው፣

«አህዮችህ እዚህ ይቆዩ። ምንም አትሰጋ» አለው።

«ወዴት ልትወስደኝ ነው?» አለ ነጋዴው ፈራ ተባ እያለ፣

«ተከተለኝ።»

ተከትሎ ጉዞ ጀመረ። ጫቱን እያላመጠ፣ ሀሳቡን ካራምባም፣ ከቆቦም እያነሳ እየጣለ፣ ከአንድ ጉጆ በር ላይ ሲደርሱ ታጋዩ ቆም አለና በድጋሚ ፈተሸው።

«ወዴት ነው የምንሄደው?»

«ጠርናፊያችን ያነጋግርሃል።»

«ምንድነው ጠርናፊ?»

«የመጀመሪያህ ነው ወደ ነፃ መሬት ስትመጣ?»

«ሶስተኛዬ ነው» ብሎ ዋሸ።

ጠርናፊ የሚለውን ቃል አለማወቁ አናደደው። መጠየቁ ደሞ የበለጠ አበገነው። ፊቱም ገረጣ።

ታጋዩ ወደ ጉጆው ይዞት ገባ።

ሶስት ታጋዮች ሻይ እየጠጡ የሞቀ ወሬ ላይ ነበሩ። 'ኖር ኖር' ብለው እንግዳውን ነጋዴ ጨበጡት። መቀመጫም አቀረቡለት። ነጋዴው ለመረጋጋት እየሞከረ ተቀመጠ።

«ሻይ ይቀዳልህ?» አለው ልጅ እግሩ ቀጭን ታጋይ።

«እሺ ይሁን:: እሳህ ያክብርልኝ::»

«መንገድ ላይ ችግር ነበር?»

«ምንም አይል» አለ - እንዳይቀባጥር እየተጠነቀቀ::

ጉጃው ውስጥ ከነበሩት ሶስት ታጋዮች አንደኛው፣

«ለመሆኑ ስለ ኢህአዴግ ትግል ህዝቡ ምን አስተያየት አለው?» ሲል ጠየቀው::

«አ ... ህዝቡ ናፍቆአችሁዋል:: ኢትዮጵያ ሀየሎምን የመሰለ ጀግና የምታፈራው በምእተ አመት አንድ ጊዜ ነው እያለ ህዝቡ ይነጋገራል:: ሀየሎምን ለማየት የማይጉዋጉዋ የለም:: ከነ ዘርአይ ደረስ፣ ከነ ሞገስ አስገዶም፣ ከነ አሉላ አባነጋ፣ ከነ አብርሃ ደቦጭ፣ በሁዋላ ሀየሎም ተወለደ እያለ ያወጋል - ህዝቡ»

«አዎን ...» አለ ታጋዩ «... እነዋለልኝ መኮንን፣ እነ አብዲሳ አጋ እነ አጼ ቴዎድሮስ፣ እነ ሀይለማርያም ማሞ፣ እነ በላይ ዘለቀ፣ እነ መለስ ተክሌ እነ ማርታ መብራሁቱ፣ እነ ጥላሁን ግዛው ... እነዚህንስ አታውቃቸውም?»

ኑር ሰይድ በጥያቄው ግር ተሰኘ:: መደናገሩ እንዳይታወቅበት ግን ፈገግ ሲል ሞከረ:: ታጋዩን ለማስደሰት ብሎ ነበር የሰሜን ስመጥር ሰዎችን ማነሳሳቱ፣

«ከትግራይ ማለቴ እንጂ ከመሳው ኢትዮጵያማ በርካታ ጀግኖች ተፈጥረዋል» ሲል ጉዳዩን ቀለል ሊያደርገው ሞከረ::

«እነ ዘርአይ የትግራይ ሰዎች ናቸው እንዴ?»

እሁንም ያልጠበቀው ጥያቄ ገጠመው::

«ማለቴ ... ትግራይና ኤርትራን ምን ለያቸው? አንድ ናቸው ብዬ ነው:: ቋዋንቋዋ ... ባህል ...» አለና ያሰበውን ሳያጠቃልል አቆመ::

«ፖለቲከኛ ነው የምትመስለው::»

ኑር ሰይድ አልተርበተበተም::

«ህዝቡ ሁሉ ሳይወድ ፖለቲከኛ ሆኗል» አለ ፈገግ ብሎ::

«ብዙ ሰላር ነጋዴዎች ግን ይህን ስለመሰሉ ጉዳዮች ደንታ የላቸውም::»

ኑር ዝምታን መረጠ:: ይህ ታጋይ ሆን ብሎ እየተነኩዋከሰው

መሆኑን ተረዳና ሲጋ:: ታጋዩ ቀጠለ፣

«አለቆችህ እጅግ ራስ ወዳዶች ናቸው!»

በዚህ ድንገተኛ ንግግር አመዱ ቡን አለ:: ታጋዩ ላይ አፈጠጠ::

«እኔ ነጋዴ ነኝ:: አለቃ የለኝም::»

«ትናንት ማምሻውን ግን ስላንተ ሲያወሩ ነው ያመሹት::»

«እነማን?»

«አለቆችህ ...»

«እንዴት ... ስለኔ ... ምን ... እኔ ምንም አለቃ አላውቅም ... ምናልባት የስም መመሳሰል እንዳይሆን ...»

«አይመስለኝም:: ስላንተው ነው ይነጋገሩ የነበረው:: በርግጥ ምስጢር መጠበቅ ነበረባቸው:: አንተን ወደ እሳት ከላኩህ በሁዋላ እነሱ ዊስኪ እየገለበጡ ምስጢራቸውን ያራግፋሉ:: በጣም ቂላቂሎች ናቸው:: ግን ሀየሎም ቢገደል ትግሉ የሚቆም ይመስላቸዋል? አንተም ከንግዱህ ሌላ ድራማ ባትሰራ ይመረጣል:: ሁሉንም ያወቅነው ትናንት ማምሻውን ነው::»

መልስ አልሰጠውም:: ታጋዩ ቀጠለ ...

«... ብዙ የሚያሰጋህ ነገር የለም:: እኛ ካንተ ጋር ፀብ የለንም:: ስርአቱን ነው የምንታገለው:: አጋልጣቸውና ይህን አስቀያሚ ስራ እርግፍ አድርገህ ተወው:: እጁ በደም ለታጠበ ስርአት ለምን ታገለግላለህ?»

ለደቂቃዎች ሲተያዩ ቆዩ::

«እንንግዲህ የምታደርጉኝን አድርጉ» አለ ተስፋ በቆረጠ ድምፅ::

«ምን እንድትፈፅም ነው የታዘዝከው?»

«ሀየሎምን እንድገድል::»

«ብቻህን?»

«የለም! ተባባሪዎች አሉ ...»

«ከተባባሪዎችህ ጋር የት ነበር ቀጠሮአችሁ?»

«ባንክ ቤቱ ደጃፍ ላይ እንድቆም ነው የተነገረኝ::»

«ከዚያስ?»

«ተባባሪዎች ራሳቸው መጥተው የምልክቱን ኮድ እንደሚነግሩኝ

ነው ያሳወቁኝ::»

«ምንድነው የኮድ ቃሉ?»

«አውሎ ነፋስ::»

«ምን ማለት ነው፤ አውሎ ነፋስ?»

«የሀየሎም የኮድ ስም ነው ...»

«ለምን ትዋሻለህ!?» ብሎ ታጋዩ በቁጣ አፈጠጠበት::

ኑር ሰይድ ቅጭም ብሎ ከታጋዩ ጋር ተፋጠጠ::

«ትሰማኛለህ!? እንደ ደርግ ገራፊዎች ገልብጠን ስጋህን አንተለትለውም:: በእሳት አንጠብስህም:: ውሃ የሞላ ጠርሙስ በሲባጐ አስረን ብልትህ ላይም አናንጠለጥልም:: የገማ ውሃ ውስጥ ጭንቅላትህን ነክረን አሳርህን አናበላህም:: ኢህአዴግ ይህን መሰል ድርጊት የመፈፀም ባህልና ልማድ የለውም:: በቅንነት ከተባበርከን አንተም ትጠቀማለህ:: በተዘዋዋሪ ህዝቡን አገለገልክ ማለት ነው:: መናገር የማትፈቅድ ከሆነ ግን በግልፅ ንገረኝ:: አናስገድድህም:: ሆኖም ለሆዳቸው ሳደሩ አረመኔዎች ጥብቅና መቆም የሚያረካህ አይመስለኝም:: ላስፈራራህ አልፈልግም:: መዋሸትህን ግን አረጋግጥልሀለሁ::»

ኑር ሰይድ እያመነታ ቆየ::

ታጋዩ ቀጠለ ...

«የኮድ ቃላችሁን ልንገርህ?»

ኑር ሰይድ የፌዝ ፈገግታ አሳየው::

«እንድነግርህ ትፈልጋለህ?»

የታጋዩ እርግጠኛነት ድንገተኛ መገረምን ጫረበት::

«የኮድ ቃላችሁ 'ጥቁር ቀበሮ' አይደለም?»

የገዛ ጆሮውን ማመን አቃተው:: ሙሉ በሙሉ ተስፋ ቆረጠ::

«ልክ ነው!» ሲል ተነፈሰ::

«በል ቀጥል ... እንዲትም የተሳሳተ መረጃ አልሻም::»

ኑር ሰይድ ይናዘዝ ጀመር::

በመጨረሻም ታጋዩ በመርካት ፈገግ አለና፣

«አሁን በቅጡ እንተዋወቅ፣ እውነተኛ ስምህን ንገረኝ» አለው::

«ሳህሉ ባንትይርጉ» አለ::

«ሀየሎም እባላለሁ::»

- 3 -

አኖሌ ጉዞውን ወደማያውቃት አስመራ ተያይዞታል - በአይሮፕላን:: 'አስመራ - ትንሽዋ ሮማ' ሲባል ሰምቶአል:: ጥቂትም አንብቦአል - ስለውበትዋ:: ጂብሪልም አዳንቆ አውግቶታል:: ከፀጋዬ ገብረመድህን ቅኔዎች ቀንጭቦ ጭምር በቃሉ አነብንቦለታል::

«ምነው ሁሉ እንዳንቺ አስመራ ... እንደ ከተሞች መዲና ... አቀያየሱ ቢጠራ .. በየክፍሉ - በየበሩ - በየመልኩ - በየተራ ... ፋኖሱን እንደ ደመራ ... ቡናቤቱን እንደሰራ ... እያሰ::

ሲያያት ቸከለ::

ስለ አስመራ ቆንጆነትም የሚበቃውን ያህል ሰምቶአል:: ከወደዱ ይሉኝታ እንደማያውቁ ... ከጠሉ ደሞ ግልፅ እንደሆኑ ... ለጥቅም ሲሉ ራሳቸውን እንደማያዋርዱ ... ብርቱዎች መሆናቸውን ሰምቶአል:: ሮዛም ትጠብቀዋለች:: ሲያያት ቸከለ:: የሳሙኤል የአክስት ልጅ:: እንደ ሳሙኤል ገለፃ የሮዛ አፍንጫና ከንፈር ፈዝዘው የሚያዩት አይነት ውብ አይደለም:: ጨዋታዋ ግን አይጠገብም::

የሚጉዋዝበትን ተልእኮ ደሞ አሰበ:: ፕሬዚዳንት መንግስቱ ራሳቸው በቢሮአቸው አነጋግረውት ነበር:: ትሁት ሆነው ነው ያገኛቸው:: ይቀልዳሉ፤ ይጫወታሉ:: ፈገግታቸው ቅቤ ነበር:: ጥናቱ ባስቸኩዋይና በጥራት እንዲከናወን መመሪያ ሰጥተውታል:: አስመራ ላይ ቢሮክራሲያዊ መጠላለፍ እንዳይገጥመው መመሪያ እንደሚሰጥ ነግረው አበረታተውታል:: የቡርቃን አመፅ ለማቆም ያደረገውን ጥረት አድንቀው 'ኢትዮጵያዊ ስሜት!' ያለው ብርቱ ወጣት መሆኑን ጠቁመውታል::

አኖሌ በተምታታ ስሜት ነበር ከፕሬዚዳንቱ ቢሮ የወጣው:: ድንፋታና ጉራ ነበር ከኮሎኔሉ የጠበቀው:: በግልባጩ ድመት ሆነው አገኛቸው:: ስለ አዶልፍ ሂትለር ያነበበውን አስታወሰ:: ብዙ አምባገነኖችና ጨካኝ ሰዎች ትሁት መሆናቸውን አንብቦአል:: ይህም ፍርሃት ለቀቀበት:: ወደ ታላላቅ ባለስልጣናት ደጅ መጠጋጋቱን አልወደደውም:: ቡርቃ ላይ የተፈጠረበት አዲስ ስሜትም ቢሆን ምቾት አልሰጠውም:: የጂብሪልን ብስጭት የተላበሰ ሮሮ አስታወሰ:: 'እነዚህ ቀፋፊዎች ጦርነቱ በበረታና ባባነናቸው ቁጥር ማንኛውም ነገር እንዲጠና ይፈልጋሉ:: በቅርቡ የእቁባቶቻቸውን ውሎ ጭምር ሳያስጠኑን አይቀርም' ብሎት ነበር - ከአንድ ቀን በፊት፤ መጠጥ ላይ:::

አኖሌ ፈገግ አለ:: 'ቶሉ ምን ማለት ይሆን?' ሲል ራሱን ጠየቀ:: 'ምናልባት 'ደንቆሮ' ማለት ሊሆን ይችላል ሲል ገመተ::

የዋቶ አባዱላ ዲስኩር በበኩሉ ጆሮው ውስጥ ያለማቋረጥ ይሰማዋል:: ከብዙ አመታት በፊት ሀማጋው ላይ ለተሰበሰቡ ገበሬዎች ያስተማሩት፣ አለያም ለኦሮሞ ህዝብ ያስተላለፉት መልእክት ...

- ራስ ብሩን እድሜ አይምሰላችሁ የገደላቸው:: አለመጠን ያግበሰበሱትን ጮማ መሸከም አቅቶአቸው ነው የወደቁት:: ወገኖቼ የኛ የኛ ክንድ መቼ ዛለ? ግን በጉልበታችን መብታችንን ካላስከበርን የኛ ቅልጥም ከወይራ ዛፍ አይሻልም:: ማንም እየቆረጠ እሳት ውስጥ ይማግደዋል! -

አኖሌ ምን እንደሚፈልግ ማሰብ ጀመረ:: አልገባውም:: 'ኦሮሞዎች መብቶቻቸውን ተነጥቀዋል:: እና ምን ይደረግ? እነግ ያልቻለውን እኔ እወጣለሁ?' ሲል ራሱን ጠየቀ:: ለራሱም ራሱ መልስ ይሰጥ ጀመር:: 'እኮ ምን ተአምር ለመፍጠር? የሸፈተ ሁሉ ያሸንፋል? የአመፅ መሪ ለመሆን ብቃት ይኖረኝ ይሆን? ትግል ለመጀመር ምን አይነት ባህርይ ያስፈልጋል? ትግል ምንድነው? ጥይት? የቶቅ ኑሮ? ቆነጃጅት የሌሉበት? ውጣ ውረድ የበዛበት? ሞት? እና እኔ ታጋይ መሆን እችላለሁ? የኦሮሞን ህዝብ መብት ለማስከበር እመጥናለሁ? -

አኖሌ እንደገና ይህንንም አሳብ ተወው:: ይህን አሳብ ትቶ ወደ ተጨባጭ ተልእኮው ተመለሰ:: ጂብሪል ከኢሳይያስ አፍወርቂ ጀምሮ ያሉትን የሻእቢያ መሪዎች ስም፣ ስልጣን፣ የግል ባህርይና የትምህርት ደረጃ የያዘ ሰነድ አስታቅፎታል:: ስለኤርትራ አማፅያን የሚያስረዱ በርካታ ጥናቶችንም ሰጥቶታል:: ከተቀመጠበት ተነስቶ ከአይሮፕላኑ የሻንጣ ማስቀመጫ ኪስ የእጅ ቦርሳውን አወረደ:: ትላንት በጥንቃቄ ከተቀመጡት ዶኪመንቶችም አንዱን መዞ አወጣ:: ትላንት ርእስ ማየቱ ትዝ ብሎታል:: «የኤርትራ ማምሻውን አንድ ርእስ ማየቱ ትዝ ብሎታል:: «የኤርትራ ወንበዴዎች የትግል አጀማመር» የሚል::

ዶክመንቱን አውጥቶ ያገላብጠው ጀመር:: ጥናቱ የሻለቃ ማእረግ ባለው አንድ የአየር ሃይል መኮንን የተዘጋጀ ሲሆን፣ ጥናቱ የተካሄደበት ጊዜ ደርግ ስልጣን በያዘባቸው አመታት ውስጥ ይመስላል::

አኖሌ ማንበብ ጀመረ ...

ጥቂት ገፆችን እንዳለፈ የጥናቱ ግልፅነት ይመስጠው ጀመር::

«... ሳህል ውስጥ እንዲት አሮጊት ከመንግስት ጦር ጋር ተጠግተው የምግብ እርዳታ እንዲያገኙ ተደርጎ ነበር ...» ሲል

የሚጀምረው አንቀፅ በስሜት ይዞት ነጎደ::

«... ባልቴትዋ ግን የሚተርፍ ምግብ እያጠራቀሙ ወደ በረሃ እንደሚልኩ ስለተረጋገጠ ለጥያቄ ቀርበው፣ ስለጉዳዩ ያብራሩ ዘንድ ሲጠየቁ፣

'አዎን እልካለሁ፣ ምክንያቱም ልጄ በረሃ ውስጥ ነው ያለው' ሲሉ ይመልሳሉ::

'ልጅዎ ሸፍቶአል፣ እንዴት ለሽፍታ ምግብ ይልካሉ?' ሲባሉ፣

'ይርበዋል፣ ይደክመዋል፣ ወገኖቹ ሁሉ ደግሞ ይወዱታል::' ሲሉ መለሰዋል::

ሻእቢያ ህዝቡን ያስተምረዋል:: ከውጭ የሚመጣለትን ምግብ ለራሱ ሳይበቃው ለህዝቡ ያድላል:: ከህዝቡ ለወሰደው ለማናቸውም ነገር በመጠኑም ቢሆን ይከፍላል:: ለዚህም መሆን አለበት የህዝብ ድጋፍ ያለው::

«... ኢትዮጵያና ኤርትራ በፌዴሬሽን እንዲወሃዱ የተባበሩት መንግስታት በ1950 ዓ.ም ወሰነ:: ያኔ ነው እንግዲህ ኤርትራውያን ወደ ካይሮ መሰደድ የጀመሩት:: ከነዚህም ዋና ዋናዎቹ ኢብራሂም ሱልጣን - እንድሪስ አደም - ኡስማን ሳለህ ሳቤ - ወልደአብ ወልደማርያምና ፋሽስት ኢጣሊያን ሲያገለግሉ የነበሩ ባንዳዎችም የስደት ጉዋድ ነበሩ::»

አኖሌ ግማሹን ታሪካዊ ትንተና ዘለለውና ማንበቡን ቀጠለ:: ሻእቢያ እንዴት ጠንካራ ድርጅት ሊሆን ቻለ? ለሚለው ጥያቄ በቂ መልስ እንደሚያገኝ እየተሰማው በችኮላ ሰመጠበት::

«... ጀብሃ ገና ከጅምሩ በአድሃሪዎች መሪነት የተመሰረተ ነው» ይላል ጥናቱ ማብራሪያውን ሲቀጥል «... አይዲያሊዝምን ከማቴሪያሊዝም ለማገናዘብ ከሚሞክረው 'የኢዝላሚክ ሶሻሊዝም' የቅኝት ፍልስፍናም በመጠኑ ተርከፍክፎበታል:: የክርስቲያኑ ታጋይ መሪዎች እነ እድሪስ መሐመድ አደምና ወልደአብ ወልደማርያም ናቸው:: እድሪስ መሐመድ አደም የቤኒአሚር ተወላጅ ሲሆን ከመነሻውም ኤርትራ ከሱዳን ትደባለቅ እያለ ሲለፍፍ የነበረ ነው:: ከህዝቡ በልቶ ህዝቡን ከመጨረስና ከማስጨረስ በስተቀር እጅግም የሰራው ቁምነገር አልነበረም:: ህዝቡን እሱ የሚበዘብዘው አንሶት እራሱ ባመጣው ጣጣ በመንግስት ወታደር ሲደበደብ ጥሎት ይሸሻል እንጂ ሊከላከልለት አይችልም ነበር:: ይህ የሚያሳየው ለህዝቡ አለመቆሙንና ህዝቡንም ማደራጀት አለመቻሉን ሲሆን የህዝቡም ድጋፍ አልነበረውም::

«... እነ ኡስማን ሳለህ ሳቤ 1960ዎቹ አጋማሽ ገደማ ከጀብሀ ሲገነጠሉ ህዝቡ ላይ የደረሰውን ጭቆና ምክንያት በማድረግ ነበር:: 'በህዝብ ላይ ሻእቢያ ተብሎ የሚታወቀውን ቡድንም አቋቋቁዋሙ:: 'በህዝብ ላይ የሚሰራ ግፍ መቆም አለበት! የፖለቲካ ህሊና መፈጠር አለበት' በማለት የተገነጠለው ሀይልም የራሱን ግንባር ማጠናከር ጀመረ:: የዚህ ሀይል የተዋጊው አዛዥ ኢሳይያስ አፍወርቂ ይባላል:: ኢሳያስ ወታደራዊውን ክንፍ በሚመራበት ወቅት ጀብሀ ሻእቢያን እንደለመደው ለማጥቃት ሞክሮ ሻእቢያ በኢሳይያስ መሪነት ከፍተኛ ጉዳት አድርሶ እንዲሸሽ አድርጕታል:: የሻእቢያን የፖለቲካ ፕሮግራም በግልፅ ማወቅ ቢያስቸግርም በይፋ የሚያራምደው የኤርትራን ነፃነት ለማረጋገጥ እንደሆነ ይነገራል:: ሆኖም በመሳሪያ ብቻ ሳይሆን በፖለቲካውም ረገድ የበሰለ መሆኑን መገመት ይቻላል:: ከህዝቡ ጋር ያላቸው ግንኙነት፤ የውጊያ አሰላለፋቸውን ስናይ ሻእቢያ ከጀብሀ የተሻለ መሆኑን እንገነዘባለን:: ሻእቢያን አጠንክሮ የያዘው የአንድ ሰው የአመራር ችሎታ እንደሆነ ብዙ ተመልካቾች ይጠቁማሉ:: በምርኮኝነትም ሆነ በወዶ ገብነት የገቡ የሻእቢያ ወታደሮችም ይህን አይደብቁም:: ሰውየው ይኸው ኢሳይያስ አፍወርቂ የሚባለው ነው::

«... በሻእቢያ አስተዳደር ውስጥ ገንዘብ ለወታደሩ በደመወዝ መልክም ሆነ በሌላ ሁኔታ አይከፈልም:: በእያንዳንዱ ወታደር ላይ የሚገኝ ልዩ ሀብት ወይም የእርዳታ እቃ በቀጥታ የሰራዊቱ ይሆናል:: ገንዘብ የሚጠቀሙት ከህዝቡ ጋር ለሚደረገው የንግድ ልውውጥ ነው:: ከህዝብ ምግብ ሲወስዱም ገንዘብ ይከፍላሉ:: ከወታደራዊ ልምምድ ሌላም የፖለቲካና የርእዮተ አለም ትምህርት አላቸው::

«... ስለ ሻእቢያ በግልፅ የሚታይ አንድ ነገር አለ:: ኢሳይያስ አፍወርቂ የሚባል ሰው ይኑርም አይኑር ለሻእቢያ እጅግ አስፈላጊ የሆነ አንድ ሰው ግን አለ:: የሜዳው ተዋጊዎች ክብራቸውን ስነስርአታቸውን ያገኙት በዚህ ሰው የአመራር ችሎታ ስለሆነ ኢሳይያስ እንዲሁ «ዞርበል!» ተብሎ የሚገፈተር ሰው አይደለም:: የኡስማን ሳላህ ሳቤ ችግርም ይኸው ሊሆን ይችላል ተብሎ ይገመታል:: የኢሳይያስን አካሄድ ላይወደው ይችላል የሚል ጥርጣሬ አለ:: ግን ምን ያድርገው?

«ጊዜያዊ ወታደራዊ የደርግ መንግስትም እዚህ ሰውዬ ላይ ማተኮር አለበት:: ኢሳይያስ ማነው? ምን ይፈልጋል? ያለምንም ዋስትና ባዶ እጁን ዝም ብሎ እንዴት በረሃ ሊኖር ይወስናል? ወይስ ኢሳይያስ ራሱ እጉል ጀብደኛ ወይም አድሃሪ ይሆን? ኢሳይያስ የህዝቡን ጥያቄ በትክክል ያውቃል ማለትስ ይቻላል? ደጋግመን ልናነሳው የሚገባን ጥያቄ ነው»

እኖሌ በረጅሙ ተነፈሰ ... ጥናቱ የቆየ ቢሆንም አላረጀም::

በእድ ብዛት አልተሻሸም:: አቡዋራም ጠግቦአል:: አለቆች ያዩት አይመስልም:: እኖሌ የጂብሪልን ንግግር አስታወሰ:: 'ማስጠናት ይወዳሉ - ግን አያነቡትም - ቢያነቡትም አይገባቸውም - ቢገባቸውም ትክክለኛ ውሳኔ አይወስኑም - ፈሪዎች ናቸው' ያለው ትዝ ብሎት ፈገግ አለ:: 'የኔ ጥናትም የመደርደሪያ ራት ከመሆን አያመልጥም' ሲል አሰበ::

በጥናቱ ላይ ተረማምዶ በአሳብ ወደ ቡርቃ ነጐደ::

የቡርቃ ሰዎች ከጦር የተሻለ የውጊያ መሳሪያ የላቸውም:: ምናልባት ጠንካራ ክንዶችና - አይበገሬ ልብ ሊኖራቸው ይችላል:: አዎን ብሩህ አእምሮም አላቸው:: ያመፁ ጊዜ ባዶ እጃቸውን ለጦርነት ተዘጋጅተው ነበር:: ሆኖም ጦሮቻቸውን ለጊዜው እንዲያስቀምጡ ተማፅኖአቸዋል:: በርግጥ በወቅቱ ከዚያ ሌላ አማራጭ አልነበረም:: በስሜት ብቻ ተገፍቶ ከታጠቁና ከሰለጠኑ ወታደሮች ጋር መፋለም ወጤቱን ከንቱ እልቂት ብቻ ነው የሚያደርገው - እያለ ቢያስላስልም እኖሌ ይህን እምነቱን ሊገፋበት አልቻለም:: 'ኢሳይያስ ያለምንም ዋስትና ባዶ እጁን ዝም ብሎ እንዴት በረሃ ሊቆይ ወሰነ?' የሚለው ጥያቄ ጭንቅላቱ ውስጥ ቀርቶአል:: ኢሳይያስ ምን አይነት ሰው ነው? ጀብደኛ ወይስ እውነተኛ ለህዝብ የሚታገል ጀግና? አድሀሪ ወይስ ሩቅ ተመልካች - ሩቅ አዳሪ?

ዋቆ አባዱላ ሀማጋው ላይ ለተሰበሰቡት የቡርቃ ገበሬዎች ንግግር ሲያሰሙ ፊቱ ድቅን አለ ...

- ክንዳችን ከወይራ እንጨት ይጠነክራል! መሬታችን ግን ለስላሳ ነው:: ሀብታሙን መሬታችንን ለማረስ ያን ያህል ጠንካራ ክንድ አያሻም:: ጨቅላዎች በቀላሉ ያርሱታል:: ይህ ከሆነ ዘንዳ እኛ ጐልማሶች ይህን ክንዳችንን በሚንቁን ነፍጠኞች ትከሻ ላይ ለምን አክርረን አንሰነዝረውም? ነፍጠኞች አማርኛ ተማሩ እያሉ ቁም ስቅል ያሳዩናል:: አማርኛ ምን ጠቀመን ወገኖቼ? በርግጥ የነፍጠኛ ሎሌዎች ግብር ሊሰበስቡ ሲመጡ እንዳይቸገሩ ረድቶአቸው ይሆናል:: ጦር ሜዳ ላይ እኛን ወደ እሳቱ ለመግፋት ቋንቋዋውን ይጠቀሙበት ይሆናል:: በራዲዮናቸው ንጉሳቸውን ሲያሞግሱ እንድንሰማቸውም ይፈልጉ ይሆናል:: ሌላማ ምን ሲፈይድልን? አይደለም እንዴ ወገኖቼ?

እኖሌ እልም አለ ወደ ቡርቃ ...

የተጨቆኑ ህዝቦች ሁልጊዜ መብታቸውን ለማስከበር ሲሉ ለመታገል ዝግጁ ናቸው:: መሪ ግን ይፈልጋሉ:: ከመካከላቸው ጠንካራ መሪዎች እስኪያገኙ ድረስ ግን ያልተደራጀ ከንቱ መስዋእትነትን እየከፈሉ፤ እየተጨቆኑ ይቆያሉ:: የኤርትራ ህዝብ

ይህን ከባድ ፈተና እየተቋቋቁዋመው ነው። ኦሮሞዎችም እንደ መሀመድ እድሪስ ጥሎአቸው የሚሸሽ ሳይሆን ክብራቸውን የሚያስጠብቅላቸው መሪ ይፈልጋሉ።

የታመቀ አየር ተንፍሶ ሲያበቃ፣

«ወኔ ቢስ ነኝን?» ሲል ራሱን ጠየቀ። መልስ ለመስጠት ፈራ። የቡርቃ ሰዎች ከአመፅ መሀል አውጥተው አሳድገው፣ አስተምረው እንዲመራቸው ጠየቁት። እሱ ግን 'ቆዩ!' አላቸው። እስከመቼ?

ሀወኒን ድንገት አሰባት ...

ቢያማክራት ጭንቀቱ ይቀለው ነበር። ወይም ይዞአት ከአፍሪቃ እጅግ ወደራቁ አገሮች በተሰደደ። ስለ ኦሮሞም ለዘልአለሙ ማሰብ ባቆመ። አዎን ... በአንድ የሩቅ አገር ሰዎች መሀል ጥሮ ግሮ መኖርን ተመኘ። በርግጥ ትክክለኛው ፍላጐቱ በስደት መኖር ስለመሆኑ ራሱም በቅጡ አያውቀውም።

ስለ አዲሳባ ኑሮ ደሞ አሰላሰለ። ትዳር መስርቶ መኖር። ፖለቲካ ውስጥ ሳይገባ። በሙያው እየሰራ እድሜውን መግፋት። ትዳር ስለመመስረት ሲያስብ የሚያውቃቸውን ሴቶች በአሳቡ ያስስ ጀመር።

ሀወኒ የለችም። ሌላ ማን? 'ሜሮን ... ዝጋታም ናት። ሳምራዊት መልክ ብቻ፣ እንደሳሎን እቃ። ሲዲያ ... ለወሲብ ብቻ የተፈጠረች ጉድ፣ የጉድ ጉድ። ፌሩዝ ... ጥሩ ብትሆንም ካልሰለምክ እያለች የምትረብሽ። አበባ - ዘረኛ። ሰላማዊት - ትምክህተኛ' እያለ ሲያጣጥላቸው ከቆየ በሁዋላ ዮዲት ላይ ሲደርስ ቀጥ አለ። ይወዳታል። ጥሩ ናት። በሁሉም ነገር ተስማምተው ነበር። አማራ ናት። ቤትዋ ወስዳ ከአባትዋ አስተዋውቃው ነበር። ጥቂት አውርተው ተጋጩ። አልተግባቡም። ስለ ኦሮሞ ያላቸው አመለካከት ጨፈገገው። ገና ስሙን ሲሰሙ ግንባራቸው ሲቋዋጠር አስተውሎአል። አዘነባቸው። 'ወደል ነፍጠኛ' አላቸው በልቡ። ከመጀመሪያው ቀን በሁዋላ ደጃቸው ሳይደርስ ቀረ። ዮዲትን ማግኘቱን ግን ቀጠለ። ዮዲት የዩንቨርስቲ ተማሪ ናት - የሶስተኛ አመት፣ የህግ። ቆንጆዬና ብስል ናት። አኖሌ እያፈቀራት መሆኑን ቢረዳም አብሮአት ሊቀጥል አልፈቀደም። አባትዋን አጥብቆ ጠላ። ለጉዞ ከመነሳቱ በፊት አግኝቶአት ነበር። እንደምታፈቅረው ስትወተውተው የልቡን በግልፅ ነግሮ ሊለያት ወሰነ፣ የወጪ እየጠጡ ነበር - ጐርደን ጂን፣

- ልጐዳሽ አልፈልግም - አላት - እንደምወድሽ ግን እመኚ -

- ከወደድከኝ ለምን ትሸሸኛለህ?

- አባትሽን አጥብቄ እጠላቸዋለሁ -

- በአባቴ ምክንያት እኔን መራቅ ይገባሀል?

- አንቺ ለአባትሽ ደንታ የሌለሽ ብትሆኚ ደግ ነበር። ለአባትሽ ያለሽ ፍቅር መለኪያ የለውም። ሁለቱ ስሜቶችሽ ወደፊት ይጋጩብሻል። ስለ አባትሽ መልካምነት ስታነሺ ክፉ መናገሬ አይቀርም። ቤተሰቦችሽ ዘንድ እንድሄድ ስትጠይቂኝ ስለማልስማማ እንጋጫለን። ይቅርታ የኔ ፍቅር -

- አባቴን አምርረህ የምትጠላበት ምክንያት በቂ አይደለም አኖሌ?

- ይገርምሻል ዮዲት። ከባህሬይ የተሻለ ማሰብ አይችሉም፡-

- ማነው ባህሬይ?

- ባህሬይን አታውቂውም? ለነገሩ ባታውቂው ይሻልሻል። አንድ ደብተራ ነው። ስለ ኦሮሞ በግእዝ ያሰፈረው ፅሁፍ 'የጋላ ታሪክ፣ የነገዳቸው ቁጥር፣ ነፍሳትን ለመግደል ያላቸውን አራባጅነትና የጭካኔ መጥፎ ልማዳቸውን ለማሳወቅ የጋላን ታሪክ ለመፃፍ ጀምሬያለሁ' በሚል የጥላቻ አረፍተነገር ነው የሚጀምረው። ከዚያ ወዲያ ያለውን ተይው። ምንም አያደርግልሽ። አባትሽ ከዚያ ባህር የተቀዱ ሰው ናቸው። በድጋሚ ይቅርታ - ይህን የምለው ላሳዝንሽ ብዬ አይደለም፡-

- ይህ ለኔና ላንተ መለያየት ምክንያት ሊሆን አይችልም አኖሌ። ለምን በግልፅ ጠላሁሽ አትለኝም?

- አልጠላሁሽም ዮዲት -

- ባትጠላኝም ሌላ አፍቅረህ ይሆናል -

- በጭራሽ! -

- ወንዶችን ማመን ላይቻል ነው፣ አኖሌ -

- ጥሩ ልጅ ነሽ ዮዲት፣ ከኔ የተሻለ ሰው ማፍቀር ትችያለሽ። እኔ እንዳልጠላሁሽ ግን እመኚ። በህይወቴ ሁለት ጊዜ ብቻ ነው ያፈቀርኩት። አንደኛዋ ደግሞ አንቺ ነሽ -

- ሌላዋስ? -

- አሁን የለችም። የቆየ ታሪክ ነው፡-

- ማን ትባላለች?

- ሀወኒ፡ -

- የትናት አሁን?

- አላውቅም። ሰደት ላይ ልትሆን ትችላለች። ሞታም ሊሆን ይችላል-

- ላባቴ ምርጫዬ አንተ መሆንህን ነግሬዋለሁኮ አኖሌ፡-

- አዘኑብሽ?-

- ደስ አላለውም። እኔ ግን ፍርጥ፣ ቁርጥ አድርጌ ነው የነገርኩት፡-

- 'አረመኔ እንዴት ታገቢያለሽ' ብለው አገር ይያዝልኝ አላሉም?፡-

- አኖሌ እባክህ እንዲያ አትበል፡-

- አንቺ ያላስተዋልሻቸው አያሌ ነገሮች አሉ ዮዲት። እነዚያ ያላስተዋልሻቸው እውነታዎች ግን ባጭር ጊዜ ውስጥ ገሀድ የሚሆኑ ይመስለኛል፡-

- ምንድነው ገሀድ የሚሆነው አኖሌ?

- የሮባ ዳዲ ትንቢት መፈፀሙ የማቀር አይመስለኝም -

- ማነው ሮባ?

- የባህሬይ ባላጋራ - ብሎ ፈገግ አለ። አያይዞ እንዲህ አላት፣ «Harold G.Marcus የተባለ ታሪክ ፀሀፊ Imperialism & Expansionism in Ethiopia በተባለ መፅሀፉ ሮባ የተባሉትን የአርሲ ኦሮሞ ጠቅሶ ፅፎአል።

'The hour has not come, but it will come; perhaps our children will see the departure of the oppressor' ነበር ያሉት ሮባ ዳዲ። በርግጥም ልጆቻቸው እኛ መሆናችን ነው። ያንን ቀን መናፈቅ ጀምሬያለሁ ዮዲት። የሚንቁን ሁሉ ክባድ የመሬት መንቀጥቀጥ የደረሰ ያህል የሚርዱበት ተናፋቂ እለት -

- አኖሌ ዛሬ ብዙ ጠጥተሀል። ስሜታዊ ሆነሃል፡-

- በጭራቁ ምኒልክ ዙሪያ ስናወራ አባትሽ ምን አሉኝ መሰለሽ። 'እግዚአብሄር ኢትዮጵያን አንድ ለማድረግ ምኒልክን ላከ!' የብሄላቸው ትርጉዋሜ ስውር አይደለም፤ ዮዲት። የሰው ልጅ ሁሉ ጌታ የሆነው እግዚአብሄር የላከው ገዢ ፍፁማዊ ነውና አሜን ብላችሁ ተቀበሉ ማለታቸው ነው። በዚህ እምነታቸው አባትሽ ከባህሬይ በምን ይለያሉ? ለመሆኑ እስኪ አንድ ጥያቄ ላቅርብልሽ ዮዲት፤ እግዚአብሄር ላንቺ

የዶሮ ፍትፍት ሲያጉርስ በክርኑ የኔን ጥርስ የሚያራግፍ ይመስልሻል፡-

መልስ አልሰጠችውም። - ከአስመራ እንደተመለስክ በዚህ ርእስ ላይ በጥብቅ እነጋግርሀለሁ - አለችው።

ተሳስመው ተለያዩ።

... አይሮፕላንዋ ፍጥነትዋን ቀነሰች። አስመራ ቀርበው ኖሮአል። አኖሌ ስለ ዮዲት ማሰቡን ትቶ ወደ ሮዛ ተሻገረ። የሳሙኤል የአክስት ልጅ። የማይጠገብ ጨዋታ ያላት የአስመራ ልጅ ... ሊያገኛት ቸኮለ።

- 4 -

የደህንነት ሚኒስትሩ ጂብሪልን በአስቸኩዋይ ወደ ቢሮአቸው ከስጠሩት በሁዋላ ቀጣቸው ገፅታቸው ላይ እየተንቦገቦገ፣ ከሰላምታ በፊት እንዲህ ነበር ያሉት፣

«የጠራሁህ እጅግ አደገኛ ስለሆኑ ሁለት ጉዳዮች ላዋይህ ነው። ማታ በወንበዴዎች ሬድዮ የተነገረውን አዳምጠሃል?»

«ስብሰባ ስላመሸሁ አላዳመጥሁም ... ክቡር ሚኒስትር።»

«ደህና እኔው እነግርሃለሁ» አሉ ጠረጴዛቸው ላይ የተበታተነውን ወረቀት እያተረማመሱ «... ሀየሎም አርአያ በተባለው ወንበዴ ላይ ጥቃት እንዲፈፅም ታማኝ ብለህ የላክኸው ሰው እቅድህን ሁሉ ሲዘከዝክ አምሽቶአል።»

በጥፊ የተመታ ያህል ደርቆ ቀረ።

«ውርደት ነው! ቅሌት ነው! ይህ የአመላመል ስህተት እንዴት ተፈጠረ? ለዚህ ጥያቄ በቂ መልስ ማቅረብ ሊኖርብህ ነው። በርግጥ ስህተት ከሆነ ማለት ነው» ብለው በንዴት በሚነድ አይናቸው ገረፉት።

«ምን ለማለት እችላለሁ ክቡር ሚኒስትር!» ብሎ በመረበሽ አይናቸውን ይሸሽ ጀመር። «... ይህን የመሰለ ሁኔታ በመላው አለም ሲያጋጥም የነበረና ወደፊትም ሊያጋጥም የሚችል ነው። ሰላዮች አስቸጋሪ ፍጡራን ናቸው። ይከዳሉ፤ ለሁለት ተቃራኒ ሀይሎች ይሰልላሉ፤ በጀግንነት መስዋእት የሚሆኑም አሉ። ይሄ የላክነው ልጅ ደህና ነበር። ከዚህ ቀደም ሁለት ጊዜ ክባድ ሀላፊነቶችን በብቃት የፈፀመ ሰው ነው። የፓርቲ አባልም ነው፤ ጉዋድ ሚኒስትር ...»

«ደህና! ትምህርታዊ ማብራሪያውን ለሌሎች ሰቀየው:: ሁለተኛው የአኖሌ ዋቆ ጉዳይ ነው:: ፕሬዚዳንቱ ዘንድ እስኪቀርብ ድረስ ሙገሳ ደርድረህለት ለዚህ ስራ አጭተኸዋል:: በርግጥ በዚህ ደረጃ ታማኝ ሰው ነው ማለት ይቻላል.»

«ጉዋድ ሚኒስትር ... አኖሌ አስተማማኝ ሰው ነው::»

«ምን ያህል ፐርሰንት?» አሉት::

አሰበና አመነታ::

«በፐርሰንት ለማስቀመጥ ያስቸግረኛል:: ስለሌሎች ሰዎች መናገር በጣም ይከብዳል:: በከፍተኛ ስልጣን ላይ ያሉ ቁልፍ የፓርቲው ሰዎች ጭምር ሊከዱ ይችላሉ:: የፓርቲያችን አባል ያልሆኑ ሰራተኞችም ታማኝ ሲሆኑ ብዙ ጊዜ አጋጥመውናል:: ይሄ አከራካሪ ይመስለኛል:: የኤርትራው ተግባር ባለሙያን ስለሚጠይቅ ከበድ ያለ ተግባር ነው:: አኖሌ በብቃት ሊሰራው ይችላል ብዬ አምናለሁ:: ምስጢር ይጠብቃል ብዬም አምናለሁ:: ጥንቁቅ ነው:: ጠጥቶ ራሱን አይስትም:: ይህን ያህል አውቃለሁ:: መቶ በመቶ ግን ስለ አኖሌ መናገር ያስቸግራል:: የሰዎችን ልብ ጠልቆ ማወቅ ይከብዳል ...»

«የኦነግ አባል ሊሆን አይችልም?»

«በጭራሽ!» ሲል አረጋገጠ ጂብሪል::

«እርግጠኛ መሆን ትችላለህ?» አሉ የደህንነት ሚኒስትሩ::

«እርግጠኛ ነኝ ጉዋድ ሚኒስትር:: ከሌሎች ሀይሎች ጋር ከቶ ግንኙነት ሊኖረው አይችልም:: እኩይ ተልእኮ ይዞ የመጣ አለመሆኑን ከልብ አምናለሁ:: አኖሌ በዚህ ደረጃ ጨርሶ አይጠረጠርም::»

«እንዳልከው ልጁ ሌላ ተልእኮ ላይኖረው ይችል ይሆናል:: መጠንቀቅ ግን ያሻል:: ትላንት በወንበዴ ሬድዮ መግለጫ እንደሰጠው ቡችላ ለፍርፋሪ ሲሉ ሀገር ሊሸጡ የሚደራደሩ ደላሎችን ለይቶ ማወቅ ያስፈልጋል:: በጣም ... በጣም መጠንቀቅ ያሻል::»

ዝም አለ ጂብሪል:: ለምላሽ እንኩዋ ፈጣን ነበር:: ዛሬ ግን አመነታ:: ሚኒስትሩ ቀጠሉ፣

«ይህን ልጅ እዚህ መስሪያ ቤት ያመጣኸው አንተ ነህ:: ተጨማሪ ሀላፊነት አለብህ::»

መልስ አልሰጣቸውም::

«ለማንኛውም:: በየእለቱ የቴሌፎን ሪፖርት ያቅርብልህ::»

ጂብሪል «መመሪያውን ተግባራዊ አደርጋለሁ» የሚል ምላሽ ከሰጠ በሁዋላ ከተቀመጠበት ተነሳ::

«ቆይ ... ቆይ አልጨረስንም» አሉት::

ተመልሶ ተቀመጠ::

«ሌላ አስቸኩዋይ ጥናት የሚያስፈልገው ጉዳይ አለ::»

ጂብሪል ማስታወሻ ደብተሩን ገለጠ::

«በወያኔና በሻእቢያ አባልነት ተጠርጥረው የታሰሩ ሰዎች ስም ዝርዝር በአስቸኩዋይ ይለይ!»

«መልካም!»

«በከፍተኛ የንግድ ስራ ላይ የተሰማሩና በመንግስት መዋቅሮች ውስጥ የተሰገሰጉ የኤርትራና የትግራይ ተወላጆች ስምናሙሉ አድራሻ በአስቸኩዋይ ይቅረብልኝ::»

«በመላው ኢትዮጵያ ከተሞች ነው?»

«አዎ..»

«መልካም!»

«በደህንነት መዋቅሮቻችን ውስጥ የኤርትራና የትግራይ ተወላጆች መኖር አለመኖራቸው በድጋሚ ይጣራ!»

«መልካም!»

«ጨርሻለሁ!»

ጂብሪል ወደ ቢሮው ሲያመራ 'ፍፃሜ መጥቶአል!' የሚል ቃል መጣበት:: የተሰጡት ትእዛዞች ፍርሀት ለቀቁበት:: 'እነዚህ ሰዎች ተስፋ ቆርጠዋል ማለት ነው?' ሲል ራሱን ጠየቀ::

ሚኒስትሩን ዛሬ ከልክ በላይ ያነጫነጫቸው በህወሀት መሪዎች ላይ የተሰነዘረው የግድያ ሙከራ በመክሸፉ መሆኑን ጂብሪል አውቆአል:: ስለዚህ ቁጣቸውን ችላ አለው:: ይልቁን የኢትዮጵያን የወደፊት እድል ለማሰብ ሞከረና ተደበላለቀበት:: ጨለማ እንጂ ብርሃን አልታይህ አለው:: እንደልማዱ አንድ ቅኔ አስታወሰ - የአንድ ታዋቂ ኢትዮጵያዊ ባለቅኔ ስንኞች፣

... ደንስ ጉበዝ!

ደንስ ጀግና!

ከራሻትክን አውልቅና ...

ስንኞቹ፣ ስለጠፋበት ማሰብ ጀመረ ...
ጥቂት መስመሮችን ብቻ ይዞአል ...
... ምንም - ምንም እንዳታስብ፣
ሁሉን ሁሉን እንድትረሳ!
ጭንቀላትክን ግዘፍበት!
የጀግ ፋንፋር እንኩዋኩዋበት!
አናፋበት ሸልልበት!
የሲቃ ሳቅ አስካካበት ...
ዝግ ብሎ ያሰበ እንደሁ
ይነግርሃል አንዳች እውነት!
መኪናውን አስነስቶ በረረ - አልኮል አስፈልጎታል፡፡
ሲበሳጭ እንዲሁ ያደርገዋል ...

ክፍል - ሁለት

ማርያም አስመረይቲ

በረሃ ያሉትን አደራ!

ምእራፍ ስድስት

- 1 -

እምባሰይራ ሆቴል ሰባተኛ ፎቅ ላይ ሆኖ አስመራን ቁልቁል እያየ ይቆዝማል፡፡ ለአይን ያዝ አድርጐአል፡፡ ሲቪል የለበሱ ወታደሮች ደረታቸውን ገልብጠው በኰምቢሽታቶ ጐዳና ላይ ወዲያ ወዲህ ሲሉ ይታዩታል - አኖሌ ዋቆ፡፡

አስመራ ደርሶ ስራውን ከጀመረ አስር ቀን ቢሞላውም እንኩዋ ከተማዋን ተዘዋውሮ ለማየት እምብዛም ፍላጐት አላደረበትም፡፡ የሚስበው ነገር አጣ፡፡ አስመራ የምታዛጋ መንደር ሆነችበት፡፡ የቀድሞ ውበትዋን እያነሳሳች የምትተክዝ ባልቴት፡፡ የወታደሮች መፈንጫ ሆነችበት - አስመራ፡፡ ያቀረቀረ ህዝብ፡፡ ቀለማቸው

የረገፈ ግድግዳዎች፡፡ ባዶ፡፡ አና፡፡ ሞት የነገሰባት! ፍርሀት ያየለባት! ተስፋ ቢስ ከተማ ሆነችበት - አስመራ፡፡

በዚህ ላይ በከተማዋ የሚያውቀው ሰው የለውም፡፡ ሮዛ በዚህ ላይ በከተማዋ የሚያውቀው ሰው የለውም፡፡ የምታርፍበትን የተባለችው የሳሙኤል ዘመድም አልደወለችለትም፡፡ 'የምታርፍበትን የተባለችው የሳሙኤል ዘመድም አልደወለችለትም፡፡ ሆቴል ስለነገርኩዎት ራስዎ ትደውልልሀለች' ነበር ያለው ሳሙኤል፡፡

በረንዳ ላይ ቆሞ ፍርሀት ያራዳትን ከተማ እያየ መቆዘሙ ሰለቸው፡፡ ይልቁን የእለት ውሎውን ሪፖርት ማዘጋጀት እንደሚገባው አሰበ፡፡ እና ከመኝታ ክፍሉ ማስታወሻ ደብተሩንና ወንበር ይዞ ወደ በረንዳው ተመለሰ፡፡

ዛሬ አብርሀ ፀሎት ከተባለ እስረኛ ጋር ነበር ውይይት ለማድረግ የሞከረው፡፡ ውይይቱ የተሳካ ነበር፡፡ እስረኛው መረጃ ለመስጠት ፈቃደኛ ባይሆንም በአንድ ነጥብ ግን አኖሌን መሳብ ችሎ ነበር፡፡ አኖሌ በሻእቢያ ሰላይነት ተጠርጥሮ በታሰረው በዚህ ሰው ባህርይ በእጅጉ ተገርሞአል፡፡ ማርያም ግምቢ ተብሎ ከሚጠራው ልዩ እስር ቤት ሄዶ ነበር ያነጋገረው!

- እኔ የፖሊስ መርማሪ አይደለሁምና በተለየ መንገድ እንድትቀርበኝ እፈልጋለሁ፡- ይለዋል እንደተገናኙ፡፡ የሚያነጋግራቸውን እስረኞች ሁሉ በዚህ መንገድ ተለሳልሶ ነበር የሚቀርባቸው፡፡

አብርሃ ፀሎት የተባለው እስረኛ ለአኖሌ የተለሳለሰ አቀራረብ ምላሽ ሳይሰጥ ስሜቱ በማይታወቅ ሁኔታ ገረመመው! አኖሌ ቀጠለ!

- ብዙ ድብደባ አድርሰውብሀል? -

በፋሻ የታሸገ ግራ እጁን እያየ ነበር ይህን ጥያቄ ያቀረበለት፡፡

- ደህና ነው - ሲል ምላሽ ሰጠ አብርሀ፡፡

- ስብራት አለው እጅህ?፡-

- አይመስለኝም -

- የሻእቢያ ሰላይ መሆንህን አጫውተውኛል፡፡ እውነት ነው?-

- ልክ ነው፡-

- በቀላሉ ማመንህ ያልተለመደ ነው - አለው አኖሌ ጠሬ

ለማራዘም፡፡

- መካድ ትርጉም አልነበረውም፡፡ ፖሊሶች እጄ ላይ መረጃ አጊኝተዋል፡-

- ከደህንነት ሰዎች ጋር ለመተባበር ፈቃደኛ አለመሆንህን ነው ፖሊሶቹ የነገሩኝ፡፡ ሰላይነትህን ከመንክ ወዲያ አለመተባበር ስቃይህን ማብዛት አይሆንም?

- ስቃዩን ፈርቼ የተሳሳተ መረጃ ብሰጣቸው ምን ይጠቅማሉ? የደህንነት ሰዎች የሚፈልጉት የሻእቢያን የአስመራ የስለላ መዋቅር ማግኘት ነው፡፡ ይህን ጓላጐታቸውን የሚያረካ የሰዎችን ስም ዝርዝር ከኔ ይፈልጋሉ፡፡ አጋጣሚ ሆኖ እኔ ከአንድ ሰው ጋር ብቻ ነው ግንኙነት የነበረኝ፡፡ የመለመለኝም ያው ሰው ነው፡-

- የሰውየውን ስም ሰጥተሃቸዋል?፡-

- አሳምሬ ነዋ!፡-

- ማነው ሰውየው?

- ሻምበል ቃለመስከት ካሳዬ ይባላል፡

- ተያዘ ታዲያ?-

- በሁለተኛው አብዮታዊ ሰራዊት ውስጥ በዚህ ስም የሚጠራ መኮንን የለም ነው የሚሉኝ፡፡ መልኩን ጭምር በዝርዝር ተናገርሁ፡፡ ጠጉሩና አይኑ ጥቁር! ቁመቱ ሜትር ከሰባ! አፍንጫው ሰልካካ! ጠይም! ጥርሶቹ ችምችም ያሉ ነጫጮች! ጢሙን ሙልጭ አድርጎ የሚላጭ! ድምፁ ቀጠን ያለና ስስታም! አረማመዱ ፈጣን! መሆኑን ዘርዝሬ ገለፅኩ፡፡ የምንገናኘው ኮምቢሽታቶ ላይ እንደነበር! የምንለያየውም በዚያው ጉዳና መሆኑን! ከመለመለኝ ሶስት ወር ብቻ እንደሆነ! በተያዝኩበት እለት በእጄ የተገኘውን መረጃ ለአንድ ለሌላ ሰው እንዳስተላልፍ እንደሰጠኝ! የተጠቀሰው ሰው በዚያው በኮምቢሽታቶ ጐዳና ላይ ራሱ መጥቶ ሲጋራ እንድለኩስለት እንደሚጠይቀኝ! እኔም በክብሪት ወይስ በላይተር ብዬ እንዳማርጠው! ምርጫው ክብሪት እንደሚሆን! የምሰጠው መልእክትም በክብሪቱ ውስጥ ስለሚገኝ! ክብሪቱን ለተጠቀሰው ሰው ከሰጠሁ በሁዋላ የእለቱ ተግባሬ እንደሚያበቃ ነበር የተነገረኝ፡፡ ይህን ከመፈፀሜ በፊት ነው የተያዝኩት፡፡ እናም ይህንኑ አብራራሁ፡፡ ፖሊሶች ግን ጨርሶ አላመኑኝም፡፡ እየቀለድሁባቸው መሆኑን ደጋግመው ይነግሩኛል፡፡ እውነቱ ግን ይሄው ነው፡-

አኖሌ የፈዘዘ ፈገግታ አሳየት!

- በርግጥም ቀልድ ይመስላል - አለው፡፡ አያይዘም - ለአብነት ጠጉሩና አይኑ ጥቁር መሆኑን ገልፀሀል፡፡ ይሄ ፌዝ ነው፡፡ ምክንያቱም ያንተና የኔ ጠጉርና አይንም ጥቁር ነው፡፡ በዚህ ሁኔታ ከቀጠልክ ስቃዩ ሊበዛብህ ስለሚችል መረጃ መስጠት ካልቻልክ በሌሎች አንዳንድ ነገሮች ለምን ትብብር አታደርግም?፡-

- ለምሳሌ ምን? - አለ አብርሃ፡፡

- ህዝቡ ዐሬ ሻእቢያ አቁዋም እንዲይዝ በመቀስቀስ፣ በመሳሰለው፡-

- እሱን አልፈልግም -

- ለምን!? - እኖሌ ተገረመ፣

- ምክንያቱም እኔ ቴሌቪዥን ላይ ቀርቤ የማደርገው ቅስቀሳ የኤርትራን ህዝብ ስሜት የኢትዮጵያ መንግስት በሚፈልገው መንገድ ሊገራው አይችልም፡፡ መፍትሄው ሌላ ነው፡-

- በሚዲያ ቀርበህ ብትናገር ምናልባት ነፃ ልትለቀቅ ትችላለህ፡-

- ነፃ ለመለቀቅ ነው መናገር ያለብኝ ወይስ ሻእቢያን ለመጉዳትና የኢትዮጵያ መንግስትን ለመጥቀም? - ሲል አፋጠጠው፡፡ አያያዘናም የኢትዮጵያ መንግስትን ለመጥቀም? - ሲል አፋጠጠው፡፡ አያያዘናም - ራሴን ነፃ ለማድረግ ስል የምናገረው አንዲት ቃል ከቶ የለችም፡፡ መንግስት ድል የሚያገኝበትን መንገድ ግን ልጠቁም እችላለሁ፡፡ በርግጥ የደህንነት ሰዎች ኤርትራ ላይ ድል ስለሚገኝበት መንገድ ሀሳብ እንድሰጥ አልጠበቁኝም፡፡ የነሱ ልዩ ችሎታ እስረኛን ማሰቃየት ብቻ ነው፡-

- ድል የሚገኝበት መንገድ ምንድነው? - ሲል ጠየቀው እኖሌ፡፡

አብርሀ በሉት ደከም ያለ ፈገግታ ካሳየው በሁዋላ፣

- ሀሳቤን አዳምጠህ ለመመርመር ነው ወይስ ሀሳቡን ከመንከበት በርግጥም የማስፈፀም አቅም አለህ?

እኖሌ አመነታ፣

- የማስፈፀም አቅም የለኝም፡፡ ሀሳቡን ከመንከቡት ለኩሎኔል መንግስቱ የማቅረብ ችሎታ ግን አለኝ፡-

አብርሀ በሉት - ይህማ ትልቅ ስልጣን ነው - ካለ በሁዋላ እንዲህ እያለ ያወጋው ጀመር፣

- የኤርትራን ህዝብ ልብ ለማሸነፍ ዘዴው ቀላል ነው፡፡ በቅድሚያ ህዝቡ ላይ የሚደረገው የአውሮፕላን ድብደባ መቆም

አለበት፡፡ ሁለተኛ ወታደሮች ጉጆውን እንዳያቃጥሉበት፣ ከብቶቹንና ፍየሎቹን እንዳያርዱ፣ ልጃገረዶችን እንዳይደፍሩ፣ ዛፎችን እንዳይቆርጡ ማዘዝ፣ ይህ በደብዳቤ የሚፈፀም ሳይሆን በማስሚዲያ በአዋጅ ነው መነገር ያለበት፣ የገበሬውን አንድ በግ ያላግባብ ያረደ ሞት እንዲፈረድበት ማወጅ፣ በግልባጩ ደግሞ ወታደሩ ዛፍ እንዲተክል፣ በትርፍ ጊዜው ገበሬውን በእርሻ፣ በአጨዳና በአረም እንዲያግዝ ማድረግ፣ በገጠሮች ክሊኒክ፣ ትምህርት ቤትና መንገድ መገንባት፣ መቸም የገንዘብ ችግር የሚገጥም አይመስለኝም፡፡ የአንድ ቢኤም የጦር መሳሪያ ጥይት ዋጋ አንድ ክሊኒክ እንቀባሮ ይገነባል፡፡ በተጨማሪ ከኤርትራ ተነቅለው ወደ መሀል አገር የተወሰዱ የፋብሪካ ማሽነሪዎች በሙሉ እንዲመለሱ ማድረግ፣ በተለይ በተለይ ወታደሮች ልጃገረዶችን አስገድደው እንዳይደፍሩ ጥብቅ ትእዛዝ መስጠት፡፡ ይህን ድርጊት የፈፀመ ወታደር ህዝብ በተሰበሰበበት በሞት እንዲቀጣ ማድረግ፡፡ ይህን የመሳሰሉ እርምጃዎች ከተወሰዱ ቢያንስ የገበሬው ልብ መዋለል ይጀምራል፡፡ 'ይህንን ለህዝብ አሳቢ መንግስት ምን ነጠር ነው የምንለው?' ማለት ይጀምራል፡፡ በረኸኞችንም 'ከመንግስት ጋር ታረቁ' ማለት ይጀምራል፡፡ የኤርትራን ህዝብ ልብ ማግኘት የሚቻለው በዚህ መንገድ ብቻ ነው፡፡ ይህም ብቸኛ አማራጭ መሆኑን አረጋግጥልሀለሁ -

እኖሌ በተመስጦ ነበር ያዳመጠው፡፡ አብርሀ ንግግሩን ጋታ ሲያደርግ ግን እንደመባነን አለ፡፡ አያመነታም፣

- ሀሳብህ ያጉዋጉዋል፡፡ መንግስት ግን ይህን እንደ መፍትሄ ሀሳብ አይቀበለውም፡፡ ምክንያቱም ... አለና ሊል የፈለገውን መልሶ ዋጠው፡፡

ሻለቃ ዘውተማን አስታወሰ፡፡ የቡርቃን ገበሬዎች ለማረድ አድርበት የነበረውን ስሜትና መስገብገብ ሲያስብ ዘገነነው፡፡ የእስረኛውን የሚያጉዋጉዋ ሀሳብ በየትም አለም ያሉ አምባገነኖች ከቶ አይቀበሉትም፡፡ አምባገነንነት ደግሞ ፖሊሲ ሳይሆን ባህርይ ነው፡፡ ባህርይን እንደ ፖሊሲ መሻር አይቻልም፡፡ ከቶ አይቻልም - እያለ ለራሱ አንሾካሾከ - እኖሌ ዋቁ፡፡

በዚሁ ነበር ከአብርሀ ጋር የተለያዩት፡፡ ሲለየው ግን አደነቀው፡፡ እያደነቀው ነበር ወደ ቀጣዩ ስራው የተጉዋዘው፡፡

በመንገድ ላይ ታዲያ 'ሙማዩ' ተብሎ በቅፅል ስም ለሚጠራው ረዳቱ አንዳንድ ጥያቄዎችን አቀረበለት፡፡

- ስማ ሙማዩ፣ ወታደሮች የህዝቡን ከብት እየነጠቁ ያርዳሉ እንዴ?፡-

ሙማዬ ሳያመነታ ነበር ምላሽ የሰጠው ...

- ምናለበት? የወንበዴ ዘሮች አይደሉ እንዴ?፦

- ልጃገረዶችንም እንትን ይላሉ የሚባለውስ?

- ሽንኩርቶቹ!? ቀምሰው አያውቁም እርሶ!? -

እኖሌ ልቡ ቀጥ ልትል ነበር:: ጨቤ ልቡ ላይ የተሰካ ያህል አቃሰተ:: ሙማዬ ግን እንዳሻው ማውጋቱን ቀጠለ፡:

- ሽንኩርት ያልቀመሰ የጦር አባል በድፍን ኤርትራ ተፈልጎ አይገኝም:: እኔ እንኳዋ አንድ ጊዜ ብቻ ነው የገጠመኝ። ግን አቃታትና ሞተች -

እኖሌ ቆሌው ተገፈፈ:: በመደነቅም ያየው ጀመር!

- አልቻለችኝም:: የጊዜ ነጠላዋን አልብሼያት ሄድኩ። የሰባ አመተ ምህረት ታሪክ ነው የማወጋዎ:: አሁንማ አግብቻለሁ:: አስመራ ላይም ሽንኩርቶች እንደልብ አይገኙም:: ገጠር ነው ምቹ:: በሉዋቸው ይሉናል:: በዚህ ላይ ያኔ ደሞ አዛገሮች ቀራጦች ነበሩ:: በዚህ ላይ ልጅነት አለ ...

እኖሌ መስማት ስለጨነቀው አቋረጠው!

- በል ፈጠን እያልክ ንዳ:: ዛሬ ስአቱም ሳይታሰብ እልም ነው ያለው፡-

... እምባሰይራ ሆቴል! በከፍሉ በረንዳ ላይ ሆኖ ውሎውን በማስታወሻ ደብተሩ እያሰፈረ ሳለ ስልክ ጮኸ:: ሄዶ አነሳው:: የሆቴሉ ኦፕሬተር መስመሩን ሲለቅለት! 'ሀለው!' አለ። የሴት ድምፅ ወደ ጆሮው መጣ:: ውብ ድምፅ! ልስልስና ጥፍጥ ያለ:: 'ሮዛ መሆን አለባት' አለ ለራሱ:: አልተሳሳተም። 'ሮዛ እባላለሁ' ብላ ራስዋን አስተዋወቀችው:: አማርኛዋ የትግርኛ ቃና ቢኖረውም ችግር ግን አልነበረበትም:: እኖሌ የሚለው ስም አስቸግሮአት ቃል በቃል እየረገጠች ነበር የጠራችው:: ስትለማመደው እንደቆየች አወቀባት:: ቁጡብ መሆንዋን እኖሌ ፈጥኖ ገመተ። ጥሎበት የሰውን ባህርያት ወዲያው ወዲያው ፈርጆ ማስቀመጥ ይወዳል:: ሙያው ያሳደረበት ተፅእኖ ሳይሆን አይቀርም::

«ካንተ ጋር እንድንገናኝ ሳሙኤል ነገረኝ:: አስመራን እንዳስጉበኝህ ጭምር:: ሳልደውልልህ ዘገየሁ! ይቅርታ:: ከከተማ ወጣ ብዬ ሰነበትኩ:: በድጋሚ ይቅርታ::»

«ምንም አይደለም:: የትና መቼ ነው ታዲያ የማገኝሽ?» ሲል ጠየቃት::

«ነገ በስድስት ሰዓት በአስመራ አቆጣጠር:: ባር ኢምፔሮ:: ታውቀዋለህ ኢምፔሮን?»

«አውቀዋለሁ» ካለ በሁዋላ «... በምንድነው ታዲያ የማውቅሽ?» የሚል ጥያቄ አስከተለ!

«እኔ ስለማውቅህ ችግር የለውም» ስትለው አላመናትም::

«የት ነው የምታውቂኝ?»

«ከሳሚ ጋር ጀርመን ላይ የተነሳችሁት ፎቶ አለኝ:: መልክህ የሚጠፋ አይደለም:: ፊትህ ላይ ደግሞ የማይረሳ ነገር አለ::»

«ምን?» አለ እኖሌ::

የልብ ምቱ ጨመረ:: በሮዛ ግልፅነት መደሰት ጀመረ::

«... ፊትህ ላይ ጥልቅ ሀዘን በሚገባ አነበብኩ:: ፎቶህን ሳይ ሁልጊዜ ለነማማ ይህ ልጅ አንድ ያላገኘውና ያጣው ነገር ያለ አይመስላችሁም? እያልኩ ስወተውታቸው ፊትህን ትክ ብለው ይመለከቱና 'ለኛ ምንም አይታየንም' ይሉኛል:: ታዲያ ይህንኑ አንድ ቀን ለሳሚ ስነግረው! እንባ እስኪወጣው ድረስ ስቆ ስቆ ሲያበቃ 'እኖሌ ምንም አሳዛኝ ፊት የለውም:: እንደ ኦሮሞ ምድር የዱር አራዊቶች በደስታ የሚኖር ሰው ነው' አለኝ» ብላ ረጅም ሳቅ አሰማችው::

እኖሌም አብሮአት እየሳቀ!

«ሳሚ መቼም ስለኔ ደግ ነገር ያወራል ብዬ አላስብም:: ድራሹ ይጥፋ!» ካለ በሁዋላ «... አንቺ ስላደረብሽ ስሜት ግን በጣም ተገርሜያለሁ። እንዳልተሳሳትሽ ደግሞ አረጋግጥልሻለሁ:: ከእርካታ ጋር የተራራቅሁ ሰው ነኝ። ያን ስሜት ይሆናል ያነበብሽው:: ዞሮ ዞሮ ስለኔ ጥቂት በማሰብሽ አመሰግንሻለሁ:: ካንቺ ጋር ማውራትና መግባባት ይቻላል የሚል ስሜት ጭምር ክልብ አሳድሬያለሁ:: የነገው ቀጠሮም ፈጥኖ እንዲደርስ እመኛለሁ::»

«እኔም ቸኩያለሁ» አለችው ክልብ በሆነ ድምፅ::

«በይ ቻዎ ሮዚና!»

«ግራሴ ቺቬዲያሞ!»

ስልኩን ዘግቶ ወደ በረንዳው ተመልሶ የማስታወሻ ደብተሩን ማገላበጥ ቀጠለ:: እኖሌ በቀን አስራ ስድስት ሰአት ነው የሚሰራው::

እስረኞችን፣ ህዝቡን፣ የታሪክ ሰዎችን፣ ጀኔራል መኰንኖችን፣ ተራ ወታደሮችን፣ ከፍተኛና መስመራዊ መኰንኖችን ያነጋግራል:: ውሎውን ደግሞ በየእለቱ ወደ አዲሳባ ሪፖርት ያደርጋል::

የአስመራ የህዝብ ደህንነት ሹም ኮሎኔል ዝናው ዘውትር ተሲያት ላይ እየደወለ ማምሻውን ካልጋበዝኩህ እያለ ቢያስቸግረውም ከአንድ ምሹት በላይ አልተገኘለትም:: ጉረኛና ቅብጥብጥ በመሆኑ ጠልቶታል:: ሆኖም ማንኛውንም መረጃ በጠየቀው መሰረት በፍጥነት ስለሚያቀርብለት ምንጊዜም የሞቀ ፈገግታውን ይቸረዋል:: እንደሁኔታውም በጉራ ለተወጠረች መንፈሱ ምግብ ይሆን ዘንድ ሽርፍራፊ አድናቆቶችን ይወረውርለታል::

እኖሌ በአስር ቀን ውስጥ የሰበሰባቸውን መረጃዎች እየገለባበጠ ይፈታትሽ ጀመር:: ካነጋገራቸው በርካታ እስረኞች መካከል ሶስት የኢትዮጵያ ወታደሮች የእንባ ከረጢቱን አስፈትተውታል:: ስለ ህዝብና ዴሞክራሲ፣ ስለሰላምና ጦርነት አጥብቆ እንዲያስብም አድርገውታል:: በነዚህ ወታደሮች ምክንያት የራሱን ፖለቲካዊ እምነት ለመፈተሽ ጭምር ተገዶአል:: በተለይ ፍትህ የማግኘት ጥያቄ በህሊናው ደጋግሞ ጮኸ:: ስለመንግስት ባለስልጣናት ህሊና ጭምር አሰበ:: በርቀት ሲያስባቸው ፈራቸው:: በእኒያ ሶስት ወታደሮች ምክንያት ስለራሱ የጉዞ አግጣጫ ደጋግሞ ለማሰላሰል ተገደደ:: እራሱ ለሚያቀርበው ስፍር ቁጥር የሌለው ጥያቄ ምላሽ ግን አያገኝም:: ከሶስቱ ወታደሮች ጋር ያደረገውን ቃለ ቀይታ ሲያስብ ያልተለመደ የአመፅ ስሜት በመላው ሰውነቱ ተሰራጭቶ ይሞቀዋል! የእኒያ ሶስት ይነዝረዋል:: ንዝረቱ ከስቃይ ጋር የተቀላቀለ ነበር:: ምስኪን ወታደሮች ገፅታ ፊቱ ድቅን ሲል ራሱን በነርሱ ቦታ አስቀምጦ ይሰቃያል ...

... ሞት የተፈረደባቸውን እስረኞች መዝገብ ሲያገላብጥ ነበር ስማቸውን ያገኘው:: የመጀመሪያ ሙቶ አለቃ አክሊሉ ይባላል - መጀመሪያ ያነጋገረው ወታደር:: ገና ያየው እለት በመኰንኑ ገፅታ ላይ ፍርሀት ሳይሆን ተስፋ ማጣትን ነበር እኖሌ ያነበበው!

- ምን አጥፍተህ ታሰርክ? - ይለዋል::

- አዛገሮን ገድዬ:-

- ምክንያቱን ታብብራልኛለህ?»

መኰንኑ ታሪኩን አሳጥሮ አጫወተው::

ጊዜው ከሶስት ወራት በፊት ነበር ...

ከሰራዬና ከሀማሴን አውራጃዎች የተመለመሉ የህዝባዊ ሰራዊት አባላት ጊንዳእ በሚባል ቦታ መከላከያ ይዘው እንዲቀመጡ ከተደረገ በሁዋላ ምፅዋ አካባቢ ያለች አንድ ኮረብታ ለመያዝ ውጊያ እንዲከፍቱ ታዘዙ:: የዚህ ውጊያ አላማ እኒያ ሰዎች ኤርትራውያን ስለሆኑ እሾህን በሾህ እንዲሉ እርስ በርሳቸው ከተጫረሱ በሁዋላ ሻእቢያ ሲዳከም መደበኛው ጦር እንዲዋጋና የመደበኛ ሰራዊቱን መስዋእትነት ለመቀነስ ታስቦ ነበር:: የህዝባዊ ሰራዊቱ አባላት ግን ይህን ስለተረዱ ውጊያ ሲጀመር ጥይቱን ወደ ሰማይ ይረጩት ጀመር:: የሻእቢያ ተዋጊዎችም ሁኔታውን ስለተገነዘቡ የምላሽ ተኩሳቸውን ወደሰማይ ላኩ:: አዛዥ 'ተንቃነቅ!' እያለ ቢያንባርቅም ሽማግሌዎቹ ካሉበት አልተነሱም:: አባትና ልጆች በደመነፍስ ተግባቡ:: ሊጎዳዱ አልቻሉም::

አስመራ ያለው የሁለተኛው አብዮታዊ ሰራዊት አዛዥ ይህ «የአባትና ልጆች ቀልድ» ሪፖርት ሲደረግለት ለመቀጣጫ ሃያ ወታደሮች እንዲረሸኑ ያዛል:: ተረሸኑ:: ይህ እርምጃ ሁለት ሺህ የሚሆኑትን ኤርትራውያን ሽማግሌዎች ክፉኛ አስቆጣ:: ቁጣው እያደገ ሄደናም የሰራዬና የሀማሴን አውራጃዎች የህዝባዊ ሰራዊት አባላት የነበሩበትን ተራራ ለቀው መውረድ ጀመሩ::

ጉዞ ወደ አስመራ ሆነ::

ፖለቲካ ሀላፊዎች በዚህ ድንገተኛ አመፅ ይደናገጣሉ:: በመንገድ ላይ ቀድመው ይለምኑዋቸዋል:: ወይ ፍንክች! ያስፈራሩዋቸዋል:: ወይ ንቅንቅ! ጉዳዩ ጄኔራል ሁሴን ዘንድ አስመራ ደረሰ:: ጄኔራሉ ብዙ አላሳሰባቸውም:: 'ረሽኑዋቸው' ሲሉ አዘዙ:: አመፅን በማፈን የሰለጠነ አንድ የኮማንዶ ሀይል ወደ አስመራ የሚጎርፈውን የሽማግሌዎች ሰራዊት እምባደርሆ ከተባለች መንደር አካባቢ በአንድ ኮረብታ ስር አውቶማቲክ መትረየሶችን ጠምዶ አድፍጦ ጠበቀው:: ሽማግሌዎቹ ኤርትራውያን እየተግተለተሉ የሞት ቀለበት ውስጥ እንደገቡ የእሩምታ ተኩስ ዘነበባቸው:: አብዛኛው ሞተ:: ከፊሉ ቆሰለ። የሞቱት በደም የተቦካ ጭቃ መሰሉ:: በዚህ ዘመቻ የመገናኛ መኮንን የነበረው ሙቶ አለቃ አክሊሉ ህዝባዊ ሰራዊቱ ላይ የጥይት ዶፍ ሲዘንብ እሱ ወባ እንደያዘው ሰው ይንቀጠቀጥ ነበር:: አምን ትገዛ አለው - የሚስቱ አባት ከአመፀኞቹ መሀል መኖራቸው:: ሚስቱን ከራሱ በላይ ያፈቅራታል:: ለአባትዋ ያላትን ስስትና ፍቅርም ያውቃል:: ተኩሱ እንዳለቀ በደመነፍስ ነበር በደም ወደተጥለቀለቁት ሽማግሌዎች የበረረው:: ይፈልግ ጀመር - የሚስቱን አባት:: አገኛቸው - እግራቸው ቆስሎ:: እግዚአብሄርን አመሰገነ:: በደስታ ራሱን መቆጣጠር አቃተው:: እንደምንም ከወደቁበት ደግፎ አንስቶአቸው በሬሳ መሀል ሲያቋርጥ አዛገሩ ሻምበል ታምሩ

ያየዋል!

- ምን እያደረግክ ነው መቶ አለቃ አክሊሉ?-

- አማቹ ናቸው - ይላል በልመና ስሜት፡፡

- አብዮት ልጆዋን ትበላለች! ጣለውና ጨርሰው -

- ጉዋድ ሻምበል አባክዎ ዛሬን ይዋሱልኝ፡፡ በህይወቱ እክስዎታለሁ፡-

- ግደለው! ትእዛዝ ነው፡-

አክሊሉ አማቹን ለቀቃቸው፡፡ አይኖቹ ግን ሻምበሉን ይማፀኑ ነበር፡፡

- ግደለው፡-

- አይሆንልኝም ጉዋድ ሻምበል፡-

ሻምበሉ ሽጉጡን መዞ የሽማግሌውን ግምባር ለሁለት ገመሰው፡፡ ሽማግሌው በአፍጢማቸው ተደፉ፡፡ መቶአለቃ አክሊሉ ራሱን ሽማግሌው በአፍጢማቸው ተደፉ፡፡ መቶአለቃ አክሊሉ ራሱን አሳወቀም፡፡ ጣቱን የጠመንጃው ምላጭ ላይ አሳረፈ፡፡ ሳበው ... አላወቀም፡፡ ጣቱን የጠመንጃው ምላጭ ላይ አሳረፈ፡፡ ሳበው ... ሳበው ... አልለቀቀውም፡፡ አስራ አምስት የክላሽንኮቭ ጥይት በሻምበሉ ደረት ላይ ጠቀጠቀ፡፡ እና እጁን ለመንግስት ጠሰ፡፡

አኖሌ የእስረኛውን መቶ አለቃ ታሪክ በመደነቅ ሰምቶ ሲያበቃ፣

- በጥፋትህ ምን እንደተፈረደብህ አውቀሀል?፡- ሲል ጠየቀው፡፡

- ሞት፡- አለ! ገፅታው ላይ የተቃጠለ ስሜት እየተነበበ፡፡

- መቼ ነው ታዲያ ቅጣቱ ተፈፃሚ የሚሆነው?፡-

- የፊታችን አርብ ከሰአት - ካለ በሁዋላ - እየሱስም አርብ ነበር የተሰቀለው - ሲል አከለበት፡፡ በእሳት የተለበለበ ግንድ የመሰለ ገፅታው በድንገተኛ ተስፋ ተሞላ፡፡

- አሁን ምን ይሰማሀል?፡-

- ደስተኛ ነኝ፡-

- ለምን?-

- ሚስቴ የሆነውን ሁሉ ከሰማች በሁዋላ አንድም ጠብታ እንባ አልወጣትም አሉ፡፡ ጠጉርዋን ሹሩባ ተሰርታ! እጥርጥር ለብሳ የእለቱ እለት ኮምቢሽታቶ ላይ መታየትዋን ስሰማ ደስታ ተሰማኝ፡፡ በህይወቴ ቢያንስ አንድ መልካም ተግባር ፈፅሜያለሁ፡-

- ኢትዮጵያን እንደከዳህ አይሰማህም?፡-

- በጭራሽ፡-

- እንዴት?

- እዚህ ያሉት ሰዎች ደጋጎች ናቸው፡፡ ይሄም ቢሆን የተፈጠሩበት መሬት ነው፡፡ በገዛ መንደራቸው ምን ፍጠሩ ነው የምንላቸው? ጠሩ ደግሞ አይናገርም እንጂ ማንም ቢሆን ኢርትራ መቆየት አይፈልግም፡-

- ማነው ስምዋ ሚስትህ?፡-

- ምዕላል - ካለ በሁዋላ - በጣም ነው የምትወደኝ፡፡ ወላጆችዋ የሸዋ ሰው አታገቢ ብለው አስቸግረዋት ነበር፡፡ የወንድምሽን ገዳይ እንዴት ታገቢያለሽ? ይሉዋት ነበር፡፡ ተቀይመዋትም ነበር፡፡ አሁን ሞት ለምን እንደተፈረደብኝ ሲሰሙ ግን መጥተው ይቅርታ ጠየቁኝ፡፡ በተለይ አንድ አጎትዋ ጉብ ሰጥተው እንዲያነጋግሩኝ ሲፈቅድላቸው 'ላመንክበት አላማ መሞትህ ጀግንነት ነው፡፡ ከሳህል ጀግኖች ለይቼ አላይህም' ብለው በጆሮዬ ነገሩኝ፡፡ ግንባሬ ላይ ስመው ጭምር ተሰናበቱኝ፡፡ እንዲህ ሲሉኝ ተንሰቅስቄ አለቀስኩ፡፡ ከንቱ ሞት አለመሞቴ ታወቀኝ፡፡ ደሞ አንድ ወንድ ልጅ አለኝ፡፡ ልጄ በኔ ታሪክ የሚደሰት ይመስለኛል፡፡ እዚህ ያሉት ወሾች ፖሊሶች ግን ከሰው የተፈጠሩ መሆናቸውን እጠራጠራለሁ፡፡ እኔ ገና ሳልገደል በሚስቴ ውበት ተማርከው ለጋብቻ ጠየቁዋት፡፡ እስክገደል እንኩዋ ቢታገሱ ምናለ? ግን እኔ ከተገደልኩ ሚስቴ እዚህ ስለማትመጣ ያንጊዜ አናገኛትም ብለው ሰግተው ይሆናል፡-

- ባለቤትህ ትጠይቅሃለች?፡-

- እስክረሸን ድረስ በቀን ሰላሳ ብር ጉቦ እየተከፈለ ለሁለት ደቂቃ እንድንገናኝ ዘመዶችዋ አመቻችተውልናል፡፡ አሁን እንኩዋ ሁለት ቀን ነው የቀረኝ፡-

- የትውልድ መንደርህ የት ነው?፡-

- አታውቀውም፡-

- ንገረኝ አውቀው ይሆናል፡-

- ጋሱሬን ታውቃታለህ? - አለ አክሊሉ ፈገግ ብሎ፡፡

- የት ነው ልጄ?፡-

- እንዲት የጉራጌዎች የገጠር ቀበሌ ናት፡- ብሎ ትክዝ አለ፡፡

አኖሌ ከተሰጡት ፋይሎች መካከል የሞት ፍርድ

የተፈረደባቸውን የጦር ሰራዊት አባላት ቅድሚያ ሰጥቶ ነበር ያነጋገራቸው:: ፀረ-አንድነት ግጥም ፅፎ በግብር ቤቱ በራፍ ላይ ከሚገኘው የማስታወቂያ ሰሌዳ ላይ በመለጠፉ ሞት የተፈረደበት ወጣትም ትኩረቱን ስለሳበው ከመቶ አለቃ አከሊሉ ቀጥሎ እንዲቀርብለት ያዘዘው እሱን ነበር:: ለአኖሌ በረዳትነት የተመደበው ሙማዬ ይህን እስረኛ ላለማቅረብ አንገራግሮ ነበር::

- እብድ እኮ ነው ጌታዬ:-

- ይሁን አምጣው!:-

- በወሬ ያደርቆታል:: አራት ነጥብ አያውቅም:-

- ሻለቃ ባሻ ያዘዝኩህን ብቻ ፈፅም:- ብሎ ሲቆጣው እንደ እርጉዝ ፈረስ የተለጠጠ ሆዱን እያወዛወዘ ውልቅ አለ:: ባሻው ቀኑን ሙሉ ሰለስጋ አውርቶ አይታክትም:: ከአኖሌ ጋር ሲተዋወቅም!

- አገልጋይዎ ሆኜ ተመድቤያለሁ:: የቢላዋው ስለት ስጋውን ያሳምረዋል እንዲሉ ስራዎ እንዲሳካ ብልት ብልቱን አሳይዎታለሁ:- ሲል ነበር የጀመረው::

አኖሌ ውፍረቱና ቃላቱ ስለተገጣጠመበት ከልቡ ነበር የሳቀው:: ስድቡም 'አኞ ስጋ! ጅማታም የመሳሰሉ ሲሆኑ ሲያደንቅም 'ሙማዬ! ፍርምባዬ' ማለት ይቀናዋል:: ለአስመራ ጄኔራሎች የእመት በእል በግ በመግዛት ዝናን አትርፎአል:: በግ ሲመርጥ ከበጉ ድድ ጀምሮ ሆዱ ውስጥ ጭድ አስመስግስጉን! ኩላሊቱን! ብልቱን! ኮቴውን! የጠጉር ቀለሙን! አገላብጦ ይመረምራል:: የተማረና ያልተማረ የሚላቸው በጉችም አሉት:: ከተማ ውስጥ ወረቀት እየበሉ ያደጉትን በጉች የተማሩ በጉች ይላቸዋል:: እንደሱ እምነት ስጋቸው አፈር አፈር ይላል:: የቅርጫ ወሬ ከተሰማ ከተፍ ነው:: ገንዘብ ከሌለው ከሻኛው አንድ ጉርሻ ቀምሶ ይመለሳል:: ቅፅል ስሙም ሙማዬ ሆኖ ቀርቶአል:: አኖሌ ስለዚሁ ስጋ ወዳድ ረዳቱ በተመስጦ እያሰበ ሲገረም ነበር እብድ የተባለውን እስረኛ ይዞለት ከተፍ ያለው::

- ይሄው ጌታዬ ... እንግዲህ ቢላውም ሰንጋውም ይኸው:: ችግር ከፈጠረቦት ግን ይንገሩኝ:: እዚሁ አለሁ:- ብሎ ውልቅ አለ:: ሞት የተፈረደበት ምስኪን ወጣት ጭብጥ ብሎ ወንበሩ ላይ ቢቀመጥም አይኖቹ ግን እንደ እባብ አይን ያለማረፍ ይካለቡ ነበር:: ጤነኛ አይመስልም:: ለመናገር እንዳቁበቀበም ይታወቅበታል::

- ምን አጥፍተህ ታሰርክ? - ሲል ጠየቀው::

- መልካም!:- ብሎ ተመቻቸ - ከስር መሰረቱ ልናገር?:-

- ቀጥል:-

- ተራራው ክፍለጦር በ1973 ሲመሰረት ከአዲሳባ ነው ወደ ውትድርና የገባሁት:-

- የህይወት ታሪክህን ተወውና የታሰርክበትን ምክንያት ብቻ ንገረኝ:-

- የታሰርኩትማ በማይረባ ግጥም ነው:: ዞሮ ዞሮ ግን ይህን ሁሉ ተንኮል የጉነጉነው ሌጊዮን ነው:-

- ማነው ሌጊዮን?:-

- ጋኔን ነዋ!:-

አኖሌ በርግጥም የወጣቱ አእምሮ መነካቱን ተገነዘበ:: እና በርጋታ ያወጋው ጀመር ...

- በል ቀጥል ... ከጋኔን ጋር ደሞ ምን አጋጫችሁ?:-

- እኔ ዲያቆን ነበርኩ:: ድንግሊትዋን ቅድስት ማርያምን ለማገልገል ቅሌን ጨርቄን ሳልል በልጅነት ነው ወደ ገዳም የገባሁት:: ለካ ሌጊዮን ይከታተለኛል:: የድንግሊቱ ቀንደኛ ጠላትና ስም አጥፊ እንደመሆኑ እምዬ ማርያምን ማገልገሌ አብከንክናት ኖሮአል:: አንድ ቀን አገኘኝ! ያለወትሮዬ አስረሽ ምቺው ጠጅ ቤት ቁጭ ብዬ ስጠጣ ቆየሁ:: በመካከሉ ፊኛዬን ከፉኛ ይዞኝ እከፍላለሁ ብዬ በጉዋሮ በር ብቅ አልኩ:: ፊኛዬን ስለያዘኝ ሩቅ መሄድ አቃተኝና በጉርድ በርሜል ከቅንጭቡ አጥር ስር ከተቀመጠ የጠጅ አተላ ላይ መሽናት ጀመርኩ:: ለካ ሌጊዮን በርሜሉ ውስጥ ተቀምጦ የጠጁን አተላ እየተስገበገበ ይውጥ ኖሮአል:: የሚያቃጥለውን የጠጅ ሽንት ገበቴ በሚያህል ጆሮው ስለቅበት በርግጉ የአተላውን በርሜል እግሬ ስር ደፍቶ ከማድቤቱ ግድግዳ ተላተመ:: እኔ ምናገባኝ ብዬ ሽንቼ ስመለስ ተከትሎኝ መጣና!

- ማን እንደሆንኩ ታውቃለህ? - አለኝ

- ማንም ሁን! ችግርህ ነው:- አልኩት::

- ሌጊዮን የምባለው ሀይለኛው ጋኔን እኔ ነኝ - አለኝ::

- ችግርህ ነው:- ብዬው ሂሳቤን ከፍዬ ውልቅ ልል ስል! ጠጅ ቀጂዋ ሁለት ብር ሰጥቼያት አንድ ነው የሰጠኸኝ ብላ ካደች:: ያኔ ገባኝ:: ሌጊዮን አንዱዋን ብር ሰቦአት ኖሮአል:: እኔ ታዲያ ወደሰፈሬ ስመለስ ልክ ልኩን ነገርኩታ:-

- የት አገኘኸው?:-

- የሱን ማምሻ ደሞ አጣሁት!? ሴተኛዳሪዎቹ ሰፈር ሲያቃጥር አይደል እንዴ የሚያመሸው? ሰው ከጠጣለትና ከተዳራለት ክንፍ ያለው ነጭ እህያ ላይ ሉጋም አስሮ በደስታ ሲጋልብ ያድራል። ታዲያ ልክ ልኩን ነገርኩታ! ቄራ ላይ ብዙ ተባባሪ ስላለው ሁሉም ይስማና ይለይለት ብዬ - ፍፃሜ መጥቶአል! - እያልኩ ጮህኩ። - መወርወሪያ የሌለሽ ሴት - መቋዋጠሪያ የሌለህ ወንድ - ሌጊዮንን አስደስታለሁ ብለህ ካቅምህ በላይ አረቄ ተግተህ ከደም ጋር የተቀላቀለ ትውከት በየጉዳናው ያዘረበረብህ ሁሉ ወዮልህ! ደም ታራለህ! ዘመኑ ሰዎች ደም የሚያሩበት ዘመን ነው። የአዳም ዘር፣ የሄዋን ዘር መልአከ ሞት አንዣቦብሻል ... ከሌጊዮን ጋር ያበርሽ ሁሉ ታውቆብሻል። አስራ ሶስት ክንፍ ያለው መልአከ ሞት ተልኮብሻል። ሞት ጥቁር ክንፉን ሲዘረጋብሽ ሰማያዊ የሀር ብርድ ልብስ እስኪመስልሽ ድረስ ትዘናጊያለሽ ከየመስኪያው ጭላጭ አረቄ አንቃረሽ ፍትወት ያማረሽ ሴት ወዮልሽ! መጋረጃሽን ከልለሽ በድብቅ የሰራሽው ያልታየ መስሎሻል - ጉድፍሽ ሁሉ ተገልጦአል ... ከድሃው በገፈፍሽው ገንዘብ ወሰራ ዶሮ ገዝተሽ አንገትዋን እንደታጠበ ጋቢ እየጠመዘዝሽ ለሌጊዮን የገበርሽ - ወደሲኦልሽ ተብለሻል። አይኔም አይራራ ብር ስትይ እም-ብር-ትሽ ይተረተራል - አይንሽም ይበራል - አንቺ በር አፍ ተብለሻል ... እያልኩ ድፍን ቄራን አሳደምኩበት። በዚህ ተናዶ እስከእለተ ሞቴ እንደማይለቀኝ ምሎ ተገዝቶ በህልም ነገረኝ። ይኸው እስተዛሬ ይዞኛል፦

- ስንፅሁፍ ትወዳለህ?፦

- ኧረ እኔ እቴ ... ዜማ እንጂ ግጥም እምብዛም ነኝ፦

- ፀሪ - አንድነት ግጥም በመፃፍ ነው የተወነጀልከው?፦

- አዎን! ያቺ መዘዘኛ ግጥም ናት ጉድ የሰራቺኝ። እኔ ገጣሚ አይደለሁም። ሌሊት ጨረቃዋ እንደ ወትሮው ሳትደምቅ ብትቀር ጊዜ 'ምን ሆነች?' ብዬ ብዙ አሰብኩ። ሁዋላ 'ወይዘሪት ዝምታ' አልኩዋት። ድንገት ሌጊዮን ሲያስተኝ ደሞ የመጣልኝን ግጥም ቢጤ ጫጫርኩና ኪሴ አኖርኩዋት፦

- ግጥሙን ታስታውሰዋለህ?፦

-የማይረባ ነውኮ። ትንሽ ናት፦

- ካስታወስከው እስኪ ንገረኝ?፦

ንኩ ወታደር በጥሩ ዜማ በቃሉ ያምበለብለው ጀመር፣

እንደምን አመሸሽ - ወይዘሪት ዝምታ

ዛሬስ ምን አገኘሽ - ፀዳልሽ ተፈታ

'ፋናሽ ተሙዋመዋተ - ሀሴትሽ ተገታ

ደከመ ፈገግታሽ - ገፅታሽ ፈዘዘ

ብርሃንሽ ባይጠፋም - ሳቅሽ ደበዘዘ

ጆሮዬም ላይ አለ - የትካዜሽ መዝሙር

እየጠቀጠቀ - ልብን የሚነዝር

ምንድር ነው ምክንያቱ - ያዘንሽበት ጉዳይ

ምን አየሽ ጨረቃ - ኤርትራ ወይ ትግራይ

በተራሮች አናት - የደም ጉርፍ አለወይ?

ይሰማል ወይ ጩኸት - እንጉርጉሮ መሳይ

ወይንም ይታያል ወይ - ሸገር እምብርቱ ላይ

እዚያ መሀል አገር - ይታያል ወይ ደስታ - እስክስታ ፍንደቃ

ይሰማል ወይ ሆታ - የታምቡር ድለቃ

ድሪያና ዳንኪራ - የውድቅት ሙዚቃ

እስኪ ተናገሪ - ምንም ሳታስቀሪ - ወይዘሪት ጨረቃ

ግጥሙ እንግዲህ ይሄ ነው። ማርያምን! ዕፌ ኪሴ ነበር ያኖርኩት። በሶስተኛው ቀን ሌጊዮን ግጥምዋን ከኪሴ መንትፎ ግብር ቤቱ ደጃፍ ላይ ካለው የማስታወቂያ ሰሌዳ ላይ ለጠፈው። ጠዋት ወታደሩ ሁሉ አነበበው። ግማሹ ገለበጠው። እኔ ፈርቼ ዝም አልኩ። 'ማነው?' ሲባልም አልተናገርሁ። ሁዋላ ሁሌ ግጥም ይፅፍ የነበረ ዝማሙ የሚባል የብቸና ልጅ ተይዞ ሲታሰር መቼም ክርስቲያን ነኝ፣ ሌላው ቢቀር በኔ ጦስ ሰው ሲጉዳ የማምናት ድንግሊቱ ምን ትለኛለች ብዬ 'እኔ ነኝ የፃፍኩት' አልኩ። አዛዡም ግልፅነቴን አይተው አንድ ወር ያለ እረፍት ከባድ ስራ እንድሰራ አዘዙ። ቅጣቴን ጥርሴን ነክሼ ጨርሼ ነበር። ዳሩ ምን ያደርጋል ሌጊዮን ነገር ጉነጉነብኝ፣

- ቅጣትህን ከጨረስክ በሁዋላ ታዲያ እንደገና ለምን ታሰርክ? ሞት ሊፈረድብህስ እንዴት ቻለ?፦

- ወታደሮቹ አባባሉታ፦

- እንዴት?፦

- የሰከሩ ሌሊት ምሽጋቸው ውስጥ ሆነው ማስቶቻቸውን፣

ልጆቻቸውን፣ ወላጆቻቸውን ዘመዶቻቸውን፣ መንደራቸውን ሲያስታውሱ ጨረቃን እያዩ 'ወይዘሪት ጨረቃ ... ወይዘሪት ዝምታ .. ዝዋይ ላይ አማትረሽ ... ደሴ ላይ አማትረሽ ... ጅማ ላይ አማትረሽ ... ሞጆ ላይ አማትረሽ ... ከሰማሽም መርዶ ... ወይም እንጉርጉሮ ... የትካዜ መዝሙር ... ባክሽ ተናገሪ ... የስንታችን ሚስቶች በናፍቆት ጠቆሩ? የስንቶቻችንስ ለሌላ ተዳሩ? የስንታችን ልጆች ሳይበሉ አደሩ? ወይዘሪት ዝምታ ... ባክሽ ተናገሪ ... ምንም ሳታስቀሪ ... ትንጣት ሳትጨምሪ ... እያሉ አባባሉት:: አንድ ቀን ስሌዳው ላይ 'ወይዘሪት ጨረቃ ሆይ! ለእናቴ በላክሁት ገንዘብ አዲሳባ ላይ ቤት የሰራው ጄኔራል ማን እንደሆነ አይተሽ ንገሪኝ?' የሚል ፅሁፍ ተለጥፎ አደረ:: በሌላ ቀን ደግሞ አንድ የሰከረ ወታደር ማታ ላይ' ወይዘሪት ጨረቃ! ሚስቴ በዚህ ሰአት ከማን ጋር እየተዳራች ነው?' ብሎ ሲጮህ፣ ሲያለቅስ ቆየና ራሱን ገደለ:: እየቆየ የጨረቃን መውጣት ወታደሮች በናፍቆት ይጠብቁ ጀመር:: ከዚያ ድምፃቸውን ከፍ አድርገው 'ወይዘሪት ዝምታ ... ልጆቼ ራት በልተው ይሆን?' ሲሉ ይጠይቃሉ:: ታዲያ ሁኔታው ሲባባስ የኮሩ አዛዥ በዚሁ ጉዳይ ላይ ጦሩን ሊያነጋግሩ መጡ:: ወታደሩን በሙሉ ሰብስበው ማታማታ ከጨረቃ ጋር የሚደረገው መነጋገር መታገዱን ገለፁ:: ይኸኔ አሳንጉ የሚባል አንድ የወላይታ ልጅ እጁን አውጥቶ፣

- ይህ ችግር አሳሳቢ ከሆነ ለአብዮታዊ መንግስታችን የሚሳነው ነገር ስለሌለ ጨረቃዋ ወደ ግምባር እንዳትመጣ ለምን አትታገድም?፡- ብሎ ሲጠይቅ ጦሩ ሁላ በጣም ሳቀ::

ስብሰባው እንዳለቀ አሳንጉና እኔ ታሰርን:: እሱ ማምሻውን ተገደለ:: እኔ እስካሁን ቆይቻለሁ፡-

«የኤርትራን መገንጠል በመደገፍ» በሚል ምክንያት የታሰረ አንድ ተራ ወታደር አስጠርቶም አነጋግሮ ነበር:: ከእስረኛው ጋር የግማሽ ሰአት ቆይታ ካደረገ በሁዋላ ግን ከልብ አዘነ:: ያዘነው ለእስረኛው አልነበረም:: ለስርአቱ አራማጆች እንጂ:: በድብደባ ብዛት ራሱን በመሳት ላይ ያለ ከሚመስለው እስረኛ ጋር ያደረገው ቆይታ ይህን ይመስል ነበር፣

- ስምህ ማነው?፡-

- የኔ ስም?፡-

- አዎ ያንተ ስም?፡-

- ስሜ እንኩዋ ... መኩዋንንት፡-

- የትውልድ ቦታህ?፡-

- የተወለድኩት?፡-

- እህ፡-

- ምንጃር፣ ነዋሪነቱ ግን ሞጆ፡-

- ፋይልህ ላይ ግን አያሌው የሚል ስም ያነበብኩ ይመስለኛል፡- አለ አኖሌ እየተጠራጠረ::

- ልክ ኖት:: በመኩዋንንት የሚጠራኝ የለም:: 'አያሌው ሞኙ' ነው የሚሉኝ:: በቅፅል ስሜ መጥራት ነው የለመዱት:: ጥንት አያሌው የሚባል ሞኝ ነበረ ይላሉ:: እኔንኩዋ አላቀውም፡-

- አንተን ለምንድነው 'ሞኝ' የሚሉህ?-

- የሞኝነት ጣጣ ከልጅነቴ ነው የተከተለኝ፡-

- **እንዴት? እስኪ አብራራልኝ?፡-**

- **እኔ አልተማርሁም:: ያልተማረ ደሞ ከተማ ከገባ ስራ አያገኝም:: ሸክም ነው:: እኔም ታዲያ ከምንጃር መጥቼ ሞጆ ላይ እሸከም ነበር::** የሞጆ ሰው ሁሉ ትዳር ይዞ ሲያልቅ እኔስ ከማን እንሳለሁ ላግባ ብዬ ስነሳ ሴቱ ሁሉ አሻፈረኝ አለ:: ሴቱ ተሸካሚ አናገባም አለ::

ከዚያ የዝሆኔ ህመም የተጠናወታት ፈት አገኝሁና ተስማማች፣ አገባሁዋት:: ድፍን ሞጆ ጉድ አለ:: በአለም ላይ እኔን የመሰለ ሞኝ ተፈጥሮ እንደማያውቅ በቀን ሀያ ጊዜ ይነግሩኛል:: ያገባሁዋት ሚስቴ አከታትላ ሁለት ወለደችልኝ:: ወንድና ሴት:: እንደገና ጉድ ተባለ:: 'አባት መኮነ ነው ወይ?' አሉኝ:: ሞጆ ያለውን ይበል ብዬ የልጆቼን ስም 'ንጉሱ' እና 'ልእልት' ብዬ ጠራሁ:: 'ወገኛ!' እያሉ አፌዙ:: 'ቂላቂል' እያሉ ተዘባበቱብኝ:: ሚስቴ ታዲያ ድህነቱ አቅም አሳጣትና አረፈች:: ጥቂት ሆነን ቀበርናት:: ከሚስቴ እረፍት በሁዋላ ጉጆዬ ጨለመችብኝ:: መላ ባገኝ ብዬ ለምክር ወደ መንደራችን ቄስ ሄድኩ:: 'መምሬ ደስታ' ይባላሉ:: የሀይማኖቱን ስርአት ስለማያከብሩና ንክ ናቸው ስለሚባል 'መምሬ አብደላ' እያለ ነው ነዋሪው ሁሉ የሚጠራቸው:: እሳቸው ዘንድ ሄጄ፣

- ልጆቼን ምን ላብላ፣ ቸገረኝ - አልኩዋቸው::

- እኔን አማክረህ ነው ወይ የወለድካቸው?፡- አሉኝ::

- ከቄስ አንደበት ይሄ ቃል ይወጣል ወይ?፡- አልኩዋቸው::

- እሱን ሂድና ለናትህ ንገራት፡- አሉኝ::

- እርስዎ ግን ሰባራ ጋን ቢጤ ኖት፡- አልኩዋቸው::

- አንተ ደሞ የእህያ ወገብ ነህ፡- አሉኝ።

በዚሁ ተለያየን። ቢቸግረኝ ነገር አለሙን እርግፍ አድርጌ ትቼ ወታደርነት ተቀጠርኩ።

- ልጆችህስ?፡- ሲል ጠየቀው አኖሌ።

- ትቻቸው ጠፋሁ። በቂ ገንዘብ ባልተውላቸውም የሚያኮራ 'ስም' ሰጥቼያቸዋለሁ። 'ነገሱ' እና 'ልእልት' የሚባሉት ስሞች የትም አይገኙም፡-

- ወታደርነት ከተቀጠርክ በሁዋላ ልጆችህ ትገዛ ብለውህ ያውቃሉ?፡-

- በጭራሽ፡-

- ለምን?፡-

- ትገዛ ቢሉኝ ምን አመጣለሁ? አላበላቸው አላጠጣቸው፡-

- ለምን ወሰድክ ታዲያ?፡-

- ሁሉም ይወልዳላ! በቅሎ አይደለሁ ከሰው ተለይቼ ሳልወልድ የምቀረው?፡-

- በል ወደ ዋናው ጉዳይ እንግባ። የኤርትራን መገንጠል መደገፍህ ነው የሚገለፀው ይሄ እውነት ነው፡-

- አንድም ሀቅ የለውም!፡- ሲል ጮኸ አስረኛው።

- በምንድነው ታዲያ የታሰርከው?፡-

- በአንድ ክፉ ቀን ስብሰባ ተብሎ ከየምሽጋችን ተጠራን። ተሰበሰብን። 'ካድሬ ንግግር ያደርጋል' ተባለ። 'እሺ' አልን። ካድሬ ስለ ኤርትራ ተናገረ። ተናገረ። ተናገረ። እኛ ሰማን። ሰማን። ሰማን። በመጨረሻ 'ታዲያ ኢትዮጵያ አንገትዋ ተቆርጦ ያለባህር በር መኖር ትችላለች ወይ?' ብሎ ጠየቀን። እኛ ስራችን መስማት ስለሆነ ዝም አልን። እሱ ግን 'ያዙኝ ልቀቁኝ' አለ። 'ኢትዮጵያ ሀገሬ'! ያለባህር በር ትኖራለች ወይ!?' እያለ እንባው ሁሉ ወረደ። ካሁን አሁን ጋብ ይላል ብንል ባሰበት። 'ንገሩኝ! ንገሩኝ! የባህር በራችንን ለማቆየት ከመዋጋት ሌላ ምን አማራጭ አለ!? ንገሩኝ!? ንገሩኝ!? ንገሩኝ!?' እያለ ሲትከነከን እጄን አወጣሁ። ይኸኔ ማልቀሱን ትቶ 'አንተ እጅህን ያወጣኸው፤ ተናገር! አለኝ። ልናገር ስነሳ ወታደሮቹ 'ቁጭ በል! ቁጭ በል!' እያሉ ጮሁ። እላፊ ይናገራል ብለው ሰግተው ኖሮአል። መልሼ ቁጭ ስል ካድሬው ጮኸ። ወታደሮቹንም ወረደባቸው። 'የኢትዮጵያ ጀግኖች የቁጣ

ስሜታቸውን ለመግለፅ ፈቃድ ሲጠይቁ እንዴት ይከለከላሉ?' አለና ደነፋባቸው። ከዚያ ተነሳሁ።

- በል ተናገር?፡- አለኝ።

- ከመዋጋት ሌላ አማራጭ ያለው ነገር ከነከነኝ መላ ቢጠፋ ከሆነ ብዬ ነው፡- አልኩ።

- ቀጥል! ቁጣና ቁርጠኝነትህን መግለፅ መብትህ ነው፡- አለኝ።

- የኔ አሳብ'ንኩዋ። ችግሩ የባህር በር ከሆነ፤ ወሃ እንደሁ ሞኝ ነው። በቀደዱለት ቦይ ይፈሳልና፤ እንዲያው ሆ ብለን አንዴ ተዚህ ተቀይባህር ቁፋሮ ብንጀምር ወደቡ ደሴ አይደርስም ወይ?፡- አልኩ። ያሽልመኛል ብዬ የተናገርኩት ለእስር ዳረገኝ። 'እረ ሞኝ ነኝ!' ብል ማን ሰምቶ። 'አንተን ብሎ ሞኝ! የገንጣይ አስገንጣይ ቅጥረኛ! ከሀዲ! የእናት ጡት ነካሽ!' ያልተባልሁት የለም። በስድቡ ቢበቃ ደህና። ዱላው! እንደ ራፎ እያገላበጡ ያበራዩኛል። ገራፊውን 'እኔ እኮ ገብስ አይደለሁም። እየኝ! እያሌው ሞኙ ነኝ' አልኩት። እሱ እቱ! ልቡ እስኪወልቅ ይውልብኛል። ሁዋላ ስጠይቅ 'መግረፍ ስራው ነው' አሉኝ። እንግዲህ የኒያ ህፃናት ግፍ ይሆናል ለዚህ ያበቃኝ። የምድሩ እንዲህ የከፋ የሰማዩማ ምን ሲሆን እንደሁ የቀደሙት ይወቁ፡-

- የሰማዩ ሩህሩህ ነው አይዞህ፡- ብሎ አሰናበተው። እያሌው ሞኙ እያነከሰ ወጣ። አስተሳሰቡ መናጋቱን አኖሌ አልተጠራጠረም።

አኖሌ ዋቆ ብርድ ሲቆነጥጠው ማስታወሻ ደብተሩን አጣጥፎ ወደ ክፍሉ ገባ። ጃኬቱን ደርቦም ወደ ሆቴሉ ባር አመራ። አሳቡን የሚበታትንለት የታላቅዋ ብሪጣንያ ጂን አስፈልጎታል። የሎንደን ጎርደን ጂን፤ በአስመራ በረዶና ሎሚ። ሮዛን አስታወሰ። ሮዛ - ጉዋል አስመራ። 'ፊትህ ላይ የማይረሳ ነገር አለ' ያለችውን አስታወሰ። እና ሞቀው። ለምን እንደሞቀው ግን አላወቀም። ግራሴ ሮዚና - ሲል አጉተመተመ።

- 2 -

በነጋታው አኖሌ ሁለት ጉዳዮች ነበሩት። ከባድ ስብሰባና የሮዛ ቀጠሮ። ከማለዳው ሶስት ሰዓት ጀምሮ የሁለተኛው አብዮታዊ ሰራዊት የወታደራዊ ደህንነት ኤክስፐርቶች በአካባቢው የፖለቲካ ሁኔታዎች ላይ ማብራሪያ ሊሰጡት ቀጠሮ ይዘውለታል።

በሰአቱ የጦር ሰራዊቱ ማእከል ከሆነው ቃኘው ደረሰ።

ከፍተኛ መኮንኖቹ እንዲት ሰከንድ ሳይቀድሙና ሳይዘገዩ ነበር-አስር ሰው ከሚይዘው ያማረ የስብሰባ ሳሎን የደረሱት:: ከአኖሌ ሌላ ተሰብሳቢዎቹ አምስት ነበሩ:: ከአምስቱ ሁለቱ ኮሎኔሎች ሲሆኑ፤ የተቀሩት ሶስቱ ሻለቆች ናቸው:: እያንዳንዳቸው በአካባቢው ሀገሮች ጉዳይ ላይ የየራሳቸው የስራ ክፍፍል ቢኖራቸውም በየጊዜው እየተሰበሰቡ መረጃዎቻቸውን እየጨመቁ አጠቃላይ ግንዛቤያቸውን ስለሚያዳብሩ እየተደጋገፉ በማብራራቱ ረገድ የተሻለ ልምድ አዳብረዋል::

ስብሰባውን የከፈተው አኖሌ ነበር::

በቀጥታ ከፕሬዝዳንት መንግስቱ ሃይለማርያም ተልኮ መምጣቱን ከገለፀ በሁዋላ፤ የእለቱን ስብሰባ አላማ ባጭሩ አስረዳ፣

«...ሁላችሁም እንደምታውቁት የስነ ልቦና ጦርነት ከውጊያ ስልቶች አንዱ ነው» ሲል ተንደረደረ «... የስነልቦና ጦርነትን ልዩ የሚያደርገው በጦር ክፍሎች ላይ ብቻ አለማተኮሩ ነው:: በዚህ ስልት የአንድ ሀገር ህዝብ የሀገር ፍቅር ስሜቱን እንዲያጣ፣ ሞራሉ እንዲወድቅ፣ መንፈሱ እንዲላሽቅ፣ የበታችነት ስሜት እንዲሰማው፣ ባለው መንግስት ላይ እምነት እንዲያጣ፣ ድጋፍ እንዳይሰጥና እንዲያምፅ፣ ከአላማው እንዲዘናጋ ማድረግ ይቻላል:: ይህ ስልት በፖለቲካ፣ በማህበራዊ በኢኮኖሚያዊና በወታደራዊ መስኮችና በተለያዩ ዘዴዎች የሚነዛ አደገኛ መሳሪያ ነው:: የስነልቦና ጦርነት ቀዳሚ ተግባር የጠላትን የውጊያ መንፈስ አስቀድሞ ማላሸቅ ነው::

ከዚህ አንፃር በአሁኑ ሰአት ጠላቶቻችን በሚያካሂዱብን የስነልቦና ጦርነት ከኛ በልጠው ይገኛሉ:: በዚህ ምክንያት ሰራዊታችን በአላማው ፀንቶ ለማን? ለምን? እንደሚዋጋ ሊያውቅ አልቻለም:: ስለሆነም ድል ማድረግ ተስኖታል:: አሁን እኛ የምናካሂደውን የስነልቦና ጦርነት በሁለት ክፍሎ ማየት ይቻላል:: የመጀመሪያው የኛን ሰራዊት ሞራል ጠብቀን፤ የህዝባችንን ድጋፍ ለማግኘት ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ የወንበዴውን ተዋጊ ሃይል ለማዳከም ብሎም ሻእቢያን ከኤርትራ ህዝብ ሙሉ በሙሉ መነጠል በሚሉት መሰረታዊ ነጥቦች ላይ ያተኮረ ነው:: የዛሬው ስብሰባችን አላማም ለዚህ ጥናት አጋዥ ሊሆኑ የሚችሉ ተጨባጭ አካባቢያዊና ፖለቲካዊ ሁኔታዎችን ከእናንተ ለማግኘት ነው» ብሎ አምስቱንም ከፍተኛ መኮንኖች ገረመማቸው::

አኖሌ የመግቢያ ገለፃውን ሲያበቃ መኮንኖቹ ርስበርስ ተያዩ:: ከሰከንዶች በሁዋላ አኖሌ፣

«ከሱዳን የውስጥ ሁኔታ ብንጀምር» ብሎ በመካከለኛ እድሜ ላይ ለሚገኘው ለኮሎኔል በቀለ ፈገግታ አሳየው::

ኮሎኔል በቀለ የጭልፊት አይኖች ያሉት እርጋታን የማያውቅ አይነት ሰው ነው:: በስለታም ድምፁ ስለሱዳን መንግስት ማብራራት ጀመረ::

ሱዳን የደቡቡን የአገሪቱ ክፍል አመፅ ለማፈን ከምእራቡና ከአረብ አገሮች ወታደራዊ እርዳታ ለማግኘት ጥረት ላይ እንደሆነች ተነተነ:: ጆርዳን፣ ሳውዲ አረቢያ፣ ኢራቅ ፣ ሊቢያ ኩዌትና ግብፅ ይረዱዋታል:: ብዛታቸው ያልታወቁ ሮኬቶች፣ ሳውንቸሮች፣ ታንኮች ብረት ለበሶች የመገናኛ ሬድዮኖችና ጥይቶች ማግኘትዋንም አብራራ:: ሱዳን ውስጥ በተፈጠረው የኑሮ ውድነት የኢኮኖሚ ድቀትና አለመረጋጋት መታየቱን በጥቅሉ ካስረዳ በሁዋላም «ሱዳን በጠላት ደረጃ የምትታይ ሀገር ናት» ብሎ ሊያጠቃልል ሲል አኖሌ «ሱዳን ለምን ጠላታችን ሆነች? በሚለው ጥያቄ ላይ ዝርዝር ማብራሪያ ቢሰጥ ለሚካሄደው የስነልቦና ጦርነት ጠቃሚ ነገር ሊገኝበት የሚችል ይመስለኛል» አለ::

ኮሎኔሉ «ልመጣበት ነው» ብሎ ጉሮሮውን ሳለ::

የሱዳንን ጉዳይ ጠቅልሎ ስለነበር 'ልመጣበት ነው' በሚለው ምላሹ አኖሌ ተገርሞ ፈገግ አለ::

«የሱዳን መንግስት ጠላትነት በቀጥታ በስልጣን ላይ ካለው መንግስት ሳይሆን ከሀገሪቱና ከህዝቡ ጋር ነው» በሚል መንደርደሪያ ማብራራት ጀመረ:: «በርግጠኛነት ለመናገር በኢትዮጵያ ውስጥ መንግስታት ቢለዋወጡም እንኳዋ የሱዳን ጠላትነት ይቀጥላል:: የጠላትነታቸውም መንስኤ የአባይ ወንዝ ነው:: በአሁኑ ወቅት በካርቱምና በወዲህልፋ መካከል ከወንዙ ምእራብና ምስራቅ በመስኖ የሚለማው እርሻ ለህዝቡ ከፍተኛ ጥቅም ይሰጣል:: ነጭና ጥቁር አባይ ከሚገናኙበት ከካርቱም ደቡብ የሚገኘው የገዚራ ጥጥ እርሻ ፕሮጀክት ብዙ ሱዳኖች ከዘላንነት እንዲላቀቁ አድርጓል:: በ1952 በግብፅና በሱዳን መካከል በተደረገው የአባይ ውሃ አጠቃቀም ስምምነት በሱዳን የኤልሮሳረስና የካሽም ኤልጌርባ ግድቦች በመስራታቸው ሱዳን 20500 ሚልዮን ኩቢክ ሚትር ውሃ ታገኛለች:: የግብፅና የሱዳን መንግስታት ይህን ውሃ ከህዝቦቻቸው ህይወት ጋር የተያያዘ አድርገው ይመለከቱታል:: ስለዚህ ኢትዮጵያ ላይ ሰላም ከሰፈነ የልማት ስራ ይጀመራል:: የግብፅና ሱዳን ዋና ስጋት ያ ነው:: የአባይ ውሃ መጠን እንዲቀነስ አይፈልጉም:: ስለዚህ ተቃዋሚዎችን በሙሉ ፍላጐት ይረዳሉ:: ሱዳን ጠላታችን የሆነችበት ዋናው ምክንያት ይሄ ቢሆንም ሌሎች ጥቃቅን ምክንያቶችም ይኖራሉ...»

አኖሌ «... የሱዳን ውስጣዊ ሁኔታ ምን ይመስላል? ቅድም በጥቅሉ የተገለፀ አለ:: ዘርዘር ብሎ ቢቀርብ?» ሲል ጠየቀ::

ኰሎኔሉ ሲጋራውን ስቦ ቀጠለ:: «... ሱዳን የፖለቲካ፣ የኢኰኖሚ፣ የማህበራዊና ወታደራዊ ቀውስ አለባት:: የደቡብ ሱዳን ጦርነት አለ:: በህዝቡ መካከል የሚደረገው የዘር፣ የሀይማኖትና የአስተዳደር ልዩነትም ሌላ ችግር ነው:: በዳርፉርና በኩርዶፋን ክፍለሀገር የሚገኙ ብሄረሰቦችም የማመፅ ዝንባሌ ይታይባቸዋል:: የካርቱም መንግስት በውስጥ የተወጠረ ነው:: ዘወትር ግን ከውስጥ ውጥረት ሲበረታ የችግሩን አቅጣጫ ለመለወጥ ጐረቤት አገሮችን መወንጀልና መተንኰስ ያዘወትራል::»

አኖሌ «... ዋነኛ የሚባሉትን ኢኰኖሚያዊና ፖለቲካዊ ደካማ ጐኖቻቸውን ለይተህ ልታብራራልኝ ትችላለህ?» የሚል ጥያቄ አስከተለ::

«... የሱዳን ዋነኛ የፖለቲካ ችግር የተለያዩ ብሄረሰቦች አመፅ መስፋፋቱ ሲሆን፣ አስተዳደሩ ሀይማኖታዊ መሆኑም ሌላው ድክመታቸው ነው:: በአጠቃላይ በሱዳን ፖለቲካዊና ኤኰኖሚያዊ ቀውሶች አሉ:: በአሁኑ ጊዜ ሱዳን አስራ ሶስት ቢልዮን ዶላር የውጭ እዳ አለባት:: በአመት የዚህ ብድር ወለድ ክፍያ 482 ሚልዮን ዶላር ነው:: ይህ የካርቱሙን መንግስት ጭንቀት ላይ ጥሎታል:: ስራ አጥነት ተባብሶአል:: ምዝበራ ተንሰራፍቶአል:: ወንጀል ቅጥ አጥቶአል:: ህዝቡና መንግስትም ሆድና ጀርባ ሆነዋል::» ብሎ ግንባሩን በመሀረም ጠረገ::

«ጠንካራ ጐኖቹስ?» አለ አኖሌ::

«እንግዲህ የሱዳን መንግስት የአረብ ሊግ አባል በመሆኑ ፀረ-ኢትዮጵያ አቋም ካላቸው የአረብ አገሮች እርዳታ ሊያገኝ ይችላል:: የሱዳን የደህንነት ክፍልም እጅግ ጠንካራና የተራቀቀ ነው:: በዚያ በኩል አይታሙም:: ፈጣኖችና - ሁኔታዎችን በቅድሚያ የማወቅ አቅም ያላቸው ናቸው:: ከሊቢያ የአየር ድጋፍ ያገኛሉ:: ሌላው የካርቱሙ መንግስት የጐሳዎችን የርስበርስ ግጭት ለራሱ ጥቅም በማዋል የተካነ ነው:: የኢትዮጵያን መንግስት የሚቃወሙትን በማስተባበር የሚያገኙት ውጤትም አደገኛ ነው:: በፕሮፓጋንዳውም፣ በወታደራዊ እገዛውም በስፋት ይሰሩበታል:: የተቃዋሚዎች መጠናከር የኢትዮጵያን ውስጣዊ ሁኔታ ስለበጠበጠው የሱዳን መንግስት ከዚህ ሁለት ጥቅም ያገኛል:: በኛ መንግስት የሚደገፉት የደቡብ ሱዳን አማፅያን ይዳከማሉ:: ሌላው ደግሞ የአባይ ወንዝ ያለችግር መፍሰሱን ይቀጥላል ... የሱዳንና የግብፅ የጋራ `መከላከያ ስምምነት ሌላው ጥንካሬያቸው ሲሆን፣ በደቡብ ሱዳን የተገኘው የነዳጅ ክምችት ጥቅም ላይ ከዋለም ኢኰኖሚውን ሊያረጋጋ ይችላል::»

አኖሌ «በሱዳን የሚደገፉ ኢትዮጵያውያን የወንበዴ ቡድኖች እነማን ናቸው? ከሱዳን መንግስት ጋር ያላቸው ግንኙነትስ ምን ይመስላል? ... እኔ የማተኩረው በቀጥታ ሻእቢያ ላይ ቢሆንም ለግንዛቤ እንዲረዳኝ ዙሪያ መለሱ ቢዳሰስ?» ሲል ጠየቀ::

«እኔ የሚመለከተኝ በአብዛኛው የሱዳን ጉዳይ ነው:: ፀረ አብዮተኛ ወንበዴዎችን በተመለከተ ሻለቃ ሙሉጌታ በተሻለ ሊያብራራው የሚችል ይመስለኛል» ብሎ መድረኩን ለወጣቱ መኰንን ለቀቀለት::

ወጣቱ መኰንን ከአኖሌ ለቀረበው ጥያቄ ምላሽ መስጠት የጀመረው «ብዙ የፀረ አብዮተኛ ወንበዴ ቡድኖች አሉ» በማለ መንደርደሪያ ነበር፣

«... ዋነኞቹ ግን ሻእቢያ፣ ህወሀት፣ ኢድህ፣ ኢህአፓ፣ ኦነግ፣ የአፋር ወንበዴ ቡድን ናቸው:: ከእነዚህ ውስጥ አስጊ እንቅስቃሴ ያላቸው ሻእቢያና ህወሀት ቢሆኑም ኦነግም ቢሆን የሚናቅ አይደለም:: በህወሀት ስር ኢህዴን የሚባል ድርጅት አለ:: የወያኔ የአማራው ክንፍ ነው:: በወሎና በጐንደር ይንቀሳቀሳል:: ኢድህ የመሳፍንቶች ርዝራዥ ሲሆን እንቅስቃሴው በምእራብ ጐንደርና በሱዳን የተገደበ ነው:: ኢህአፓ በጐጃምና በጐንደር ምእራባዊ ክፍል በመንቀሳቀስ ፀረ ሰፊራ ፕሮፓጋንዳ ነው የሚያካሂደው:: የኦሮሞ ነፃ አውጪ ግንባር ከሱዳን ግዛት በመነሳት የኦሮሞ አካባቢዎች ላይ ውጊያ ይሞካከራል:: በርግጥ ብዙውን ጊዜ ሰራዊታችንን ፊት ለፊት የመግጠም ስልት አይጠቀምም:: እያደፈጠ በአንዳንድ ተቋዋማት ላይ ጥቃት ይፈፅማል:: ፕሮፓጋንዳም በጥቂቱ:: ባለፉት ጥቂት ወራት ውስጥ ግን ከሻእቢያ ጋር ያለውን የቀረበ ግንኙነት ይበልጥ ማጠናከር ጀምሮአል:: የአፋር ወንበዴዎች በአውሳ አውራጃ በተለይ በአዲስ አበባ አሰብ መንገድ በተመላላሽ ተሽከርካሪዎች ላይ አደጋ ይጥላሉ:: ይህ ሃይል በሻእቢያ እንደሚደገፍ መረጃ ደርሶናል:: ለወያኔ መንገድ በመምራት እንደሚተባበሩም ተደርሶበታል::»

ቀጣዩ የአኖሌ ጥያቄ፣ «የኤርትራ ህዝብ ስለ ኢትዮጵያም ሆነ ስለ ኤርትራ ታሪክና ህዝብ ያለው እውቀት ምን ይመስላል?» የሚል ነበር::

ሁለተኛው ኰሎኔል ነበር ለዚህ ጥያቄ ምላሽ መስጠት የጀመሩት:: ወፍራምና ራሰ በራ ናቸው:: በእድሜ ገፍተዋል:: ገራገር ቢጤ ይመስላሉ:: ኰሎኔል ወልዴ ይባላሉ::

ኤርትራ የሚለው ስም በጣሊያን ከመሰጠቱ በፊት ያ ተራራማ አገር ምድረ ሀማሴን፣ ምድረ ባህረ ነጋሲ፣ ምድረ አግአዚያን በመባል

ይታወቅ እንደበር አስረዱ። አገሩ የሚተዳደረውም በባህረ ነጋሲዎች እንደነበር ከገለፁ በሁዋላ 'ኤርትራ ነፃ ሀገር መሆን አለባት' የሚለው አመለካከት በእያንዳንዱ የኤርትራ ክፍለ ሀገር ተወላጅ ደም ውስጥ የተረጨ መርዝ መሆኑን አስገነዘቡ። የወንበዴዎቹን ጥፋት ህዝቡ 'ትግል' እያለ እንደሚጠራው ወንበዴዎቹን ደግሞ 'ታጋይ' እንደሚላቸው አብራሩ።

የአኖሌ ቀጣይ ጥያቄ «የሻእቢያ አመሰራረት ምን ይመስላል?» የሚል ነበር።

ኰሎኔሉ ማስታወሻ ደብተራቸውን ሲያተረማምሱ ቆይተው ማብራራት ጀመሩ፣

«ሻእቢያ ከጀብሀ ተገንጥሎ ከመውጣቱ በፊት በኤርትራ ውስጥ የተደራጁ የተለያዩ የፖለቲካ እንቅስቃሴዎች ይካሄዱ ነበር። የአብዛኞቹ አላማ ኤርትራን ከኢትዮጵያ በመገንጠል ነፃነትዋን እንድትቀዳጅ ለማድረግ ነበር።

ከጀብሀ መቋቋቋዋም ቀደም ሲል ከነበሩት ቡድኖች መካከል «ማህበር ሸዋዓተ» ሊጠቀስ ይችላል። የማህበር ሸዋአተ መሪዎች ወልደአብ ወልደማርያምና አብድል ቃድር ካቢሬ የሚባሉ ነበሩ። የማህበሩ አባላት ሰባት ሰባት በመሆን ኤርትራ ነፃነትዋን እንድትጐናፀፍ ለህዝቡ ቅስቀሳ ያደርጉ ነበር። መቀጠል ግን አልቻሉም። በኢትዮጵያ መንግስት መታደን ስለጀመሩ ወደ ሱዳንና እንግሊዝ ሀገር ኰብልለው ገቡ። በውጭ ሀገርም ሆነው ቅስቀሳ ማካሄዱን ቀጠሉ።

«ከዚህ በሁዋላ በረሃ ቀርተው የነበሩ አስራ አምስት ያህል ዲሞክራት ነን የሚሉ ኤርትራውያን «ኀህናን አለማናን» በሚል መጠሪያ እራሳቸውን ሰይመው እንቅስቃሴ ጀመሩ። መሪያቸው አብርሃም ተወልደ ይባል ነበር። አላማቸውን ለማስራጨትም ምቹ ነው ብለው ወዳሰቡት አከለ ጉዛይ አውራጃ አላ በተባለ አካባቢ መንቀሳቀስ ያዘወትሩ ነበር።»

አንድ መሀመድ እድሪስ አወተ የሚባል ገበሬ ብረት ይዞ በኤርትራ ውስጥ በመዘዋወር ከመንግስት ጋር እየተጋጨ ብዙ ጀብድ ይፈፅም ስለነበር ብዙ ተከታዮች ማግኘት ችሎ እንደነበር ጭምር ኰሎኔሉ ተነተኑ።

«ይህ ሰው እያሉ ዴሞክራት ታጋዮች ነን ባይ ወጣት ኤርትራውያንን ከኤደን በመርከብ በመጫን ወደ ደንከል እንዲገቡ አድርጐአል። ይህን ያደረገበት ምክንያት ወጣቶቹ ወደ ኤርትራ ምድር በሌላ ቦታ መግባት ስለማይችሉና በበረሃ ከሚገኙት ቡድኖችጋር

ግጭት እንዳይፈጠር በማሰብ ነበር።

በዚሁ ጊዜ ዛሬ ሻእቢያ እየተባለ የሚጠራውን ድርጅት የመሰረቱ ሀይሎች ከጀብሀ በመገንጠል «ህዝባዊ ሀይልታት» በሚል ስያሜ ደንከል በረሀ ገቡ። ደንከል የገቡት እነዚሁ ወጣቶች አብረው መዝለቅ አልቻሉም። 'ከደንከል እንውጣ' ና 'ደንከል እንቆይ' በሚል ጥያቄ አለመግባባት ፈጥረው በሁለት ቡድን ተከፈሉ። ሁለቱ ቡድኖች 'ቀዳማይ ወገን ህዝባዊ ሀይልታት' እና 'ካልአይ ወገን ህዝባዊ ሀይልታት' የሚል ስያሜ ያዙ። 'ቀዳማይ ወገን' የተባለው ደንከል ሲቆይ 'ካልአይ ወገን ...' ወደ ሰሜናዊ ሳህል አውራጃ አመራ። ዳሩ ግን በጉዞ ላይ ከጀብሀ ጋር ግጭት ፈጥረው ከካልአይ ወገን ህዝባዊ ሀይልታት ብዙ ሰዎች ሞቱባቸው። ከሞት የተረፉት ወደ ሰሜናዊ ሳህል በመግባት በአብራሃም ተወልደ ከሚመራው ቡድን ጋር ግንኙነት ፈጠሩ።

«የቀደማይ ወገን ህዝባዊ ሀይልታት መሪ የነበረው መስፍን ሀጐስ ይባል ነበር። ለማንኛውም ለብዙ ጊዜ ቀዳማይ ወገንና ካልአይ ወገን እየተባሉ ቆዩ። በደንከል ኡበል የሚባልም ሌላ ቡድን ነበር። እዚህ አካባቢ ትንሽ የሚያምታታኝ ነገር አለ። ዞሮ ዞሮ እነዚህ ሶስት ቡድኖች ማለትም፤ ቀዳማይ ወገን ህዝባዊ ሀይልታት፣ ካልአይ ወገን ህዝባዊ ሀይልታትና ኡበል ግንኙነታቸውን ሲያጠናክሩ ቆይተው የጋራ ግንባር በመፍጠር በ1970 እ.ኤ.አ ህዝባዊ ሀይልታት ሀርነት ኤርትራ በሚል ስያሜ ተቀላቀሉ።

ኡስማን ሳላህ ሳቤ ከውጭ የሚልክላቸውን መሳሪያም እኩል ይከፋፈሉ ጀመር። ውጊያ ሲኖርም የጋራ ግንባር በመፍጠር ነበር የሚዋጉት። የእነዚህ ሶስት ቡድኖች በሶስት መሪዎች መታዘዝ ግን ለአመራር አመቺ ባለመሆኑ፤ ለጠላትም አመቺ ሁኔታ ሊፈጥር ይችላል ብለው በማሰብ መስከረም አንድ 1974 አንድ ወታደራዊ ሀይልና አንድ መሪ አቋቋሙ፤ ሰራዊቱ ተወሀደ፤ የድርጅቱ መሪዎችም ተመረጡ። በወቅቱ በአመራርነት ከተመረጡት መካከል፤ ኢሳይያስ አፍወርቂ፤ ሮመዳን መሀመድ ኑር፤ መስፍን ሀጐስ፤ ሰለሞን ወልደማርያም፤ አሊ ሰይድ፤ አብደላ አደም፤ አቡአጃዬ፤ አቡጠያራ፤ አብርሃም ተወልደና ሳላህ ጠጠው ጥቂቶቹ ነበሩ። የሻእቢያ አመሰራረት ከሞላ ጐደል ይህን ይመስል ነበር።»

አኖሌ ጥያቄውን ቀጠለ፣

«ህዝቡ ከመነሻው ጀምሮ ለሻእቢያ ድጋፍ ነበረው ማለት ይቻል ይሆን?»

ኰሎኔሉ ለሰከንዶች በዝምታ ከቆዩ በሁዋላ «... ህዝቡ የሻእቢያን አላማ ጠንቅቆ አውቆ ሳይሆን በስሜትና በጠባብ ብሄርተኝነት አላማ

ነበር የሚገፋው። የሻእቢያ አባላት በአብዛኛው ከደጋው ክርስትያን ወገን በመሆናቸው መብታችንን ሊያስከብርልን የሚችለው ሻእቢያ ብቻ ነው የሚል ስሜት ከትግርኛ ተናጋሪዎች በኩል ይንፀባረቅ ነበር። የሻእቢያ መሪዎች የተማሩ ስለነበሩ ለኤርትራ ህዝብ መሰረታዊ ለውጥ ሊያመጡ ይችላሉ የሚል ተስፋም ነበር። ጀብሀ ከመነሻው አድሀሪ አዝማሚያ ስለነበረው ከዚህ ድርጅት የተገነጠለው የሻእቢያ ሀይል ዲሞክራት ሊሆን ይችላል የሚል መላምት ነበር በህዝቡ ውስጥ።»

ኮሎኔሉ ንግግራቸውን ገታ አድርገው ከቆዩ በኋላ

«ከሞላ ጐደል የድርጅቱን አቋዋም ብታውቅ ለስራህ እንደሚያግዝህ እገምታለሁ» ብለው ማብራሪያቸውን ቀጠሉ «... ሻእቢያ እንደሚለው - ኤርትራ እ.ኤ.አ ከ1889 ጀምሮ በኢጣሊያ ቅኝ ግዛት ስር ስትማቅቅ ቆይታ በሁለተኛው የአለም ጦርነት ጣሊያን ድል ተመትታ ስትወድቅ፤ ሀምሳ ሁለት አመታት ያህል በኤርትራ የቆየው ቅኝ ግዛታቸው እ.ኤ.አ በ1941 አክትሞአል። ኢጣሊያ ከኢትዮጵያ ስትወጣ የተባበሩት መንግስታት ድርጅት ኤርትራ በእንግሊዝ ሞግዚትነት ለጥቂት አመታት እንድትቆይ በወሰነው መሰረት እንግሊዝ ኤርትራን ማስተዳደር ጀመረች። ከሁለተኛው የአለም ጦርነት በሁዋላ በቅኝ ግዛት ስር የነበሩ አገሮች በቀጥታ ነፃነታቸውን ሲጐናፀፉ ኤርትራ ይህን እድል መነፈግዋ ትክክል አይደለም፡- ይላል ሻእቢያ።

ሌላው የሻእቢያ ቀንደኛ አቋም - አራቱ ሃያላን መንግስታት ማለትም አሜሪካ፣ ፈረንሳይ፣ እንግሊዝና ሶቪየት ህብረት ሁለተኛው የአለም ጦርነት እንዳበቃ የኢጣሊያን ቅኝ ግዛቶች በሚመለከት ስብሰባ አድርገው፤ ሊቢያና የኢጣሊያ ሶማሌ ላንድ ነፃነታቸውን እንዲያገኙ ሲወስኑ የኤርትራ ጉዳይ ግን የብዙ አገሮች ፍላጐት ስለነበረበት መወሰን አቅቶአቸው ጉዳዩ ለተመድ ቀረበ። እ.ኤ.አ በ1950 የተመድ ጠቅላላ ጉባኤ በአምስተኛ ስብሰባው በአሜሪካ ተፅእኖ ለኤርትራ ህዝብ ፍላጐት ደንታ ሳይሰጥና ህዝቡ ሳይጠየቅ ከኢትዮጵያ ጋር በፌዴሬሽን እንድትዋሀድ ተወሰነ። ተመድ በቻርተሩ በመጀመሪያው አንቀፅ ያስቀመጠውን የራስን እድል በራስ የመወሰን መብት በመጣስ የወሰነው ውሳኔ ትክክለኛ አይደለም። አሜሪካ ኤርትራ ውስጥ የጦር ሰፈር ለማግኘት ከኢትዮጵያ ጋር ቀደም ብላ በመስማማትዋ ምክንያት የተሸረበ ሴራ ነው። ማንም አገር ከቅኝ ግዛት ነፃ ሲወጣ ራሱን ቻለ እንጂ ከሌላው ጋር ይቀራረባል እየተባለ እንዲጣመር አልተደረገም። ስለዚህ ኤርትራ እ.ኤ.አ በ1952 በፌዴሬሽን መቀላቀሏ ትክክል አልነበረም፡- ብለው ያምናሉ ወንበዴዎቹ።

ሌላው ልታውቀው የሚገባ አቢይ የሻእቢያ አቋም - ኤርትራ

በፌዴሬሽን ከኢትዮጵያ ጋር ከተሳሰረች በሁዋላ ለማተዳደሪያ የወጣው ህግ በተግባር አልተተረጐመም። የኤርትራ ሸንጐ እ.ኤ.አ ህዳር 14 ቀን 1962 ፌዴሬሽኑ ፈርሶ ውህደቱን ያሳለፈው ግማሹ በገንዘብ ተደልሎ፣ ከፊሉ ደግሞ ተገዶ ነው። በመሰረቱ መሆን የነበረበት በህዝብ ውሳኔ ነበር። ስለዚህ ይህም ትክክለኛ አይደለም፡- ይላል የሻእቢያ ሰነድ። ተመድ የራሱን ቻርተር የሚቃረን ውሳኔ በማሳለፍ ከኢትዮጵያ ጋር በፌዴሬሽን እንድንቀላቀል ከማድረጉም በላይ የኢትዮጵያ መንግስት በሀይል ተጠቅሞ የራሱ አካል ሲያደርገን ተመድ ባለመቃወሙ ውሳኔው ለኛ አይሰራም። ለኤርትራ የራሷን እድል በራስዋ የመወሰን መብት መስጠት አለበት። ይህም በኢትዮጵያ መንግስት ወይም በሻእቢያ ሳይሆን በገለልተኛ ሀይል ለህዝቡ የውሳኔ ህዝብ እድል ይሰጠው፡- እያለ ነው ሻእቢያ ህዝቡን ያሳመነው፤ አለምንም እያደናገረ ያለው»

ገለፃው በዚሁ መልኩ እስከ እኩለ ቀን ከተጠለ በሁዋላ ርእስ ጉዳዮቹ ባለመጠናቀቃቸው ቀጣዩ ስብሰባ ከሶስት ቀን በሁዋላ እንዲካሄድ ወስነው ተለያዩ።

* * *

እኖሌ በዚያን እለት ተሲያት ወደ አዲሳባ የሚልከውን ሪፖርት ሲያጠናቅር ከቆየ በሁዋላ ሮዛን ለማግኘት ወደ ባር ኢምፔሮ ገሰገሰ። በሰአቱ ነበር የደረሰው። ስድስት ሰአት ከምሽቱ በአስመራ የሰአት አቆጣጠር። ለአይን ያዝ አድርጐአል። የኩምቢሽታቶ ዘምባባዎች በምሽት ታይተው አይጠገቡም። በረንዳው ላይ ተቀምጦ ማኪያቶ አዘዘ። ረጅም ግራጫ ጃኬትና ከውስጥ ስስ ጥቁር እንገተ ሙሉ ሹራብ፣ ነጣ ካለ ሱሪ ጋር ለብሶአል። እንገት ልብሱን እንገቱ ላይ የጠመጠመ ሲሆን መነፅር አድርጐአል - ውብ መነፅር።

የአስመራ አየር ቀዝቀዝ ብሎአል።

በኩምቢሽታቶ የሚመላለሱትን ሰዎች አንድ ባንድ ያጤን ጀመር። አብዛኞቹ የመሀል አገር ሰዎች መሆናቸውን በአለባበሳቸው ለያቸው። ኤርትራውያን ኩምቢሽታቶ ላይ የሉም። እኖሌ ፈገግ አለ። በርግጥም ኤርትራውያን ኩምቢሽታቶ ላይ አለመታየታቸው ምን ያስደንቃል? በስደት ወይም በትግል ላይ ናቸው። በኩምቢሽታቶ የሚታዩ ኤርትራውያን ገፅታ ላይም ቢሆን መረጋጋት አይታይም። የአገሬው ሰዎች በኩምቢሽታቶ ጐዳና እንደ ቀይ ባህር የምሽት ማእበል መገማሸር ሲገባቸው ፖሊስ እንደሚከተለው ሰው እየተጣደፉ ሲመላለሱ ነው የሚታዩት ...

«እኖሌ - ወዲ አርሞ!» የሚል ድምፅ አባነነው።

ሮዛ ትክሻውን ያዛው ፊቱ ቀማለች:: ከተቀመጠበት ፈጥኖ ተነስቶ ያስማት ጀመር - ጉንጭ ለጉንጭ::

«ሮዛ አንቺ ኖረሻላ!?» እያለ በረጅሙ ሳቀ::

ሮዛ እንደ አብዛኞቹ ኤርትራውያን ሴቶች ቀጭን ነበረች:: የደስ ደስ አላት:: የአይን መነፅርዋን በየስከንዱ ገፋ ታደርገዋለች:: ከአኖሌ ጋር ተሳስመው ሲያበቁ!

«እንሂድ» አለችው «... እናቴ እየጠበቀችህ ነው»

በእግር መንገድ ጀመሩ::

«አስመራን እንዴት አገኘሀት?» ስትል ጠየቀችው::

«የቀድሞ ውበትዋን የምታንጐራጉር የሀብታም ግቢ ትመስላለች» ሲላት ሮዛ ከልብዋ ሳቀች:: ስቃ ስታበቃም!

«ለማደግ ግን ተስፋ ያላት ከተማ ናት:: አስመራ ያለብዙ ድካም ታላቅ ከተማ መሆን ትችላለች:: የናንተው ፊንፊኔ ግን የከተማ ቅርፅ ለመያዝ እያሌ ወጪ ትጠይቃለች:: በርግጥ አየርዋ ቀረጥ ቢከፈልበትም አይቆጭ...»

አኖሌ በድንጋጤ ጨው ሆነ:: ቃል አልተነፈሰም:: ግራ በመጋባት ሮዛ ላይ አፈጠጠ:: ያስደነገጠው 'ፊንፊኔ' የሚለው ቃል ነበር:: ይህን ቃል ለመጨረሻ ጊዜ አዲስ አበባን ወክሎ ሲጠራ የሰማው ጀርመን ሳለ ነበር - ከአንግ አባላት አንደበት:: ሮዛ ቃሉን ከየት አመጣችው? ሲል ራሱን ጠየቀ::

«ምን ሆነክ?» አለችው -

«ምንም ...»

«ገዝም ስትል ግራ አጋባኸኝ:: መጥፎ ተናገርኩ?»

«በጭራሽ»

«የአዲሳባ አየር ቀረጥ ቢከፈልበትም አይቆጭ ማለቴ ይሆን ያስገረመህ? እውነቱን ነውእኮ:: አየርዋ ምግብ ነው:: ከተማ መስራት የሚችሉ ሰዎች ጠፉ እንጂ የአዲስ አበባ አየር በየትኛውም አለም ኩቶ የሚገኝ አይመስለኝም::»

«ፊንፊኔ የሚለውን ስም የት ሰማሽው?» ሲል ጠየቃት - እንደዋዛ::

«እንጃ!» አለች ሮዛ «... ግን የአዲሳባ የቀድሞ ስም ፊንፊኔ

እንደነበር! ቃሉ የኦሮምኛ ስለሆነ 'ለዋና ከተማነት አይመጥንም' ተብሎ እንደተለወጠ አንድ ሰው ነግሮኛል:: ከዚያ ወዲያ ብዙ ጊዜ ፊንፊኔ የሚለውን ስም መጠቀም ያስደስተኛል:: ግን ለምንድነው ፊንፊኔ የሚለው ስም ለዋና ከተማነት አይመጥንም የተባለው? መጥፎ ትርጉም አለው?» ስትል ጠየቀችው::

አኖሌ ሳያስበው ስሜታዊ ሆነ::

«የስርአቱ ሰዎች ዘረኞች ስለሆኑ እንጂ ችግሩ ቃሉ ላይ አይደለም ያለው:: ጭርን አስበተፈሩ! ብሾፍቱን ደብረዘይት! አዳማን ናዝሬት! እያሉ ለውጠው የለ? የከተሞችን ስም ለመለወጥ በቂ ምክንያት አልነበራቸውም:: አሳማዎች ስለሆኑ ነው ያን የፈፀሙት»

ሮዛ ወደ ጆሮው ጠጋ ብላ አንሾካሾከችለት::

«ፖለቲካ ውስጥ አትግባ:: እዚህ አገር አሸዋና ጠጠሩ ሁሉ ሰላይ ነው::»

አኖሌ በእሺታ ራሱን ላይ ታች ወዘወዘ:: በሮዛ ግልፅነት ይበልጥ መደሰት ጀመረ:: ፊንፊኔ የሚለውን ስም ስለወደደችው ደግሞ የማያውቀው የደስታ ስሜት ወረረው:: በመገረም ያያት ጀመር:: የመጣላትን የምትናገር የዋህ ሰው መስላ ታየችው:: ግን ደግሞ 'ፖለቲካ ውስጥ አትግባ' ያለችውን አስታውሶ ግራ ተጋባ:: መልሶ ደሞ ምክንያትዋን ሊረዳላት ሞከረ:: ህዝቡ ሁሉ ተጠራጣሪ ሆኗል:: ምክንያቱም ሰው ያለ ፍርድ ይገደላል:: 'ግን ይህን የዋህና ደግ ህዝብ ማስቃየት ለምን አስፈለገ?' ሲል ራሱን ጠየቀ:: 'የዋሆች ጠንካራ ተዋጊዎች መሆን ይችላሉን?' ሲል መልሶ ለራሱ ተጨማሪ ጥያቄ አቀረበ:: የበርቻ ሰዎች ታወሱት:: ጦር ይዘው መትረየስ ሊገጥሙ የተዘጋጁ ልበ ሙሉ ኦሮሞዎች - ግን ደጋጎች! የዋሆች::"

«ምን ሆነሀል አኖሌ?» አለች ሮዛ ተጨንቃ::

«ምን ሆንኩ ሮዛ?»

«የተከፋህ ትመስላለህ?»

«ያላገኘሁትና ያጣሁት ነገር ያለ ይመስላል ብለሺኝ አልነበር? እንዳልሺው እርካታ የራቀኝ ሰው ሳልሆን አልቀርም:: ሳሚ እንዳለው እንደ ኦሮሞ ዱር አራዊቶች አይደለሁም:: እኔያ እንስሳት 'ሰው አይደላችሁም' በባሉ ምንም አይመስላቸውም:: ምክንያቱም ሰው አይደሉም:: ይገርምሻል ሮዛ ይህ ክርስታም ስርአት እኛ ኦሮሞዎችን እንደሰው አያየንም:: ግን ደህና ... ይህን መሰል ጉዳይ ማውራት ተገቢ አይደለም:: ሮዛ ረበሽኩሽ?»

ታክሲ ይዘው ቲራቮሎ ወደሚባለው ሰፈር ነጉዱ:: ከደቂቃዎች በሁዋላ ታክሲው ከነሮዛ መኖሪያ ቤት ደርሶ ቆመ:: ሂሳብ ከፍለው ከታክሲው ወረዱ:: ሮዛ እየመራች ወደ አንድ ቪላ ይዛው ገባች:: የውጭው በር ግም ብ ላይ በወርቃማ ቀለም «ይስሀቅ አስመሮም» የሚል ፅሁፍ ግምቡ ውስጥ ተቀብሮ ይነበባል::

«ይስሀቅ አባትሽ ነው?» ሲል ጠየቃት::

«አያቴ ነው:: አባቴ ኤፍሬም ይባላል::» ካለች በሁዋላ «ሞቶአል ብለን እንገምታለን::» ብላ አንሾካሾከች::

«የት ነው ያለው?»

«አይታወቅም:: ከአዲስ አበባ ወደ ናይሮቢ መሳፈሩን ብቻ ነው የምናውቀው:: ከዚያ ወዲያ ኤፍሬም ይስሀቅ የውሃ ሽታ ሆኖአል:: እናሳዝነም?» አለችው::

ዝም አላት:: ይህን መሰል ወሬ ለምን እንደምትነግረው አልገባውም:: ወደ ሰፊ ሳሎን አስገብታ ካስቀመጠችው በሁዋላ!

«የሳሚ ጉዋደኛ ስለሆንክ ነው ሃልቤን የነገርኩህ» አለችው::

«ይገባኛል! ይገባኛል!» ብሎ ፈገግታ አሳያት::

«ሳሚ እንደኔ እዩት ብሎናል:: እንመንክ?»

«በጣም እንጂ ሮዛ:: ወንድማችሁ ነኝ::»

«የጦር ሰራዊት ደጋፊ ነህ?»

ጥቂት አመነታ::

«ደጋፊም ተቃዋሚም አይደለሁም:: ብዙውን ጊዜ በስራዬ ላይ ብቻ ነው የማተኩረው::»

«ሃይማኖትህስ?»

«አላውቀውም!» አለ ጭፍግግ ብሎት::

«የቤተሰብህ ሃይማኖት ምንድነው?»

«ቤተሰቤን አላውቅም:: ያለኝ መረጃ ኦሮሞዎች እንደነበሩ ብቻ ነው:: ከዚያ በተረፈ አንድ ሰው በህይወት ዘመኑ 'መልካም ሰው' መሆን ከቻለ በቂ ይመስለኛል::»

ራስዋን ላይ ታች ወዘወዘችና ...

«እኛ የኦርቶዶክስ ሃይማኖት ተከታዮች ነን:: ማማ በተለይ ማርያምን በጣም ታምናታለች:: ሆኖም ባህርይዋ እግዚአብሄርን

በመፍራት፤ እግዚአብሄር የሚወዳቸውን ነገሮች በማድረግ ላይ የተመሰረተ ነው:: በጣም ትፀልያለች:: ምን ብላ እንደምትፀልይ ልንገርህ?»

«ንገሪኝ?»

«አታሳስረኝም?»

ከልቡ ሳቀ:: በጣም ሳቀ::

«ምን አሳቀህ?»

«ቅን ነሽ:: ለአለም ቅን ሰዎች በእጅጉ ያስፈልጉዋታል:: ስለዚህ አላሳስርሽም ንገሪኝ?»

«ማማ ዘወትር ፀሎት ታደርጋለች:: ብዙውን ጊዜ አምላክን ክፉዎች እንዳይበረቱ አድርግ፣ ብላ ትማፀነዋለች:: አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ድምፅዋን ዝቅ አድርጋ ለማርያም አስመረይቲ 'በረሃ ያሉት ለቤታቸው እንዲበቁ አስቢያቸው' ትላታለች»

አኖሌ ስሜቱ ከልብ ተነካ:: ሮዛን በፍቅር ያስተውላት ጀመር:: ግልፅነትዋን ወደደው:: ስላመነችው ቢደሰትም ይህ ባህርይ ግን ቤተሰቡን በሙሉ አደጋ ላይ ሊጥል እንደሚችል አምኖ ስጋት አደረበት:: ሮዛ፣

«ማማን ጠርቼ ላስተዋውቅህ» ብላው ወጣች::

በሳሎኑ ግድግዳዎች ላይ የተሰቀሉትን ስእሎች ማስተዋል ጀመረ:: በሙሉ መንፈሳዊ ናቸው::

* * *

አኖሌ ምሽቱ ጥሩ ሆነለት:: የሮዛ ዘመዶች ሁሉ ተስማሙት:: መልካም ራት ቀረበ:: ቡና ተፈላ:: ከበው ሲያጫውቱት አመሹ:: በዚህ ሁኔታ ላይ እንዳሉ ሳሙኤል ከአዲሳባ ደወለ:: ሳሙኤል ከምሽቱ አራት ሰአት ላይ ነበር የደወለው:: መጀመሪያ አኖሌ በአጋጣሚው በእጅጉ ተደስቶ ነበር:: ሳሙኤል ግን «በአጋጣሚ አይደለም የደወልኩት፤ አንተን ፈልጌ እንጂ» አለው::

አኖሌ ግራ ተጋብቶ፣

«እዚህ መሆኔን በምን አወቅህ?» ይለዋል::

«ሆቴል አጣሁህ:: ምናልባት እዚህ ካለህ ብዬ ነው» ሲል መለሰለት በጀርመንኛ::

አኖሌም መልሶ በጀርመንኛ ቋንቋ፣

«ምንድነው?»

«እንዴት እንደምነግርህ አላውቅም። ጉዳዩን የሰማሁት በአጋጣሚ ነው»

አኖሌ «ምንድነው ንገረኝ!?» ሲል ጮኸ።

«መከላከያ ሚኒስቴር ውስጥ የሚሰራ አንድ ዘመድ አለኝ። በአጋጣሚ ሻለቃ ጉተማ የሚባል ሰው አንተን በተመለከተ ስለፃፈው ሪፖርት አጫወተኝ።»

«ጉተማ ... የቡርቃው? ምን ብሎ ፃፈ? ይህ ከብት! ከከብት ምን ይጠበቃል ... እበት ካልሆነ?»

«ጉዳዩ እንደምታስበው እንኳ ቀላል አይደለም። በኦነግ አባልነት ወንጅሎሀል። ለማንኛውም የራስህን እርምጃ ለመውሰድ ያመችህ ዘንድ የደብዳቤውን ፎቶ ኮፒ ልኬልሀለሁ። ነገ ይደርስሀል። በነገራችን ላይ ጉዳዩ በጥንቃቄ እንዲታይ ደብዳቤው ለደህንነት ሚኒስትሩ ተመርቶአል። ይህን ከደብዳቤው ላይ ነው ያየሁት። እንድትጠነቀቅ እመክርሀለሁ። ሁኔታዎች ጥሩ አልመሰሉኝም። ለማንኛውም ደብዳቤውን ካየህ በሁዋላ ራስህ ብትወስን መልካም ነው። ይህ መንግስት ሰው የመናቅና የማነቅ ሱስ ስላለበት ነው ስጋቴ የጨመረው። ምን ይመስልሀል?»

አኖሌ ረጋ ለማለት ሞከረ። «ደብዳቤውን መጀመሪያ ባየው ደስ ይለኛል» የሚል ምላሽ ሰጠው።

«ነገ ይደርስሀል። እንደደረሰህ ግን ደውልልኝ» አለው ሳሙኤል።

በርግጥም በነጋታው ማታ ካረፈበት የእምባሶይራ ሆቴል ደርሶ ክፍሉን ሲከፍት በበሩ ስር የተወረወረ ፖስታ አገኘ። በችኮላ ፖስታውን ከፍቶ የሻለቃ ጉተማን የቡርቃ አመፅ ሪፖርት ያነብ ጀመር። በጣም ገረመው። የሻለቃው ነገር ጠምዛዥነት አናደደው። ደግሞም አሳዘነው። ከሆቴሉ በረንዳ ላይ ወጥቶ በጨለማ የተዋጠችውን አስመራ እያስተዋለ ይተክዝ ጀመር። የማያስደስቱት ነገሮች እየበረከቱ መምጣታቸውን አስተዋለ። አደገኛ ሁኔታዎችም መከሰት ጀምረዋል ...

የህወኒ መሰወር አንዱ ነው። ያፈቅራታል። ከልብ ያፈቅራታል። በእምባገነንነትና ሰብአዊ መብትን በመጣሱ ወደሚታወቀው ስርአት ሰተት ብሎ የገባው ህወኒን ማግኘት ከተቻለ የስርአቱን ብልሹነት ችዬው እኖራለሁ ብሎ በማሰቡ ነበር። ግን

ህወኒ የውሃ ሽታ ሆና ቀርታለች። ስደት ላይ ናት፤ አለያም ሞታ ሊሆን ይችላል። ሌላው አባቱ ናቸው። ሞተዋል። ከዚህ ውጭ ደግሞ ባልጠበቀው ጥልፍልፍ ውስጥ ተዘፍቆአል። ከኦሮሞ ገበሬዎች ጋር ያደረገውን ንግግር በምስጢር የቀረፀው ሰላይ ሹፌር በየእለቱ 'ገንዘብ' እያለ ይነተርከዋል። አስመራ ከመምጣቱ በፊት አምስት ሺህ ብር ሰጥቶት ነበር። ቀሪውን ደግሞ ከአስመራ መልስ እንደሚሰጠው ነግሮት ነበር። ሰላዩ ሾፌር ግን ሀሳቡን መለወጥ ጀምሮአል። 'በርካሽ ነው የተስማማሁልህ' ማለት ጭምር አምጥቶአል።

በዚህ ላይ ደግሞ ህልውናውን እንኳዋ ማረጋገጥ ላልቻለ ስርዓት ማገልገሉ አልተዋጠለትም። የአስመራ ገጠመኙም ህሊናውን እያቆሰለው ይገኛል። የኢሰፓ መንግስት የአገዛዝ ስልት እያንቀጠቀጠው ነው። ሞት የተፈረደባቸው ወታደሮች ፊቱ መጥተው ይደቀናሉ። ከመሞታቸው በፊት ሲያነጋግራቸው ችሎአል። አሁን ግን በህይወት የሉም። በእለተ አርብ ተረሽነዋል። እንደ እየሱስ ክርስቶስ አለ - መቶ አለቃ አክሊሉን አስታውሶ። አብርሀ ፀሎትንም አስታወሰ። 'ወታደሮች ልጃገረዶችን መድፈር ማቆም አለባቸው' ያለውን። ጮማዬም ትዝ አለው። ልጃገረዶችን አስገድዶ መድፈር ለጮማዬ እጅግ ተራ ነገር ነው። ብርቱካን ልጦ እንደመብላት። አሁን ደግሞ አንድ ሌላ ጠላት ተፈጥሮአል። ሻለቃ ጉተማ። ለመከላከያ ሚንስቴር ባቀረበው ሪፖርት አኖሌ ለቡርቃ ገበሬዎች ስላደረገው ንግግር አጣሞና አወላግዶ ተርኮአል።

አኖሌ በፍርሀትና በጭንቀት ተወረረ። ማድረግ ያለበትን አላወቀም። እንዲሁ ብቻ ከወዲያ ወዲህ ይንጉራደድ ያዘ።

- 3 -

አምስቱ ከፍተኛ መኮንኖች ቃኘው በሚገኘው የስብሰባ ሳሎን በቀጠሮው ሰአት ቢገኙም አኖሌ አስር ደቂቃ ዘግይቶ ነበር የደረሰው።

ይቅርታ ጠየቃቸው።

«ምንም አይደለም» አሉ ሽማግሌው ኮሎኔል።

አኖሌ ማስታወሻ መያዣያ አጀንዳውን ገላልጦ በቀጥታ ከሶስት ቀን በፊት ወዳቆመበት ርእሰ ጉዳይ ዘለቀ ...

«... ባለፈው ስብሰባችን የሱዳንን ውስጣዊ ሁኔታ ካየን በሁዋላ ስለተቃዋሚ ቡድኖች ነበር መረጃ ያገኘሁት። የኤርትራ ክፍለ ሀገር ህዝብ ስለ ኢትዮጵያ ያለው አመለካከት ላይም የተወያየን ይመስለኛል። ሻእቢያ የመገንጠልን ጥያቄ ለማሳመን የሚያነሳቸውን ነጥቦች ጭምር ተመልክተናል። ዛሬ በተቻለ መጠን ሻእቢያን በሚመለከቱ ጉዳዮች

ላይ ጥልቅ ማብራሪያ ማግኘት እፈልጋለሁ:: በተለይ የድርጅቱን ጠንካራና ደካማ ጎኖች በግልፅ ባውቃቸው ለስራዬ ስለሚያግዘኝ በዚያ ላይ ብታተኩሩ እመርጣለሁ» ብሎ መኮንኖቹን አንድ ባንድ በፈገግታ ቃኛቸው:: በዚህ ጊዜ ሻለቃ ሙሉጌታ፣

«የሻእቢያን ውስጠ ሚስጥር አብጠርጥሮ የሚያውቀው እንኳዋ ሻለቃ ቡልቻ ነው» ብሎ በረጅሙ ሳቀ::

ሻለቃ ቡልቻ ራሰ በራ ቀጭን ጉልማሳ ነው:: በመጀመሪያው ስብሰባ ምንም አስተያየት ሳይሰጥ በማለፉ አኖሌ «አጃቢ» ቢጤ አድርጎ ነበር የወሰደው:: ለአኖሌ በእጅጉ የሚያስፈልገው የሻእቢያ ደካማና ጠንካራ ጎኖችን የመረዳት ጉዳይ በዚህ በተናቀው ሰው ላይ በማረፉ አኖሌ ራሱን ሳይታዘብ አልቀረም:: በርግጥም ሻለቃ ቡልቻ የሚናቅ ቢጤ አልነበረም:: ከሌሎቹ ሁሉ የተሻለና በራሱ የሚተማመን መሆኑን አኖሌ የተገነዘበው ገና ከንግግሩ መግቢያ ነበር፣

ሻለቃው «ወንበዴዎቹ ተራ ዘራፊ ዱርዬዎች አይደሉም:: እንዳያ የሚያስቡት የማስታወቂያ ሚኒስቴር ጋዜጠኞች ናቸው» ሲል ነበር የጀመረው:: በዚህ አነጋገሩ ከፍተኛ መኮንኖቹ በሆታ አውካኩ:: አኖሌ ፈገግ አለ በመገረም::

ሻለቃ ቡልቻ ማብራሪያውን ቀጠለ ...

«... ወንበዴዎቹ ከተራ መሪ እስከ ማእከላዊ ኮሚቴ አባላት ድረስ በየደረጃው በሴሚናርና በስብሰባ መልክ ከውጊያ በፊትና ከውጊያ በሁዋላ እየተወያዩ ስትራቴጂና ስልታቸውን ይቀይሳሉ:: በዚህ ውይይት አበይት ስህተቶቻቸውን ከተመክሯቸው በመነሳት በስልጠናና በልምምድ ያስወግዳሉ:: በደረቅ ልምምድም የግንዛቤያቸውን መጠን ይለካሉ:: ይህ ለእንቅስቃሴያቸው ቅንጅትና ፍጥነት ዋስትና ይሆናቸዋል:: በውጊያዎች የተሳካ ድል የሚያገኙትም ለዚህ ነው:: ውጊያ ከመክፈታቸው በፊት የሚፈፅሙትን የቅንጅት እንቅስቃሴ፣ የሌሊትና የቀን የህብረት ውጊያ ልምምድ ከተራ መሪ ወደላይ ላሉ የአመራር አካላት የሰጡትን ሴሚናር አንድ ባንድ ገምግመናል:: ከግምገማችን ወንበዴዎቹ ባለሙያ፣ ብልህና ባለአላማ መሆናቸውን ነው መገንዘብ የቻልነው::

«ወንበዴው በአግረኛና በሜካናይዝድ ከፍለጦር መደበኛ ውጊያ ማለት Conventional War ሲያካሂድ፣ የአካባቢ ታጣቂ፣ የኮማንዶና የመሀንዲስ ብርጌዶች ደግሞ ሽምቅ ውጊያውን ያግዙታል:: ሁለቱንም በተቀናጀ ወይም በተናጠል መፈፀማቸው ጥበባቸው ከኛ መሻሉን ያሳየኛል::»

ሻለቃው ቀና አለና «ማስታወሻ እየያዝክ ነው?» ሲል አኖሌን ጠየቀው::

«በጣም! በጣም!»

አኖሌ ባንኖ ነበር ምላሽ የሰጠው::

በሻለቃው የአቀራረብ ብስለት እየተደነቀ ነበር ገለፃውን የሚያዳምጠው::

«የኤርትራ ወንበዴዎች ከማንኛውም ፀረ-ኢትዮጵያ መንግስት አቋም ካለው ወገን ጋር ሁሉ ይተባበራሉ:: ሶማሊያ፣ ሱዳን፣ አረብ አገሮች፣ ህወሀት፣ ኦነግ ከመሳሰሉት ድርጅቶችና አገሮች ጋር ጥብቅ ወዳጅ ናቸው:: ካልመሰላቸው ግን ፖሊሲያቸውን ይለውጣሉ:: ለምሳሌ 'ለአርነት ከሚታገሉ ህዝባዊ ታጋዮች ጋር ሁሉ እንተባበራለን' የሚል ጠንካራ አቋም ነው ያላቸው:: ሰብአዊና ዴሞክራሲያዊ መብታቸውን ለማስከበር የሚታገሉትን የሱዳን መንግስት ተቃዋሚዎች ግን እንኳን ሊያግዙዋቸው መልሰው ይወጉዋቸዋል:: ጠንካራ አቋማቸውን እዚህ ላይ ሲደርሱ ለምን ሻሩት? ምክንያቱ ግልፅ ነው:: ለጊዜው ሱዳን ታስፈልጋቸዋለች:: ከሱዳን ቢጋጩ ደግሞ ያለጥርጥር ኮሎኔል ጆን ጋራንግን ሳህል ያስጠሩታል:: ማየት ያለብን ወንበዴዎቹ አላማቸውን ከግብ ለማድረስ ከእግዚአብሔርም ሆነ ከሰይጣን ጋር ሊሻረኩ መቻላቸውን ነው:: ከማንም ጋር ያላቸው ወዳጅነት አላማቸውን እስከጠቀመ ብቻ ነው:: አላማ ስንል ጊዜያዊ ጥቅም አይደለም:: አሻግረውም ያያሉ - እንደ ትንቢተ ኢሳይያስ:: ለዚህ ነው የርእዮተ አለም ካባቸውን የሚለዋውጡት::

«የሚገርማችሁ ነገር» አለ ሻለቃው ሲጋራ እየለኮሰ «... ወንበዴው የኛን ጦር ደካማና ጠንካራ ጎን አውቆ እንዴት እንደሚዋጋ ካጠና በሁዋላ ጠንካራውን ተዋጊ ሃይል መርጦ ልምምድ ያደርጋል:: በመጨረሻ ጦሩን ያዝናናዋል:: መዝናናት ሲባል ስነስርዓት ያለው ድግስ ተደርጎ ነው:: የቪዲዮ ፊልም፣ ትያትር፣ ሙዚቃ፣ ምግብ፣ መጠጥ ይቀርባል:: ተዋጊው ሰራዊት በልቶ፣ ጠጥቶ፣ ዘፍኖ፣ ተስካሩን በልቶ ለኤርትራ ህይወቱን እንደሚከፍል ቃል ገብቶ ነው የሚዘምተው» ብሎ ዙሪያ ገባውን ያስተውል ጀመር:: ሁሉም በተመስጦ ያዳምጡታል::

«ሌላው እንግዲህ ለክቡር የአገር ውስጥ ጉዳይ ተወካይ የሚጠቅመው ጉዳይ፣ ሻእቢያ ስለሚያካሂደው ሳይኮሎጂካል ምርፌር ነው:: ወንበዴዎቹ አይበገሬነታቸውን ሲለፍፉ ነው የሚውሉት:: የጦርነቱ ሚዛን ለእነርሱ ያጋደለ መሆኑን፣ አሸናፊነትም የማይቀር የታሪክ ሂደት መሆኑን ይናገራሉ:: የጠራችንን ብሶቶችም ያካሉ::

ይህ ስልታቸው በጣም አደገኛ ነው። በሬድዮ፣ በበራሪ ወረቀት፣ በተባባሪዎች በወኪሎችና በሌሎች ፀረ-አብዮት ሃይላት በኩል ይለፍፋሉ። አባቶቻችን 'ጦር ከፊታው ወሬ የፊታው' እንደሚሉት ሆኗል። ጄኔራሎች ሳይቀር በሻእቢያ ፕሮፓጋንዳ ይበረግጋሉ። እነዚህ ሰዎች ጄኔራል ታሪኩ አይኔ በመንግስት ትእዛዝ የተገደለ እለት በሬድዮናቸው «ጀግና» ሲሉ አሞግሰውታል። ብልህነታቸውን እዩት። በሚያዘጋጁዋቸው መፃህፍት ግን ይህቺን ቃል አይደግሙዋትም። ምክንያቱም መፅሀፍ ለታሪክ የሚቀር ሰነድ ነው። የሬድዮ ወሬ ግን ፕሮፓጋንዳ ብቻ ነው። እነዚህ ሰዎች ታሪኩን ጀግና የሚሉት የሞተ አይጐዳም ብለው አይምሰላችሁ። ሰራዊቱን ለመከፋፈል ነው። ከመንግስት ለመነጠል ነው። ደሞ ተሳክቶላቸዋል። የኛ ጦር 'ሻእቢያ ጄኔራል ታሪኩን ጀግና አላቸው። ሀቅ ነው።' እያለ ከጫፍ ጫፍ ተንሾካሾከ። የሻእቢያ ሬድዮ ታማኝነትን አገኘ። 'አይዋሽም' የሚል ሚዳይ አገኙ። የኛ መንግስት «ጀግኖችን ይገድላል» የሚል ስያሜ ሲከናነብ፤ ማስታወቂያ ሚኒስቴር ደግሞ ያን ቀን ምሽት 'ስንዴ ከካናዳ መንግስት በእርዳታ ተገኘ' የሚል ዜና ነው ይናገር የነበረው» ሲል ከፍተኛ መኰንኖቹ ጠባብዋን የስብሰባ ሳሎን በሳቅ አፈረሱዋት። አኖሌም አብሮ ይስቅ ጀመር። ሻለቃው ሲጋራውን መጠ ተረኮሰውና ቀጠለ።

«ከወንበዴው ጠንካራ ጐኖች ሊጠቀስ የሚገባው ሌላው ጉዳይ የመረጃ ስራቸው ነው። ብታምኑም ባታምኑም በመንግስት ደረጃ የተያዙ ብሄራዊ ምስጢሮችን ያገኛሉ። እኔ ለዚህ በቂ መረጃ አለኝ። ይህ ከባድ ጉዳይ ነው። የመረጃ ክፍላቸው ከሶስት መቶ በላይ የሰለጠነ የሰው ሃይል ያለው በዘመናዊ ቴክኖሎጂ! ማለት በመተንተኛ ኮምፒውተር የተጠናከረ የጠለፋ ክፍል ስላለው የወገንን መልእክቶች ሙሉ በሙሉ መጥለፍ ይችላሉ። ይህ የመረጃ ስራም ኢሳይያስ ቁጥር ሁለት ተብሎ በሚጠራው ጴጥሮስ ሰለሞን የሚመራ ነው። እኛ ግን የነሱን ሳይፈር መድፈር አቅቶናል። አንድ አብነት ለማንሳት! የኛ ጦር በአብዛኛው በውጊያ ወቅት መልእክት በግልፅ ይለዋወጣል። ፈንጂ ለማለት 'ድንች' ታንክ ለማለት 'ኤሊ' መንገድ ለማለት 'መቀነት' ጥይት ለማለት 'ቆሎ' የሚሉት ናቸው የጦሩ የተለምዶ የኮድ ቃላት። ይሄ በእውነቱ በጣም ያሳፍራል። ከፈረንሳይ ሰራዊት ጋር አይደለም የምንዋጋው። አማርኛ ቋንቋን አቀላጥፈው ከሚናገሩ ሰዎች ጋር እንደምንዋጋ ጨርሶ ረስተነዋል። እዚህ ዘንድ የሚዛን ጉድለት ይታያል። በተቀረ በረሃ ውስጥ የመድሃኒት፣ የጥይት፣ የጦር መሳሪያ፣ የልብስ፣ የጫማ ፋብሪካዎች አሏቸው። ሳህል ውስጥ በአፍሪካ ውስጥ ታይቶ የማይታወቅ ዘመናዊ ጋራዥ አላቸው። ይሄ እውነት ነው። ሌላው ሊነሳ የሚገባ ነጥብ፤ እነዚህ ሰዎች በባህርያቸው አይለምኑም።

አለመለመንን ባህል አድርገውታል። በውነቱ አለመለመን ፀጋ ነው። ከልመና ይሰውረን ማለትም ታላቅ ፀሎት ነው።

«ሌላው የውጭ ሀገር ጋዜጠኞችን በማሳመን፣ አስፈላጊ ሲሆን በገንዘብ በመደለል የዲፕሎማሲና የፖለቲካ ዘመቻም ይለቁብናል። እኛ አፀፋውን ለመመለስ ቀርቶ ግንዛቤውም የለንም።

«... ስለ ጠንካራ ጐኖቹ ይህን ካልን ይበቃናል። ደካማ ጐኖቹን ደግሞ ልጠቃቅስ፣ እንግዲህ በሃይማኖት በዘርና በባህል በመሳሰሉት ምክንያቶች በኤርትራ ቆላማ መሬትና በደጋማው አካባቢ በሚኖሩት መካከል የቆየ ቅራኔ አለ። የቆላው ህዝብ ልብ አሁንም ከጀብሃ ጋር ነው። ሌላው የአፋር ህዝብ ፍላጐት ደግሞ የራሱን አስተዳደር መስርቶ ከኢትዮጵያ ጋር ዝምድና መፍጠር በመሆኑ እዚያም አካባቢ አለመግባባት ይታያል። ይህ ሁኔታ አሰብን ከኤርትራ አውራጃዎች ለመነጠል ያመቸናል። ጀብሃ የሚጠናከርበትን መንገድ መፈለግም በእንፃራዊ መልኩ ሻእቢያን ማዳከም ነው። ጅሃድ የተሰኘ እንቅስቃሴም በምእራባዊ ቆላ አካባቢ አለ። ይህ ለሻእቢያ ትልቅ ውጋት ነው። ሻእቢያ በእስልምና ሃይማኖት በኩል የሚመጣበትን ችግር በቀላሉ ስለማይፈታው ያንን ቁስሉን እንዳይነኩበት ዘወትር እንደተንፈራገጠ ነው። የሻእቢያ መሪዎች ጅሀድና ጀብሀ የሚባሉትን ቃላት መስማት አይፈልጉም። ስለዚህ እዚያ አካባቢ ደጋግሞ መጮህ ያስፈልጋል። ሌላው ዴምሀኤ በሚል ስያሜ ማለትም ዴሞክራቲክ ምንቅስቃስ ሀርነት ኤርትራ የተሰኘ አምስት ሻምበሎች ያሉት ቡድን ተቋቁሞ በትግራይ ድንበር አካባቢ በመንቀሳቀስ ላይ ይገኛል። ምናልባትም ይህ ሃይል በህወሀት እየተረዳ ሊሆን ይችላል። እዚህ ላይ አንድ የግሌ ጥርጣሬ አለኝ። ህወሀት ሻእቢያን ለማስፈራራት ይቃጣ ይሆን? ይህ አልዋጥ ይለኛል። ህወሀት ከሻእቢያ የሚያገኘው ገንዘብ የማይገዛቸው አያሌ ወታደራዊ እገዛዎች አሉ። ወያኔዎች እኒያን ማጣት አይሹም። ይህ ከሆነ ህወሀት ዴምሀኤን በነፃ መሬቱ እንዲጠለል ለምን ፈቀደለት? ምናልባት ይህም የሻእቢያ የራሱ መርሀግ ተንኮል ይሆን? እዚህ አካባቢ ፍተሻ ያስፈልጋል። ቂላቂሎቹ የዴምሀኤ ሰዎች ሳያውቁት በትግራይ ምድር የቁም እስረኛ ሆነው ይሆን? ምናልባትም ቀለብ የሚሰፍርላቸው ሻእቢያ ራሱ ሊሆን ይችላል። ይሄ እውነት ከሆነ መቼም የዘመናችን ታላቅ ቀልድ ተብሎ ይመዘገባል» ብሎ በሳቅ ይንከተከት ጀመር። ሌላ የሳቀ አልነበረም። ብቻውን ስቆ ሲያበቃ ማብራሪያውን ቀጠለ «... ይቅርታ ጉዋዶች። ነገሩ በጣም ያስቅ ነበር። ለምን እንዳልሳቃችሁ አልገባኝም። በአገራችን ባህል ጉዋደኛ ሳቅን ቀርቶ ለቅሶንም ይጋራ ነበር» ሲል ተሰብሳቢው ሁሉ በሳቅ ጮኸ። ይሁን እንጂ ሻለቃው በተራው ሳይስቅ ቀረ። ሳቁ ጋብ ሲል ጠብቆ ቀጠለ፣ «ለማንኛውም

ቀዳዳውን ጉርጉሮ በህወሀትና በሻእቢያ መካከል ያለው መተሳሰር እንዲላላ ማድረግ እጅግ ጠቃሚ ነው።

«ሌላው የሻእቢያ ደካማ ጐን የመገንጠልን ጥያቄ ማራመዱ ነው። ይህን አቋሙን የማይደግፉትን በውጭ ሀገር የሚኖሩ ተቃዋሚ የኢትዮጵያ የፖለቲካ ድርጅቶች ማስተባበርና በነርሱ በኩል ውጥረት መፍጠር ያሻል። የጦርነቱ መራዘምም በሻእቢያ ተዋጊዎች ላይ መሰላቸትን ማስከተሉ ስለማይቀር ያንንም ቀዳዳ መጠቀም ተገቢ የሚሆን ይመስለኛል።»

ይህን ብሎ ሻለቃው ማስታወሻ ደብተሩን አጠፈ። ውይይቱም በዚሁ መልክ እንደተለመደው እስከ እኩለ ቀን ቀጠለ።

ቼንቶ ፔር ቼንቶ!

ጉዋል ኤሪ - ሮዚና!

ምእራፍ ሰባት

- 1 -

በክፍሉ ውስጥ ከወዲያ ወዲህ እየተንጐራደደ ሮዛን ይጠብቃት ጀመር። ትእግስት አጥቶአል። በተምታታ የሀሳብ ኩሬ ውስጥ እየተነበራጨቀ ነው። ሁኔታዎች አላማሩትም። በስጋት ተይዞአል። ስጋቱ ምክንያተ ቢስ አልነበረም። በተለይም መከላከያ ሚኒስትሩ ወደ ደህንነት ፅህፈት ቤት የመሩት ደብዳቤ ከማስገረም አልፎ አስግቶታል። ስለጉዳዩ ጂብሪልን በቀጥታ መጠየቅ ስላልደፈረ ዳርዳር ብሎት ነበር።

'ሻለቃ ጉተማ እኔ ላይ ያቀረበው ክስ ይኖር ይሆን?' ነበር ያለው እንደዋዛ። 'እስካሁን የለም' የሚል ነበር የጂብሪል ምላሽ።

አኖሌ አላመነውም። እንደደበቀው ገመተ። ሌላው ተጨማሪ ስጋት የሰላዩ ሹፌር ማስፈራሪያ ነበር። እየደወለ ይነጫነጫል። በተዘዋዋሪ 'ህይወትህ በመዳፌ ላይ ናት' እያለ ሊያስፈራራ ይቃጣዋል። ሀወኒም የለችም። አባቱ ሞተዋል። ስራው ከእለት እለት እየቀፈፈው ነው።

የአስመራ ቆይታው የኢሰፓ መንግስት መሰረት እየተናደ ለመሆኑ ወለል ብሎ ያይ ዘንድ ረድቶታል። እነዚህ ምክንያቶች አለመረጋጋትን ፈጥረውበታል። እና ቢቻል ከዚህ ከተወሳሰበ ሁኔታ ገለል የሚልበትን መንገድ መፈለግ እንዳለበት አምኖአል።

ግን እንዴት?

ጥናቱን ጨርሶ ወደ አዲስ አበባ መመለስ አልታየውም። ከዚሁ ከአስመራ ወደ ውጭ ሀገር መውጣት የሚችልበት መንገድ ካለ ማየት ነው የፈለገው። በዚህ ጉዳይ ላይ ማነጋገር የሚችለው የቅርብ ሰው ግን አልነበረውም። ይህን የመሰለ ጨዋታ ከሳሙኤል በቀር የሚጋራው የለም። ሳሙኤል ደግሞ ሩቅ ነው - አዲሳባ። ከሁለት ቀናት በፊት በስልክ የተገናኙ ጊዜ 'ሮዛን ማንኛውንም ነገር ታማክራለህና ቅረባት' ብሎት ነበር። ሌላ አማራጭ አልነበረውም። ሮዛ የአስመራ ነዋሪ በመሆንዋ የከተማዋ ወጣቶች ወደ ሱዳን የሚሾልኩባቸው ቀዳዳዎች ልታውቅ ትችል ይሆናል ብሎ ገምቶአል። አውጥቶ አውርዶ የደረሰበት መደምደሚያ ይኸው ነበር - ፍርጥ አድርጐ ሊነግራት። በዚሁ ጉዳይ ላይ ሊያዋያት ዛሬ እኩለ ቀን ላይ ደውሎላት ነበር። ለጥብቅ ጉዳይ እንደሚፈልጋትና ሆቴሉ ድረስ እንድትመጣ ሲጠይቃት ጥቂት አመንትታ ነበር። 'ምን ሆነህል?' ብላ ደጋግማ ስትጠይቀው በቴሌፎን ሊነግራት እንደማይችል ገለፀላት። እያቅማማች 'ከምሽቱ ሰባት ሰአት - በአስመራ አቆጣጠር እመጣለሁ' አለችው።

እና አሁን ሰአቱን አየ። አስር ደቂቃ አልፎአል። 'መቅረትዋ ይሆናል' ብሎ ሲያስብ የክፍሉ በር በቀስታ ተቆረቆረ። አኖሌ ተጣድፎ ሄዶ በሩን ከፈተው። ሮዛ ነበረች። ጥቁር መነፅር አድርጋለች። አፍዋን በአንገት ልብስ ሸፍና ነበር። ሙሉ ጂንስ፣ ነጭ ስኒከር።

«እንኳዋን ደህና መጣሽ ሮዛ»

ቀድማ ስትጨብጠው፣ ስቦ ሳማት። ሮዛ ፈጥና መነፅርዋንና የአንገት ልብስዋን አጠላልፋ አልጋው ላይ ወረወረች።

«እየሰጋሁ ነው የመጣሁት አኖሌ» አለች።

«ምን ተፈጠረ?»

«የናንተ ሰዎች ጣጣ ምን ማለቂያ አለው? በሰበብ አስባቡ መታሰር፣ መገደል ይበዛል። ሰዎቻችሁ መግደል ይወዳሉ። ከመጠየቅ ማሰር ይቀናቸዋል» ብላ ፈገግታ አሳየችው።

ይህን ብላ ሰአትዋን መልከት አደረገች፣

«በል መሽቶአል፤ ወደ ጉዳያችን እንግባ» አለችው።

አኖሌ ጥቂት አመነታ። ከምን እንደሚጀምር ጨነቀው።

«አንድ ከባድ ጉዳይ ላዋይሽ ፈልጌያለሁ» ሲል ጀመረ።

በእሺታ ራስዋን ላይ ታች ወዘወዘች።

«የልቤን የማወጋው ሌላ ሰው ባለመኖሩ ነው አንቺን የመረጥኩት። በዚህ ላይ በኔና ባንቺ መካከል ሳሚ አለ ብዬ ስለማስብ ነው።»

እንደገና በመስማማት ራስዋን ወዘወዘች።

«አሁን የማነሳልሽ ጉዳይ አደገኛ ስለሆነ ከኔና ካንቺ ውጭ ሌላ ሰው ሊሰማው ከቶ አይገባም። ማለቴ የምጠይቅሽ ጉዳይ የማይሳካ ከሆነ ...»

ሮዛ ድንገት አቋረጠችው፣

«አኖሌ ... የጋብቻ ጉዳይ ከሆነ ከወዲሁ ባናነሳው እመርጣለሁ። ማማ እንዳየሀት ብቸኛና ደካማ በመሆንዋ ረጅም አመታት ከጉንዋ የምለይ አይመስለኝም።»

አኖሌ በመገረም ያስተውላት ጀመር። አስመራ ከመጣ ጀምሮ ሶስት ጊዜ ብቻ ነው የተገናኙት። በዚህ አጭር ጊዜ ውስጥ የጋብቻን ጉዳይ ያነሳል ብላ ማሰብዋ አስገረመው፣ ይህን ንግግር ከሮዛ እንደበት መስማቱም አጠራጠረው።

«እንዴት እንዲህ አሰብሽ ሮዛ?» አላት በሞቀ ድምፅ።

«እዚህ አገር ለጋብቻ መጠየቅ በጣም የተለመደ ስለሆነ ነው። ይቅርታ» አለችው።

«ምንም አይደል» ካለ በሁዋላ እንደገና ወደ ርእሰ ጉዳዩ በቀጥታ ለመግባት ያምጥ ጀመር።

«ስሚኝ ሮዛ ... ላማክርሽ የፈለግሁት ከዚህ አገር መውጣት ስለሚቻልበት መንገድ ነው። አሁን በዝርዝር ልነግርሽ በማይቻለኝ ምክንያቶች ከዚህ አገር የግድ መውጣት አለብኝ። ጉዳዩ ከባድ ነው። ግን አንድ ነገር ልግለፅልሽ። ህይወቴ አደጋ ላይ ናት።

ከዘገየሁ የኔ ነገር ሊያከትም ይችላል:: ስለዚህ እንድትረዺኝ እፈልጋለሁ:: ከአስመራ በርካታ ወጣቶች ወደውጭ እንደሚኰበልሉ ይታወቃል:: ያንን የመሸሎኪያ ቀዳዳ ደግሞ ከእናንተ ከአገሬው ተወላጆች በቀር ሊያውቀው የሚችል ከቶ አይኖርም:: ስለዚህ ከልብሽ እንድትረዺኝ እማፀንሻለሁ ...» ብሎ በተስፋ ያስተውላት ጀመር::

ሮዛ ስትደነግጥ አስተውሎአታል:: ግን በጥሞና ነበር ያዳመጠችው:: ተናግሮ ሲያበቃም በረጅሙ ተንፍሳ፣

«እንዳልከው ከባድ ርእስ ነው አኖሌ!» አለች::

«ይገባኛል:: ግን አጣብቂኝ ውስጥ ነኝ:: ሳሚ እንደነገረኝ ከሆነ ከዚህ ከኤርትራ ለመውጣት የሚቻልባቸው አንዳንድ መንገዶች አሉ:: አንቺን እንዳማክርሽም ጠቁሞኛል::»

«ምን መሰለህ አኖሌ፣ እንዲህ ያለ ነገር መነጋገር የሚቻለው ወይም የሚሞከረው ለህይወታቸው በማይሳሱ፣ ቃላቸውን መጠበቅ በሚችሉ ሰዎች መካከል ብቻ ነው:: ነገ በኔም ሆነ በቤተሰቤ ላይ ሞት ከሚያስፈርድ ጨዋታ ውስጥ መግባት ይከብዳል::»

«እኔ ምስጢር የመጠበቅ ብቃት ያለኝ አልመስለሽም?» አለ ግልፍ ብሎት:: ፊቱ ባንድ ጊዜ ጉብት መሰለ::

«እንዲያ አላልኩም አኖሌ! ይህን ያህል የማናግርህም ስላመንኩህ ነው:: ግን ሀገር የሚያስለቅቅ ምን ችግር ይገጥምሀል ብዬ አስቤ ነው?»

«በጣም አደገኛ ሁኔታ ውስጥ ነኝ ሮዛ!»

ሮዛ ለሰከንዶች ያህል ተደምማ ከቆየች በሁዋላ

«ወጣቶች ከአስመራ እንዲወጡ የሚረዳ አንድ ሰው አውቃለሁ:: እሱን ላግኘውና ነገ ልመለስ ...» ስትል ተነፈሰች::

ይህን ብላም ፈጥና ከተቀመጠችበት ተነስታ በመነፅርዋና በአንገት ልብስዋ ራስዋን ሸፋፍና ለመልስ ጉዞ ተሰናዳች::

«ልሸኝሽ?» ሲል ጠየቃት አኖሌ::

«እዚሁ ቆይ! ካንተ ጋር መታየት አልፈልግም» ስትል ተከላከለች:: እጅዋን እንደያዛት ቆመ:: ውስጥ እጅዋ ፈጀው:: አጥብቆ የያዘው መዳፍዋ ሙቀት እየጨመረ ሄደ:: ሮዛ በተረበሸ መንፈስ አይን አይኑን ስታየው ቆየች:: ምን ማድረግ እንዳለበት ተደናገረ:: ቀስ ብሎ ለቀቃት፣

«ሮዚና!»

«ደህና እደር አኖሌ» ብላ እብስ አለች::

* * *

በነጋታው በቀጠሮው ሰአት ነበር የክፍሉ በር የተቆረቆረው:: አሰባበሰዋ በእጅጉ አስገረመው:: ዛሬ እጅግ ተውባለች:: ሽቅርቅር ብላ በአስመራ ጉዳናዎች ላይ የሚታዩትን ኰማሪዎች መስላለች::

አኖሌ «እንዴት ሆነ ጉዳዩ?» የሚል ጥያቄ ያቀረበላት በችኰላ ነበር::

«ያልኩህን ሰው አገኘኹዋለሁ:: ብዙ ከተወያየን በሁዋላ አሳምኼዋለሁ:: የደህንነት ሰራተኛ መሆንህን ስነግረው አንቀ ሊገድለኝ ደርሶ ነበር:: እንደምንም አበረድኩት:: በመጨረሻ ሊያገኝህ ወስኖአል:: ሰውየው እንደሚለው ከሆነ አንተን በሁለት መንገድ ከአስመራ ማስወጣት ይቻላል:: የመጀመሪያው በገንዘብ ሃይል ነው:: ሁለተኛውን አልነገረኝም:: የገንዘቡ ካልተሳካ ብቻ ነው ወደ ሁለተኛው አማራጭ የምንገባው ይላል»

«ገንዘቡን ምን ያህል ይላሉ?»

«መቶ ሺህ የኢትዮጵያ ብር::»

«አብደሻል!?» ብሎ ጮኸ::

«በየጊዜው የሚፈፅሙት ነው አኖሌ:: የመንግስት ሰዎች በተዋረድ የሚከፋፈሉት መሰለኝ:: ይህ ሁሉ ለአንድ ሰው የሚሰጥ ገንዘብ አይደለም:: የሚገርምህ ይህ የምነግርህ ሰው ከዚህ ገንዘብ ሁለት ሺህ ብር ብቻ ነው የሚያገኘው:: ከባድ ስራ ይመስለኛል::»

ወዲያው ተስፋ ቆረጠ:: እና ሌላ መንገድ ማሰላሰል ጀመረ::

«ያን ያህል ገንዘብ አይኖርህም?» ስትል ጠየቀችው::

«እየቀለድሽ ነው!?»

«ምን ያህል ይኖርሃል?»

«ይህን ርእስ እንርሳው ሮዛ! እንኩዋን እዚህ አዲሳባ ያለኝ ጥሬ ገንዘብና ንብረት ቢሸጥ መቶሺህ አይሞላም::»

«በአስቸኳይ ገንዘብ ሊልኩልህ የሚችሉ ሰዎች ካሉ፣ ሳሚ ጥቂት እንዲጨምርልህ ማድረግ ይቻላል:: በርግጥ አደጋ ላይ ከሆንክ አይናችን እያየ መሞት አይኖርብህም ...» አለች::

በሁለት እጁ ክንዶችዋን ጨምድዶ ይዞ በፍቅር አስተዋላት። ጭንቀትዋ ውስጡ ገባ። ግን ምንም መፍትሄ የለውም። የባዶ ሜዳ ህልም ሆነበት።

ከቆይታ በሁዋላ አስታወሰና፣

«ሁለተኛው አማራጭ የተባለውስ ምንድነው?» ሲል ጠየቃት።

«እሱን አልነገረኝም። ከራስህ ጋር ካልተነጋገረ በቀር ለኔ ሊገልፅልኝ እንደማይችል ነው የነገረኝ። ምናልባት ገንዘቡን የሚቀንስበት ሁኔታ ካለ ራስህ ለምን አታገኘውም?»

«ታማኝ ሰው ነው?»

«ቼንቶ ፔር ቼንቶ!» አለች ሮዛ። መቶ በመቶ ማለትዋ ነበር።

«ምን ማረጋገጫ አለሽ?»

«ከሀያ በላይ ወጣቶችን ያለችግር ሱዳን እንዳደረሳቸው አውቃለሁ። በዚህ ላይ የብሌን ተወላጅ ነው። ብሌኖች በክህደት ጨርሶ አይታሙም። ይህ በድፍን ኤርትራ የታወቀ ነው። አንድ ጊዜ ታስሮ ተገርፎ ነበር። በድብደባ ብዛት ስድስት ወር ካልጋ አልተነሳም። ግን አላመነም። ስባሪ ምስጢር ሳያወጣ ሲቀር ለቀቁት»

«እና እንዴት ላገኘው እችላለሁ?»

«ቀጠሮ ልያዝልሃ። ነገ በዚህ ሰአት ...»

«ጥሩ። የት?»

«እዚሁ ይመጣል። ከምሽቱ ስምንት ሰአት - በኛ አቆጣጠር። በርህን ሶስት ጊዜ ብቻ ይቆረቁራል። ያን ጊዜ እሱ መሆኑን ታውቃለህ። ስሙ አዶናይ ይባላል።»

ከዚያም ለመሄድ ተነሳች። ሊሸኛት ከቃጣ በሁዋላ እንደምትከለክለው ተረድቶ ቆም ሲል ...

«ዛሬ ረጅም መንገድ ትሸኘኛለህ።» አለችው።

«ምን ተገኘ?» አለ በመገረም።

«ምናልባት ለዘልአለሙ የምንለያይበት ቀን ሊሆን ይችላል» ብላ ፊትዋ በሀዘን ጉም ሲዋጥ አየና እሱም ስሜትዋ ተጋብቶበት ተረበሸ።

«ተስፋ ማድረግ ሁልጊዜ ጠቃሚ ነው» አላት።

ከሆቴሉ ወጥተው የአስፋልቱን ዳር ይዘው በዝግታ ያዘግሙ

ጀመር።

«ሮዚና»

«እህ!»

«ተግባብተን ነበር .. አይደለም?»

«ነበር!»

«እጮኛ አለሽ?»

«የለኝም።»

«ለምን?»

«አጋጣሚ!» ብላ ፈገግ አለች።

«መቼም ኤርትራዊ የማግባት ሀሳብ ነው የሚኖርሽ» አላት። ኤርትራውያን በትዳር ላይ ያላቸውን ግትር አቋም አሳምሮ ያውቃል።

«ምን መሰለህ አኖሌ ... እኛ የኤርትራ ሰዎች እኮ ዘረኞችና ጠባቦች አይደለንም። በርግጥ በበርካታ ኤርትራዊያን ላይ ጋብቻን በተመለከተ ተመሳሳይ እምነት ሊኖር ይችላል። ምክንያቱ ግን ብዙዎች እንደሚገምቱት ዘረኝነት አይደለም። ማንነትህን ላለማጥፋትና ኤርትራዊነትን ጠብቆ ለማኖር የሚደረግ ተጋድሎ ነው። ኦሮሞዎችና አማራዎች በቁጥር ብዙ ናችሁ። ባህላችሁና ማንነታችሁ በቀላሉ ሊዋጥ አይችልም። እኛ ግን ሶስት ሚልዮን አንሞላም። ይህቺም በዛች ተብላ በየእለቱ በቦምብና በጥይት የሚያልቀውን ህዝብ አስብ። እልቂቱ በዚህ ሁኔታ ከቀጠለ መንግስትም እንደሚፎክረው በጅምላ ሊያጠፋን ከቃጣ ኤርትራዊ የሚባል ዘር ለዘልአለሙ ሊጠፋ ይችላል። በርግጥ ከዚህ የተሰደዱ ኤርትራውያን ከአንድ ሺህ አመት በሁዋላም ቢሆን ወደ አባት መሬታቸው ይመለሱ ይሆናል። ይህ ጭንቀት ታዲያ በእያንዳንዱ ኤርትራዊ ጭንቅላት ውስጥ የታተመ ነው። ስንወለድ ጀምሮ ኤርትራዊ መሆናችንን፣ በማንነታችን መኩራት እንደሚገባን፣ በጋብቻም ቢሆን ርስ በራሳችን መጋባት እንዳለብን ወላጆቻችን ያስተምሩናል። ይህ እምነት በውስጣችን ህግ ሆኖአል። እኔን በተመለከተ ግን ኤርትራዊ ባይሆንም የወደድኩትን ላገባ እችላለሁ» ከዚያም ፈገግ ብላ «... በርግጥ የወደድኩት የሌላ አገር ሰው ከሆነ አንድ ግዴታ አስገባዋለሁ» አለች፣

«የምን ግዴታ?»

«የልጆቼ ማንነት ጥያቄ ላይ ...»

«እንዴት?»

«ኤርትራዊ መሆን ይኖርባቸዋል ብዬ አምናለሁ»

«አይከብድም? ላይፈልጉ ቢችሉስ?»

«ዋናው አስተዳደግ ነው:: እኛን ቤተሰቦቻችን የሚከተኩቱን ገና ህፃን ሳለን ነው:: በዚህም ምክንያት ሳታውቀው ጤናማ ትምክህት ይይዝሃል:: ያን ጤናማ ትምክህት ደግሞ በምብና ቃጠሎ አያጠፋውም::» ካለች በሁዋላ፣ «በጣም ለፈለፍኩ? እና የሻእቢያ ካድሬ መሰልኩ? ደሞም ብዙ አመንኩህ? እንዳታሳስረኝ አደራ...» ብላ ጣፋጭ ሳቅ አሰማችው::

አኖሌ ሳቀና እጁን ትከሻዋ ላይ አሳርፎ ጉንጩዋን ሳማት:: ቁና ሙሉ አየር ስትተነፍስ ሰማ:: ሰውነቱዋ ማተኮስና መንቀጥቀጥ ጀመረ::

«ተመችተሺኛል» አላት የዜኒትን አነጋገር አስታውሶ::

«እውነት?»

በድጋሚ ሳማት - ጉንጭዋን::

«የምንገናኝ ይመስልሻል?»

«እግዚአብሄር ያውቃል::»

«እኔስ ከዚህ አገር በሰላም የመውጣቱ ጉዳይ ይሳካልኛ ይሆን?»

«ቼንቶ ፔር ቼንቶ» አለችው::

«እውነት?»

«አኖሌ ሙት! አዶናይ የተረገመ ሰው ነው»

በጨለማ ውስጥ አስር ደቂቃ ያህል እንደተጉዋዙ፣

«በቃህ ተመለስ» ብላ አቆመችው::

እጅ ለእጅ ተያይዘው በፀጥታ ቆሙ:: አኖሌ እጆችዋን እያሻሸ፣

«ወደ አስመራ ስመጣ ቀበጥ ልጆችን ጠብቄ ነበር» አላት::

«እንደ አሮማይዋ ፊያሜታ?» ብላ ሳቀች::

«አዎን ... ፊያሜታ ፅብቅቲ ... ጉዋል አስመራ» አለ::

«በነገራችን ላይ» አለች ሮዛ «... ፊያሜታ ኢትዮጵያዊት እንጂ ኤርትራዊት አይደለችም:: ማንም ኤርትራዊ ይህንኑ ይነግርሀል::»

ኤርትራን አገር አድርጋ በማውራትዋ አኖሌ አልተገረመም:: በሳሙኤል ለምዶታል:: ይልቁን፣

«ፊያሜታን ለምን እንዲያ አየሻት?» ሲል ጠየቃት::

«በበኩሌ ኤርትራዊት ጠጣት ሴት እንደ ፊያሜታ ስታስብ ጨርሶ ሰምቼና አይቼ አላውቅም:: ፊያሜታ ኢትዮጵያዊት ናት ብለን ልንቀበል ግን ይቻለናል::»

«... ቢያንስ ከሀዲ ኤርትራዊት ለምን አትያትም?» አላት አኖሌ እየታዘባት::

«ከሀዲ ኤርትራዊ አለ ብዬ አላምንም» ስትለው አኖሌ የፌዝ ፈገግታ እያሳያት፣

«ጭፍን አስተሳሰብ ነው ሮዛ:: ካንቺ ይህን ከቶ አልጠብቅም::» አላት::

«አውቃለሁ» አለች ሮዛ በፈገግታ ተውጣ «... በአማራ ገዢዎች ላይ ባለኝ ገደብ አልባ ጥላቻ የተፈጠረ ባህርይ ይመስለኛል:: ስሜቱ ቢያንስ ኤርትራዊነቴን በከፍተኛ ሁኔታ ጠብቄ ለማቆየት ያግዘኛል:: ሌላውን እስካልጐዳሁና እስካልናቅሁ ድረስ ደግሞ የኤርትራዊነት ስሜቱ ሰማይን ጥሶ ቢሄድ አደጋ የለውም ብዬ ነው የማስበው»

እየተያዩ ጥቂት ቆዩ::

አኖሌ ወደ ደረቱ አስጠግቶ አንገትዋ ስር እየሳማት፣

«ቢያንስ የመንፈስ ጥንካሬሽን አደንቃለሁ» ሲል አንሾካሾከ::

መልስ አልሰጠችውም::

«አልረሳሽም» ሲል አከለ::

«እኔም» ስትል ተነፈሰች::

በዝምታ አይን አይኑን ታየው ቀጠለች::

ከንፈርዋ ላይ ሳማት:: አልተከላከለችውም:: ቀዘቀዘው ከንፈርዋ!

«በርዶሻል?» ሲል ጠየቃት::

ወደ ጆሮው ጠጋ ብላ:-

«ህዝባችን ሁሉ በርዶታል» አለችው፤ እያይዛም «ይቅናህ:: ከእንግዲህ ልታገኘኝ አትሞክር» ብላ በሁለት እጆችዋ አቅፋ ሳመችው:: አሁን ግን ከንፈሮችዋ ፈጁት::

ሮዛ ይህን ፈፅማ ከመቅስበት ጥላው ነጉደች::

ቆሞ ቀጭንዋን ልጅ ከጀርባዋ ተመለከታት::

... ሮዚና እያንጐራጐረች ነጉደች::

የፀሀይቱ ባራኪን አለያም የበረከትን አልነበረም የምታቀነቅነው:: ወይ ደሞ የየማነ ባርያን መቻ ሆኖ? የወዲትኹልን አለያም የፊሂራን አልነበረም የመረጠችው:: ጨርሶ ዘፈንም አይደለም - ግጥም እንጂ:: የግጥሙን ደራሲ አታውቀውም:: ድንገት ነበር በድምፂ ሀፋሽ ሬዲዮ ሲነበብ ያደመጠችው!

... ነዚ ምድሪ ቀሰይ ኢልኩም ርገፁም

መን ይፈልጥ ደም ተጋዳላይ ለለም

ነዚ መሬት ተጠንቲቅኩም ክዑዋቱም

መንይፈልጥ አፅፅምቲ ጅግና ሂዘሉ

ዝረገፅኩም መሬት አክብሩም

ብደም ሰማእታት ቅዱስ ኰይኑሉ

ግጥሙ ሲነበብ በሚያንቀጠቅጥ ስሜት ነበር ያዳመጠችው - ከበረሃው የሻእቢያ ሬድዮ:: በቃልዋ ይዛዋለች:: መበርታት ስትፈልግ ዘወትር በዜማ ታንጐራጉረዋለች ...

ቀጥታ ትርጉሙ!

ይህን ምድር ቀስ ብላችሁ ርገጡት

ማን ያውቃል የተጋዳይ ደም አለበት

ይህን መሬት ተጠንቅቃችሁ ቆፍሩት

ማን ያውቃል የጀግኖችን አፅም ይዞአል

የረገጣችሁትን መሬት አክብሩት

በሰማእታት ደም ቅዱስ ሆኖአል - ማለት ነበር::

- 2 -

በሩ በዝግታ ተቆረቆረ ...

አኖሌ በዝምታ በር በሩን ያስተውል ጀመር:: ተደገመ! ተሰለሰ:: ከዚያ ቁርቆራው ቆመ:: አኖሌ ጥቂት ጠበቀ:: አራተኛ ባለመቆርቆሩ ተነስቶ ከፈተው:: ወፍራም ጃኬት የለበሰ ጢሙን በቀጭኑ የተላጨ ሰው ቆሞአል:: አፍንጫው ከመርዘሙ የተነሳ ሌላውን የሰውነት ክፍሉን ጋርዶታል:: ራስ በራ ጀመር ያደረገው፣ ቀጭን መካከለኛ ቁመት ያለው፣ ርጋታ ገፅታው ላይ የሚነበብበት ሰው ነበር::

«አኖሌ ...» ብሎ እጁን ዘረጋለት::

«አዶናይ እባላለሁ ... ሮዛ ልካኝ ነው::»

«እኔም እየጠበቅሁ ነበር!» ብሎ ወደ ውስጥ ይገባ ዘንድ ጋበዘው::

ሰውየው ገብቶ ተቀመጠ:: አኖሌ አልጋው ጫፍ ላይ አረፍ ብሎ ... ምን አይነት ወሬ እንደሚጀምር እየጨነቀው!

«ምን ይምጣልህ?» ሲል ጠየቀው::

«ምንም አልፈልግ ... ቶሎ መመለስ አለብኝ» ብሎ ሰአቱን አየ:: ቁጥብነት ይታይበታል::

«መልካም ... ሮዛ በዝርዝር ነግራህ እንደሆነ አላውቅም::»

«ጫፍ ጫፉን አንስታልኛለች ...» አለና መልሶ ዘና አለ::

«በግልፅ እንነጋገር ታዲያ?»

«ጥሩ ... ከተጀመረ ግልፅ መሆን ይሻላል:: እዚህ አገር በርካታ አጠራጣሪ ነገሮች አሉ:: አንተ ወይም እኔ የመንግስት ሰላይ ልንሆን እንችላለን:: ምንም ማረጋገጫ የለም:: ለጊዜው ግን ሁለታችንም ሮዛን አምነን እንነጋገር::»

አኖሌ ጭንቀት ሰፈረበት:: ይህን ባለጉራዱ አፍንጫ የግድ ማመን እንዳለበት አሰበ:: ከዚህ ወዲያ ማፈግፈግ አይችልም:: ከሞት አደጋ ጋር ቁማር ጀምሮአል:: ላፈግፍግ ቢልም አይችልም:: አጣብቂኝ ውስጥ ገብቶአል:: እና ቀጠለ ...

«እኔም ሮዛን አምኜ ነው የማናግርህ» ካለ በሁዋላ «... ባጭሩ ስለኔ እንዳጫወተችህ ነግራኛለች:: መንግስት ወደ አስመራ ለስራ ልኮኛል:: ስራዬን አጠናቅቄ እንደጨረስኩ ግን ከዘጠና በመቶ በላይ ጥሩ ሁኔታ ላይገጥመኝ ይችላል:: በዚህ ምክንያት ከኢትዮጵያ መውጣት እሻለሁ:: ቀደም ሲል ጀርመን ነው የነበርኩት:: አመጣጤ የተሻለ ሁኔታ ይገጥመኛል ብዬ ነበር:: አባቴንና ፍቅረኛዬን ለማግኘት ጉጉቼም ነበር የመጣሁት:: አሁን ግን ሁኔታዎች እንደጠበቅሁት አልሆኑም:: የምሰራው ስራ አልተስማማኝም:: አባቴም ሞቶአል:: ፍቅረኛዬን አላገኘሁዋትም:: ያለችበትን እግዚአብሔርም አያውቀው:: በዚህ ላይ መንግስት በፖለቲካ አመለካከቴ ጠርጥሮኛል:: የሚያስፈራሩኝ የደህንነት ሰዎችም አሉ:: ይህ ሁኔታ ከሀገር እንድለቅ ያስገድደኛል:: ስለዚህ ሀገር ለቆ መውጣት በሚቻልበት መንገድ ላይ እንድንነጋገር ነው የምፈልገው»

አዶናይ ራሱን ላይታች ሲወዘውዝ ከቆየ በሁዋላ፣

«አሁንስ እየተከታተሉህ ሊሆን አይችልም?» ሲል ጠየቀው::

«ሊሆን ይችላል:: እስካሁን ግን ፍንጭ አላየሁም:: ምናልባት የትም ሊሄድ አይችልም ብለው ሊዘናጉ ይችሉ ይሆናል:: በየእለቱ

ሪፖርት ስለማደርግም ላይጠረጥሩኝ ይችላሉ።»

«በአስመራ የተመደብክበትን ስራና ሃላፊነትህን ልትነግረኝ ትችላለህ?»

«አስፈላጊ ነው?» አለ አኖሌ።

«በጣም!» አለ አዶናይ «ግዴለህም እመነኝ። ፍላጐትህ ሙሉ በሙሉ እንዲሳካ መተማመን ነው ያለብን። በዝርዝር ንገረኝ የስራ ተግባርህን»

ቀስስተኛ ይመስል የነበረው ሰው ድንገት በራስ የመተማመን፣ የማዘዝ መንፈስ ሲያድርበት አኖሌ አስተዋለ። እና እንደታዘዘው ያብራራ ጀመር፣

«በደህንነት መስሪያ ቤት ውስጥ ከፍተኛ ኤክስፐርት ነኝ። ባብዛኛው ጥናት ነክ ተግባራት ላይ ነው የምሰማራው። ወደ አስመራ የመጣሁት በሻእቢያ ላይ ሳይኮሎጂካል ዎር ፌር ለማካሄድ መነሻ የሚሆን ጥናት ለማቅረብ ሲሆን፤ እዚህ በምቆይባቸው ሶስት ወራት ዶክመንቶችን የማየት፤ ማንኛውንም እስረኛ የማነጋገር፤ ከከፍተኛ ወታደራዊ መኮንኖችና ጄኔራሎች መረጃዎችን የመሰብሰብ ሙሉ ፈቃድ ተሰጥቶኛል። በተረፈ አንድ ረዳት፤ መኪናና፣ ቢሮ አለኝ። ስለከተማው ህዝብ ስሜት ለማጥናት እንዲመቸኝ ሆቴል እንድሰነብት ያቀረብኩትን ሀሳብም ስለተቀበሉት እዚህ ሆቴል ማረፍ ችያለሁ።»

«ስላንተ ይበቃኛል!» አለ አዶናይ «... ከኢትዮጵያ ስለምትወጣበት ሁኔታ እንነጋገር። እንግዲህ አስተማማኝ የሆነና አስተማማኝ ያልሆነ የማምለጫ መንገዶች አሉ። የትኛውን እንደምትመርጥ መቼም ግልፅ ነው። ሆኖም ገንዘቡን አትችለውም። በእጅህ ምን ያህል ብር አለህ?»

አኖሌ የፌዝ ፈገግታ አሳየው።

«ምንም አልያዝክ?»

«አዲስ አበባ ባንክ ጥቂት ገንዘብ አለኝ።»

«ምን ያህል?»

«ሰላሳ ሺህ»

«በተንቀሳቃሽ ሂሳብ ነው?»

«የለም። በደብተር ነው»

አዶናይ ራሱን ግራ ቀኝ ወዘወዘና፣

«የአዲሳባውን ገንዘብ ተወው። አሁን በእጅህ ያለውን ንገረኝ?»

«ሺህ አምስት መቶ።»

«ይሄማ ትርጉም የለውም።»

«አዝናለሁ። ወዲህ ከመምጣቴ በፊት ከኢትዮጵያ የመውጣት እቅድ አልነበረኝም። በገጠሙኝ ሁኔታዎች ተስፋ መቁረጥ የጀመርኩት አስመራ ከመጣሁ በሁዋላ ነው»

«እንግዲህ የገንዘቡ ነገር ተስፋ የለውም ማለት ነው» ካለ በሁዋላ፣ መልሶ፣

«ሮዛ ልትረዳህ አትችልም? ቤተሰቦችዋ አቅም ያላቸው ይመስለኛል» አለው።

አኖሌ ለምላሽ ፈጠነ፣

«ቢኖራቸውም ባይኖራቸውም ከነርሱ ሰባሪ ሳንቲም አልጠይቅም። የትያውቁኛል? ሌላው ቀርቶ ከእንግዲህ መገናኘት እንደሌለብን ነው የሚገባኝ። አደጋ ላይ እንዲወድቁ አልፈልግም።» ካለ በሁዋላ «... ይልቅ ሮዛ 'ከገንዘብ ውጭ ሌላ አማራጭ መኖሩን ነግራኝ ነበር። ምንድነው እሱ?» ሲል ለመስማት ጉዋጉቶ ጠየቀው።

አዶናይ ከንፈሩን በልጠጥ አደረገና ችላ እንደማለት አለ።

«ምንድነው ጉዳዩ?» አለ አኖሌ።

«እሱ እንኳዋ መስዋእትነትን ይጠይቃል» አለው።

«ምን አይነት መስዋእትነት?»

«ሰላሳ በመቶ ያህል አደገኛ ሊሆን ይችላል።»

«... ሙሉ አደጋ ውስጥ ያለሁ ሰው ነኝኮ» አለ አኖሌ። አያይዞም «ይልቅ ጉዳዩን ንገረኝ» አለ ተቻኩሎ።

«ይሄ እንኳዋ ከኔ ቁጥጥር ውጭ ስለሆነ በቅድሚያ ሌሎች ሰዎችን ማነጋገር አለብኝ።»

«እና ውጤቱን መቼ ትነግረኛለህ?»

«ነገ ልክ በዚህ ሰአት» ብሎ ከተቀመጠበት ተነሳ። ሲሰናበተውም «... ሳትረበሽ ስራህን እንደወትሮው አከናውን። ምንም አይነት ለጥርጣሬ የሚያበቃ ፍንጭ እንዳትተው» ሲል መከረው።

* * *

በነጋታው ባሩ ሶስት ጊዜ በዝግታ ሲቆረቆር አኖሌ ፈጥኖ

ተነስቶ በረገደው:: ትእግስት አጥቶ ነው የቆየው::

በጥቁር ሱፍ ያሸበረቀ መልከ መልካም ጉልማሳ በሩ ላይ ቆሞአል::

«ማንን ፈለጉ?» አለ ተደናግሮት::

«አዶናይ ነኝ» አለው::

የትናንቱ መጥረቢያ መሳይ አፍንጫ የለም:: አኖሌ የገዛ አይኑን ማመን አቃተው:: በደመነፍስ ነበር እንዲገባ በሩን የከፈተለት::

«ሰው ሰራሽ ነበር አፍንጫህ?» ሲል ጠየቀው::

በአዎንታ ራሱን ላይ ታች ወዘወዘና ፈገግ አለ::

«ማመን አይቻልም!»

«ምን ይደረግ?» ብሎ በርጋታ አኖሌን ያጤን ጀመር::

«ወደ ጉዳያችን እንግባ!» አለ አኖሌ:: አያይዞም «ውጤቱ ምን ሆነ?» ሲል ጠየቀው::

«ተስፋ አለው» የሚል ነበር አዶናይ የሰጠው ምላሽ::

«እውነት?»

አኖሌ ጉዋጉዋ::

«እድለኛ ነህ እንዲያውም:: ዛሬ ቀኑን ሙሉ ባንተ ጉዳይ ላይ ስነጋገር ነው የዋልኩት:: አጋጣሚ ሁኔታውን ከልምድ አንፃር ስናየው ያለችግር የማምለጥ እድልህ ወደ ዘጠና በመቶ አሻቅቦአል:: ያለምንም ጥርጣሬ ከሃያ ቀን በሁዋላ ቦን ወይንም ጄኔቭ ትገባለህ::»

«አላምንም!» አለ ህልም እየመሰለው::

«አትጠራጠር:: ጥቂት ድፍረት ብቻ ነው የሚያስፈልግህ»

«መልካም! የሚጠበቅብኝን ጉዳይ ልወቀዋ!»

«በቅድሚያ ጥቂት ጥያቄዎችን ላቅርብልህ» አለ አዶናይ:: አያይዞም ቀጠለ፣

«ትናንት ስለ ስራህ ስትገልፅልኝ እስረኞችን ማነጋገር ስለመቻልህ አንስተህ ነበር ልበል?»

«አዎን» ሲል መለሰ አኖሌ::

«ማንኛውም እስርቤት እንደልብ የመግባት ፈቃድ አለህ?»

«አዎን አለኝ» አለ፣ ምን ሊጠይቀው እንደፈለገ እያውጠነጠነ፤

«በየትኛውም ሰአት?»

«እስካሁን በስራ ሰአት ብቻ ነው የምገባው»

«ማምሻውን የመግባት ፈቃድ ማግኘት ትችላለህ?»

«በቂ ምክንያት ካለኝ ማስፈቀድ የሚገድ አይሆንም::»

«እስካሁን ከእስረኞች መካከል ማን ማንን አነጋግረሃል?»

«ብዙ ናቸው:: ወታደሮች፣ መኮንኖች፣ የሻእቢያ ሰላዮች፣»

«ከሻእቢያ ሰላዮች ማንን አነጋገርክ?»

«አብርሀ ሀሎት ይባላል::»

«እንግዲህ ቦን ወይም ጄኔቭ ድረስ ልንሸኝህ የምንችለው አብርሀ ሀሎት የተባለው እስረኛ እንዲያመልጥ ጥቂት እርዳታ ካደረግህ ነው:: ኦፕሬሽኑ በቀላሉ ይፈፀማል:: አንተም በቀላሉ ይህን ሀገር ትለቃለህ:: ይህን ተግባር ለፈፀምክበት ሻእቢያ ከአስመራ ውስጥ እንዲትም ልምጭ ሳያርፍብህ እንጠልጥሎ ያወጣሀል! ቅንጣት አትጠራጠር:: እንፈፅመዋለን! መስዋእትነትን ጭምር እንከፍላለን - ኦፕሬሽኑ እንዲሳካ:: ላንተ ብለን ብቻ ሳይሆን ድርጅቱ የሚፈፅማት እያንዳንድዋ ተግባር ከታማኝነቱ፣ ከህዝባዊነቱ፣ ከብቃቱም ጋር ስለሚጣበቅ የማንፈፅመውን አንናገርም:: የተናገርነውን ደግሞ እንፈፅመዋለን»

አኖሌ ብሻር አለበት:: አይኖቹን እንደ እንቁራሪት አፍጥጦ ነበር አዶናይን የሚያስተውለው፤

«አንተ የሻእቢያ ሰው ነህ?»

«ነኝ አዎ!»

ግራ ተጋባ:: እንዴት ማሰብ እንዳለበት አላወቀም:: አንዴ ጣራውን፣ መልሶ መሬቱን፣ ደሞ ወደ አዶናይ አፈጠጠ፣

«ለመሆኑ» አለ አኖሌ «... ባቀረብከው ጥያቄ ባልስማማ ምን ታደርጋለህ?» ሲል ጠየቀው::

«ለፖሊስ ጠቁመህ እንዳታሲዘኝ ዛሬውኑ አገር ጥዬ እጠፋለሁ» አለው አዶናይ ስሜቱ ባልታወቀ ሁኔታ አኖሌን እየገረመመ::

«አስመራ ውስጥ የሻእቢያ አባላት በብዛት አሉ ማለት ነው?»

«አራት መቶ ሺህ ያህል!» አለ አዶናይ በፈገግታ እንደተዋጠ::

ፈገግታ ይታይበት እንጂ ውስጡ ግን በጭንቀት ሲፈነዳ ምንም አልቀረውም፣ አያይዘም፣ «ህዝቡ ሁሉ ደጋፊያችን ነው:: እያንዳንዱ ዜጋ ተባባሪያችን በመሆኑ ነው በሙሉ ልብ እንደምታመልጥ የምነግርህ»

እኖሌ በተመስጦ ማሰብ ጀመረ:: አደገኛ ወጥመድ ውስጥ መግባቱን አመነ:: ግን ምን የተሻለ ምርጫ አለኝ ሲል ራሱን ጠየቀ:: ስለ ሳሙኤል አሰበ? ያንን ወረቀት ከመከላከያ እንዴት አገኘ? የሮዛ የአይን መነፅርና የአንገት ልብስ? የሮዛ ክብረት የጠነከረ መንፈስ ... የአዶናይ አፍንጫ ... የሮዛ እናት ፀሎት ... በሚስጢር ቁልፍ የተከረቸመች ከተማ ... እንደ ባቢሎን ለመፍረስ የቀረበች ሀገር ... እንደ ናቡከደናፆር ሳር መጋጥ የሚገባቸው መሪዎች የነገሱባት ሀገር ... በፍርሀት የተከበበ ትውልድ ...

እኖሌ ለመሞት ወይም ጨርሶ ከዚህ የጭንቀት ሀገር እጅግ ለመራቅ ተመኘ ...

«ምን ይመስልሀል ታዲያ?» የሚለው የአዶናይ ጥያቄ አባነነው::

«መልካም ነዋ! ዝርዝሩን እንነጋገር!»

አዶናይ ያመቀውን የጭንቀት አየር ለቀቀው:: በደስታ መጮህ አምሮት ነበር ...

* * *

«ሰንበት ደረሰኮ ጌታዬ:: ጠበት ቢጤ አላማሮትም? አዋጥተን እንረድና ፍርምባውን ለይቼ ለርሶ ምሳ እንዲዘጋጅ አደርጋለሁ:: ስራ ብቻ ደሞ ሰው ይገላል:: ነገ ሰንበት ነው:: ጮማ የሆነ አሳብ አይመስሎትም?»

«ጠቦት ዋጋው ስንት ነው?»

«መቶ ሀምሳ ይገኛል:: ያስጠስጠ::»

«እና ሰባ አምስት ታዋጣለህ?»

«ይመኑኝ::»

«ፍርምባውን ቃል ገብተሃል!» አለው እየሳቀ::

«ይመኑኝ እያልኩዎ!»

አይኖቹ በደስታ ስሜት ደመቁ::

«በል ወደ ስራ እንግባ ...»

«የት ነን ዛሬ»

«ወንበዴውን ነው ማነጋገር የምፈልገው»

«ድጋሚ!? ጋግርታም ነው! ... ይመኑኝ ዛሬ ይለድቦታል:: መሞት ስለሚፈልግ በጣም ይሳደባል:: ለነገሩ ከድብደባው ሞት ይሻለው ነበር::»

«ግዴለም እንሂድ!» ብሎ ጃኬቱን ለብሶ ወጣ::

ጮማዬ ዛሬም እንደወትሮው የባጥ የቆጡን እየቀባጠረ ነበር ማርያም ግምቢ ያደረሰው:: በር ጠባቂ ፖሊሶቹ የእኖሌን የፈቃድ ወረቀት አገላብጠው ከመረመሩ በሁዋላ ሁለቱንም ፈትሸው አስገቡአቸው:: ግቢው ሰፊ ነው:: ከጥበቃ በሩ ሀምሳ ሜትር ርቀት ላይ ካለው ሽላ ከዛፍ በላይ አደገኛ እስረኞች ታጉረዋል:: አብዛኞቹ በሻእቢያ አባልነት ወይም ሰላይነት ተጠርጥረው የታሰሩ ይሁኑ እንጂ ከእስረኞቹ መካከል እጅ ከፍንጅ የተያዘ፤ አስያም ያመነ የለም - ከአብርሃ ሀሎት በቀር::

በርግጥም ከእስረኞቹ መሀል የአብርሀ ሀሎትን ያህል ተፈላጊ ሰው ሳይኖር ይችላል:: አብርሃ ሀሎት ከመንግስት ጋር ቢተባበር የሻእቢያ የስላላ መዋቅር ብትንትኑ ሊወጣ እንደሚችል የደህንነት ሹማምንቱ አልተጠራጠሩም:: እስካሁን ግን ድብደባና ማስፈራሪያ፤ አለያም ማባበያ ሊበግረው አልቻለም:: የደህንነቱ ባለስልጣናት ወደ ከፍተኛ የማሰቃያ ስልቶች ለመሸጋገር በተዘጋጁበት ጊዜም ነበር እኖሌ እስመራ የገባው:: እኖሌ የስነ ልቦና ሳይንስ ምሁር በመሆኑና በቀጥታ ከፕሬዝዳንቱ ቢሮ መላኩ የደህንነት ሹማምንቱን ስሜት አልሰረቀውም:: 'እስኪ ይሞክረው እናየዋለን' በሚል ስሜት ነው ችላ ብለው አብርሃ ሀሎትን ለጊዜው የለቀቁለት::

በማርያም ግምቢ ማጎሪያ ግቢያ በር ላይ በየእለቱ ሁለት ፖሊሶች ይቆማሉ:: አብርሀ ሀሎት ከታሰረበት ልዩ ክፍል ደጃፍ ላይም አንድ ወታደራዊ ፖሊስ ዘወትር በንቃት ይጠብቃል:: በረጅም ግንብ ከታጠረው ግቢ፤ በየማእዘኑ ላይ የጥበቃ ማማዎች ከነባውዛቸው አውቶማቲክ መትረየስ ደቅነው ቀንና ሌሊት በንቃት ይጠብቃሉ:: ወደዚህ ማጎሪያ በልዩ ትእዛዝ ካልሆነ በቀር ማንም ጠያቂም ሆነ ባለጉዳይ ዝር ሊል አይፈቀድለትም::

እኖሌ ወደውስጥ ዘልቆ እንደገባ የልዩ ወህኒው አዛዥ ሙሉ መቶ አለቃ ከመቀመጫው ብድግ ብሎ ነበር የተቀበለው፤

«ተስፋ ሳትቆርጥ ተመለስክ እንዴ?»

«ግዴለህም - ይሸነፋል» አለ በጉራ::

«የሚሆንልህ አይመስለኝም:: ጊንጥ ነው::»

«ግደሉስም አንዳንድ ዘዴዎችን እንጠቀማለን።»

«በል ልፋ እንግዲህ ... ሰውዬው እንደሁ የተረገመ ነው። «በል ልፋ እንግዲህ ... ሰውዬው እንደሁ የተረገመ ነው።

«በል ልፋ እንግዲህ ... ሰውዬው እንደሁ የተረገመ ነው። በስቴፕለር ቅንድብና ቅንድቡን አጣብቀን ከፈሱ የተጣላ ሰይጣን። በስቴፕለር ቅንድብና ቅንድቡን አጣብቀን አሰቃየነው! ገረፍነው! ተለተልነው! የተንኰሉ ብዛት የስቃይ ድምፅ እንኳ'ዋ አያሰማም። ኰሉኔል ገዛኸው ለመጨረሻ ጊዜ ሲያናግሩት 'አልገድልህም! ስጋህን ከትፌ እበላዋለሁ' ሲሉ ዛቱበት። ወዲያ ቢገደል በተሻለ» እያለ ነበር ወደታሰረበት ክፍል የሸኘው።

እኖሌ ከልዩ ጠባቂው ፖሊስ ጋር አብርሀ ፀሎት ብቻውን ወደተዘጋበት ክፍል እንደገባ «የእግሩና እጁ ሰንሰለት ይፈታ!» ሲል አዘዘ። ፖሊሱ ከያዘው ክምር ቁልፍ መርጦ ከፈተና በአስረኛው እግሮችና እጆች ላይ ያሉትን ሰንሰለቶች አወለቃቸው። አብርሃ ፀሎት ሰውነቱ ቢዳከምም አይኖቹ ንቁ ናቸው። በአሳሪዎቹ ላይ ንቀት ይታይበታል። እኖሌ በጀርባ በኩል ያሉት መስኮቶች እንዲከፈቱ ፖሊሱን አዘዘው። እንደታዘዘው ፈፀመ!

«እንግዲህ ብቻዬን ልቆይ!» አለ እኖሌ።

ፖሊሱ «መልካም» ብሎ በሩን መለስ አድርጐ ወጣ።

አብርሃ ፀሎት ፍራሹ ላይ እግሩን አኰራምቶ ተቀምጦ እኖሌን በጥንቃቄ ያስተውለዋል!

ሎማዬ በሩን ከፍቶ ብቅ አለ።

«ዚጋጡና ደጆ ጠብቀኝ» ሲል አዘዘው።

«እብሬም ልሁን?»

«እዚያው ቆይ ደህና ...»

ሎማዬ በሩን ቀስ አድርጐ ዘግቶ ወጣ። እኖሌ ቁራጭ ወረቀትና ብእር ካወጣ በሁዋላ!

«እዚህ ክፍል ድምፅ መቀጃ መሳሪያ የተገጠመ ይመስልሃል?» ሲል ፅፎ ወረቀቱን ወደ አብርሃ አቅርቦ አሳየው።

አብርሃ ፀሎት በመደነቅ ወረቀቱን ተቀብሎ በችኮላ ካነበበ በሁዋላ ወደ እኖሌ ቀና ብሎ! መልሶ አቀረቀረ።

እኖሌ መልስ ፈልጐ ነበር። አብርሃ ፀሎት ግን በመጠራጠር እንደ ወረቀቱን መልሶ እኖሌን ያስተውል ጀመር።

እኖሌ የክፍሉን ዙሪያ ገባ ያስተውል ጀመር። ጥጋ ጥጉን ጭምር ፈታተሸ። ምንም አጠራጣሪ መሳሪያ አልነበረም። መርፌ መሰል የድምፅ መቅጃ መሳሪያዎች በጣራው ላይ ካልተገጠሙ በቀር

ሌላ ድምፅ መቅጃ መሳሪያ ሊኖር እንደማይችል አመነ። የኢትዮጵያ የስለላ ቴክኖሎጂ ያን ያህል እንደማይራቀቅ ደግሞ እኖሌ ይገምታል። እና ወደ ተግባሩ ዘለቀ።

«ዘጠና ዘጠኝ አባላሁ» አለው ዝቅ ባለ ድምፅ።

የአብርሃ ፀሎት አይኖች ሲደምቁና ሲደናገጥ አየ። የደረቁ ከንፈሮቹም ተንቃነቁ። እና እንደምንም ብሎ!

«በቁጥር የሚጠራ ሰው ስምቼ አላውቅም» የሚል ምላሽ ሰጠው።

«አንተ ማነህና! ለሰባት አመታት ዘጠና ዘጠኝ አልነበርክም?»

አብርሃ ፀሎት በመጠራጠር እኖሌ ላይ አፈጠጠ። ይህን ኮድ የሚያውቀው አንድ ሰው ብቻ መሆኑን አብርሃ ያውቃል። ያ ሰው ተይዞ ቢሆን እንኳ'ዋ ይህን ሊናገር አይችልም።

ሊያምን ፈለገ። ሙሉ ልቡን መስጠት ደሞ ፈራ። የማረጋገጫ ጥያቄዎችን ለመወርወር ተገደደ!

«ዘጠና ዘጠኝ ምን ማለት ነው?»

«ቦሎኛ የሚመረት ስእት» አለ እኖሌ ፈገግ ብሎ።

አብርሀ ፀሎት ረጅም አየር ካስወጣ በሁዋላ!

«አማራ ነህ?» ሲል ጠየቀው።

«እሮሞ ነኝ።»

«ከማን ጋር ነበር የተገናኘኸው?»

«አዶናይ መሆኑን ከገለፀልኝ ሰው ጋር»

«የኰድ ቁጥሩን ነግሮሀል?»

«ቁጥሩን አልነገረኝም። ሁለት ቃላት ብቻ ነው የነገረኝ»

«ምን አለህ?»

እኖሌ እንደማሰብ አለ። ቃላቶቹን የረሳቸው መስሎት ነበር። አስታወሰ!

«ነቢያት - ቦቼፊሊያ» አለ።

አብርሃ ፀሎት አይኖቹን በሰፊው ሲበለጥጥ አስተዋለው። ወዲያው ስሜቱን ላለማሳወቅ እየጣረ!

«ለኔ ምን እንድትነግረኝ ነው የፈለገው?» አለ ጨርሶ ግራ

የመጋባት ስሜት ጭምር እየታየበት።

«እንድታመልጥ ዝግጅት ጀምረናል። ተስፋ የሚያሳድር እቅድ ነው።» ብሎ የታሰበውን በዝርዝር ያብራራለት ጀመረ። አብርሀ ፀሎት የአኖሌን ገለፃ በጥንቃቄ ሲያዳምጥ ከቆየ በሁዋላ በመስማማት ራሱን ነቅንቆ አንዳንድ ማስተካከያዎችን አከለበት። በመጨረሻ፣

«ለመሆኑ በዚህ አጣሬሽን ላይ ያንተ ፍላጐት ምንድነው?» ሲል በርጋታ ጠየቀው።

«መንግስት ሊተናኮለኝ ጀምሯል። ቀድሜ መሸሽ እፈልጋለሁ።»

«ልንያዝ! ልንገደል እንደምንችል አውቀሃል?»

«ድብብቆሽ እየተጫወትኩ እንዳልሆነ ይገባኛል! ግን አማራጮቼ ጠበብ ያሉ ናቸው። እግሬ አዲስ አበባን ከረገጠ በሁዋላ መንፈራገጥም አይቻል ይሆናል። ስለዚህ አንዳንድ ጊዜ እድልን መማፀን ያስፈልግ ይሆናል»

«እቅዱ እንኳ ምንም አይወጣለትም። ሆኖም ሁልጊዜ በታቀደው መሰረት ማከናወን አያጋጥምም። እምነህበት ግባ። በዚያ መንፈስ ከገባህ የተሻለ ውጤት እንደማትፀፀትም አረጋግጥ! በዚያ መንፈስ ... ሊመጣ ይችላል። ባመነታህባት ደቂቃ ግን እንደምትገደል እወቅ!»

አኖሌ «ገብቼበታለሁ! ወደሁዋላ አልመለስም» ሲል አረጋገጠለት። በዚህ ጊዜ አብርሀ ፀሎት ሊተኮርበት የሚገባ በሚላቸው ነጥቦች ላይ ተጨማሪ ማብራሪያ ሰጠው። አኖሌም የራሱን አስተያየት እያከለ በእቅዱ ላይ በጥንቃቄ ደግመው ደጋግመው ተወያዩበት።

* * *

«ይመኑኝ ፍርምባውን ለብቻ አሰራልዎታለሁ!» አለ ጮማዩ ማርያም ግምቢን ለቀው እንደወጡ።

«ኮሎኔል ዝናውን ማግኘት ስላለብኝ ፈጠን ብለህ ንዳ!» አለው ሰአቱን በችኩላ እያየ።

«አ ... ኮሎኔል ሸንኩርት!» ብሎ ሳቀ ጮማዩ።

«የምን ሸንኩርት?» አለ ገርሞት።

«ሸንኩርት አያቁም? ነግሬዎት አልነበር እንዴ?»

«የወታደሮች ቋንቋ ረቂቅ ነው ...» ብሎ አፌዘበት።

«እዚህ አገር ሸንኩርት ነው የሚባሉት ትንንሶቹ ሴቶች» ካለ በሁዋላ ከት ብሎ ሳቀ። አኖሌ ገረመው።

«ታዲያ ኮሎኔሉን ለምንድነው ሸንኩርት የምትለው?»

«ይወዷሉ! ሸንኩርት ካላገኙ እንደ እብደት ነው የሚያደርጋቸው። መሳደብ መቆጣት ነው። አንዳንዴማ ያስጉዋራቸዋል። ሸንኩርት ያጡ ቀን ያንዱን እስረኛ ሞተር ያጠፋሉ።»

«የምን ሞተር?»

«ልብ ነዋ። ስለ አባባል ምንም አያቁም ልበል? እዚህ አገር ሰው ሲሞት 'ሞተር አጠፋ' ነው የምንለው። ታዲያ ኮሎኔል እንዳይቆጡ ሸንኩርት እንፈልጋለን። አንዴ አይረሳኝም ሸንኩርት ሳያገኙ ሰነበቱና ንዴታቸው ጡሜቦ የሚባል ተራ ወታደር ላይ አረፈ። ልጁ እንኳዋ ምንም አላጠፋም ነበር። ግፍ ነው! ጡረታ ፈረምክ ብለው ነው የወሰኑበት። እስካሁን አይኔ ላይ አለ - ያ ምስኪን ...»

«የምን ጡረታ ነው የሚፈርመው? ተራ ወታደር ነው አላልከም?»

«ጡረታ መፈረም አያቁም? ወረቀት ላይ መሰሎት እንዴ? በጓደኛው እግር ላይ ነው የፈረመለት»

«ምኑን?»

«በጥይት ነዋ! እግሩን ቀለበለት። ተዋውለው ነበር። ጉዋደኛው ግን አውቆ መታኝ ብሎ እሪ አለ። ጡሜቦ ለጓደኛው ውለታ በሰራ ሸቤ ገባ። ኮሎኔል ታዲያ ሸንኩርት ሳያገኙ ሰንብተው ነበርና ቁጣ ቁጣ ሲላቸው እኔን ጠርተው የዚያን ከይሲ ሞተር አጥፋ ሲሉ አዘዙኝ። ወስጄ ኩዋድሮውን ስነቅልበት አለቀሰ። እንጀቱን በላኝ። ደረቱ ላይ ስፈርምለት ሸበረከ አለና እንደ ክረምት እባብ ዝርግት ...»

አኖሌ ዝም አለ። ወሬው ቀፈፈው። ጮማዩ ቀጠለ ...

«የምር ሸንኩርት ቀምሰው አያውቁም?»

መልስ ስላልሰጠው ቀጠለ፣ ... «እኛ መቸም ግፍ ነው የሰራነው። ቀለድንባቸው ኮረዶቹን። እነሱም ጊንጥ ናቸው። አንድ ጊዜ አንዱ ሃምሳ አለቃ ሸንኩርት ይዞ ያድራል። በራስዋ ቤት። ሌሊት ተነስታ መፃፊያውን በቢላ ቆርጣው ጠፋች። እሱ ጠጥቶ እንሶላ ሆኖ ነበር።»

«እጁን?» አለ አኖሌ ግራ ገብቶት፡

«ኧረ በጠቅላላው! - መፃፊያ እጅ ሆነ እንዴ ደሞ? ተክለወልድን ነውንጂ:: የወንድ ነገርዬውን ...»

«አሃ!» አለ አኖሌ::

«ታዲያ ወታደሩ ሁሉ ፈራ:: ማደር ተወ:: ፃፍ ፃፍ አድርጉ እዚያው ሞተርዋን አጥፍቶላት ይመጣ ጀመር:: አዬ ኤርትራ! ሞት - ፍቅር - ቁርጥ - ግፍ ሁሉን አየን:: ይገርሞታል አንዳንድ ቀን ወደፊት የሚበቅሉት ዛፎች የሰው ልጅ ጣትና አፍንጫ ያበቅሉ ይሆን? ብዬ አስባለሁ:: መሬቱ እኮ የሰው ደም ጠግቦአል:: የኤርትራ እናቶችም ታዲያ እልህ የያዛቸው ነው የሚመስሉት:: ላይ በላይ ይወልዳሉ:: የሞተውን ያህል ተክተው ያድራሉ ...»

አኖሌ በትእዝብት ያጤነው ጀመር:: በመስማቱ ብቻ አፈረ:: ሙማዬ ግን የየእለት ወሬው ስለሆነ ያለመጨነቅ ነበር የሚያወጋው:: ስለ ኮሎኔል ዝናውም መተረኩን ቀጠለ ...

«... እሳቸውኮ ሽንኩርት ሲያዩ ፍርምባ ያዩ ያህል ፊታቸው ይፈካል:: ለነገሩ ከአስመራ ወጣ ሲባል ያለው ውበት ያጉዋጉዋል:: ቅመም ናቸው:: ለዚሁ የተፈጠሩ ነው የሚመስሉት:: የአዋሽ ዳር ሽንኩርት ናቸው - ቀይ የሀበሻ ሽንኩርት:: በአዋሽ ዳር ቀይ ሽንኩርት የተጠበሰ የበግ ስጋ ቀምሰው ያውቃሉ?»

አኖሌ መስማት አቁሞ ነበር::

ኮሎኔል ዝናው ቢሮ እንደደረሱ በችኩላ የመኪናውን በር ከፍቶ ወደ ደህንነት ሹሙ ቢሮ ተጣደፈ::

አኖሌ አብርሀ ፀሎትን አስመልክቶ ለኮሎኔል ዝናው ሰፊ ማብራሪያ ይሰጥ ጀመር:: ሲናገር በስሜት እየተወራጨ ነበር:: 'አብርሃ ፀሎትን ማንበርከክ ችዬአለሁ::' የሚለውን ዜና በወኔ ነበር የገለፀው:: 'የራሴ ጥረት ብቻ ነው ማለት ደግሞ አይቻልም' የሚል ማካካሻም አከለ:: ቀደም ሲል በተካሄደው ምርመራ አብርሀ ፀሎት እንደተዳከመ አብራራ:: 'አሁን ግን ድል ተገኝቶአል' ሲል ደነፋ አኖሌ:: 'ዛሬ የተጠቀምኩበትን የማግባባት ስልት ከቀጠልንበት የአስመራን የስለላ መዋቅር ማግኘት ብቻ ሳይሆን የሳይኮሎጂካል ዎር ፌር በማካሄዱ ሂደት ላይ አብይ አስተዋፅኦ እንደሚኖረው እያጠራጥርም' ሲል ለደህንነት ሹሙ አረጋገጠለት:: የደህንነት ሹሙ ሲጋራውን በዝግታ እየማገ የአኖሌን ገለፃ አዳምጦ ሲያበቃ፣

«ማመን የማይቻል ተአምር ነው:: በርግጥ ከአስር ቀን በፊት ብልቱን እንደማስቆርጥ ነግሬው ነበር:: ፈርቶ መሆን አለበት:: ይህ ጉረኛ:: ደሞ እፈፅመው ነበር:: ከስሩ ልገርዘው ወስኜ ነበር ...» ብሎ ከልቡ በሳቅ ተንከተከተ::

እየሳቀም ይቀልድ ጀመር፣

«ብልቱ እንደሚቆረጥ ሲነገረው ወኔው ተሰለበ! ገምቼ ነበር:: ማንም ወንድ ቢሆን በቁሙ ወንድነቱን ከሚያጣ ሞትን ይመርጣል:: አትጠራጠር አኖሌ፣ ውጤት የተገኘው በዚህ ምክንያት ነው:: ደሞ ይገርምሀል፤ ይሄን ስልት እንደ ማስቃያ ተጠቀመንበት አናውቅም ነበር:: ያን ቀን ግን እንደለመደው ሲሰድበኝ ድንገት ነው አፌ ላይ የመጣብኝ:: 'ብልትህን ነው የማስጉምደው' አልኩት:: ድንጋጤ ገፅታውን ሲያለብሰው አይቻለሁ:: ይህን ያህል ፍርሀት ውስጥ የሚያስገባው መስሎ ግን አልተሰማኝም ነበር:: አጀብ ነው! ድንቅ ነው!»

ኮሎኔሉ ወደ ዝና ሽሚያ መግባቱን አኖሌ ተረዳ:: እና እቅዱ እንዳይበላሽበት ሰጋ:: ፈጥኖ የማስተካከያ ርምጃ ወሰደ፣

«ሙሉ በሙሉ ፈቃደኛ አልሆነም ኮሎኔል:: ተስፋ ነው የሰጠኝ፤ የእስር ቤት አኑዋኑዋሩ እንደሚሻሻልለት ቃል ገብቼለታለሁ:: የሚያውቀውን የመጀመሪያ ደረጃ መረጃ በወረቀት እንደሚያሳፍር እሱም ቃል ገብቶልኛል:: አንተ በተለይ እምርረህ እንደምትጠላው ነው የሚሰማው:: ስለዚህ አንድ ጊዜ፤ ነገም ሊሆን ይችላል፤ አብረን ብቅ ብለን እናጫውተው:: እንዳይቀብጥ ከዚያ ማውጣት ተገቢ አይደለም:: ከነገ ጀምሮ ግን አኑዋኑዋሩ ላይ ማሻሻያ ይደረግለት»

«እንዴት ያለ ማሻሻያ?» አለ ኮሎኔሉ::

«ሻል ያለ ምግብ ...»

«ይቻላል::»

«ህክምና::»

«እሱም ቀላል ነው::»

«ጠዋት ፀሀይ እንዲሞቅ ማድረግ፤ ሰንሰለቶቹ ቢወልቁለት፤ ሬድዮ ደግሞ ቢገባለት::»

«ይህም ቢሆን አያስቸግርም::»

«ለኔ ለስራዬ እንዲረዳኝ ደግሞ መጠጥ በየእለቱ እንዲገባለት ቢደረግ:: ህይወት እንድታጉዋጉዋው ሱሰኛ ማድረግ በጣም ጠቃሚ ነው:: ሰዎችን እንዳሻን ልናሽከረክራቸው የምንችለው በቀላሉ ሊያገኙት በማይችሉት ሱስ ሲጠመዱ ብቻ ነው:: ስልማዳቸው ሲሉ በቀላሉ ይጐተታሉ:: ጠርሙስ ዊስኪ ከነገ ጀምሮ እንዲገባለት ቢደረግ»

«ሀሳቡ ጥሩ ነው፡፡ ለዊስኪ ግን በጀት የለንም፡፡»

«ምን ይሻላል ታዲያ ኰሎኔል? ለሶስት ጠርሙስ ዊስኪ ብዬ ፕሬዚዳንቱ ቢሮ መደወል አለብኝ?»

ኰሎኔሉ አመነታ፤

«መልካም እስኪ! ጠቃሚ መስሎ ከታየህ አንዳንድ ዘዴዎችን እንጠቀማለን፡፡ ግን አንዳንድ ወረቀቶች ላይ የምትፈርም ከሆነ ነው፡፡ ለኛም እንዲተርፍ ማድረግ ይቻላል» ብሎ ኰሌኔሉ በረጅሙ ሳቀ!

«ግዴለም፡፡ ያሻህ ሰነድ ላይ ፊርማዬን አኖራለሁ፡፡ እኔ ውጤቱ ነው እየታየኝ ያለው፡፡»

አኖሌ ጉዳዩን አጠናቅቄያለሁ ለማለት የማስታወሻ ደብተሩን አጠፈ፡፡

«ዛሬ ማምሻውን ልጋብዝህ?» አለ ኰሎኔሉ፡፡

«ግራሴ!»

- 3 -

ይህ በሆነ በሶስተኛው ቀን፣ በእለተ አርብ፣ ለአይን ያዝ ባደረገበት ምሽት ሁለት ሰዎችን የያዘች አንዲት ሰማያዊ ፊያት 124 መኪና ማርያም ግምቢ ማጉሪያ ደርሳ ቆመች፡፡

የጥበቃ ፖሊሱ በሩን ከመክፈቱ በፊት ብቅ ብሎ «ማን ልበል?» የሚል ድምፅ አሰማ፡፡

አኖሌ ነበር ቀድሞ ምላሽ የሰጠው፤

«እኛ ነን፡፡ አኖሌ ዋቆ እባላለሁ»

«መግባት ክልክል ነው!»

አሁንም አኖሌ አድሉን ለኰሎኔሉ አልሰጠም፡፡ ለምላሽ ተሽቀዳደመ፤

«ቀዋሚ የመግቢያ ፈቃድ እንዳለኝ አልተነገራችሁም እንዴ?» ካለ በሁዋላ ወደ ኰሎኔሉ ዞሮ «... ፈቃድ የተሰጠኝ ከነረዳቱ ነው፡፡ ዘወትር ግን አዲስ ይሆናሉ፡፡ ማታ መግባት ክልክል ነው ይላሉ፡፡ ሲያሻቸው ደግሞ ረዳቴን ይከለክሉታል፡፡ እኔ ለግቢውም ሆነ ለሀገሪቱ አዲስ ነኝ፡፡ ያለረዳት ልንቀሳቀስ ከቶ አልችልም፡፡»

በዚህ መካከል የጥበቃ ፖሊሱ ኰሎኔል ዝናውን በማየቱ እንደ ጥይት ተተኩሶ የማጉሪያውን ግቢ በር ወለል አድርጐ ከፈተው፡፡

ኰሎኔሉ መኪናውን ቦታ አስይዞ ከቆመ በሁዋላ፣ ፖሊሱን በቁጣ ጠርቶ ያምባርቅበት ያዘ፤

«ሞተርህ እንዲጠፋ ትፈልጋለህ? አንተ የቀበሮ ጭራ!»

«ከስራ ሰአት ውጭ እስረኛን ማነጋገር በጥብቅ በመከልከሉ ነው ጉዋድ ኰሎኔል፡፡ እናንተ መሆናችሁን አላወቅሁም ነበር ...»

«መመሪያ ማክበር ጥሩ ነው» አለ ኰሎኔሉ «... ይሄ የስራ ባልደረባችን ግን ባሻው ሰአት ቢመጣ ትብብር ይደረግለት፡፡ አኖሌ ዋቆ ይባላል፡፡ ይሄን መመሪያ ለተረኞች ጭምር አስተላልፍ፡፡ ረዳቱ ጭምር እንዳይከለከል፡፡ አዳምጠሀል!?»

ተያይዘው ወደ አብርሃ ፀሎት የእስር ክፍል አመሩ፡፡ በመንገዳቸው ላይ አኖሌ ያለማቋረጥ ይለፈልፍ ነበር፤

«... ብዙ ለውጥ አምጥቶአል ኰሎኔል፡፡ ዋስትና ነው የሚፈልገው፡፡ የልባችንን እንዳቀረብነው ማረጋገጥ ይፈልጋል፡፡ በተለይ አንተን በጣም ይጠራጠርሃል፡፡ እንድገደል ከፍተኛ ግፊት የሚያደርገው ኰሎኔል ዝናው ነው ብሎ ያምናል፡፡ ዛሬ እንደተራ ጉዋደኛ አብረነው ዊስኪ ጠጥተን አጫውተነው ብቻ እንመለስ፡፡ ለአንድ ሳምንት ያህል ማታ ማታ መጠጣት መልመድ አለበት፡፡ ያኔ ህይወት ትጣፍጠዋለች፡፡ የመኖርን ጣእም ያስታውሳል፡፡ ልቡ ይሸነፋል፡፡ ይሄ በግለሰብ ደረጃ ብቻ ሳይሆን በህዝብ ላይም የሚሰራ ስልት ነው፡፡ በቅርቡ በራሳቸው በኰሎኔል መንግስቱ ታዝዤ አንድ ጥናት አጥንቼ ነበር፡፡ 'የኤርትራን ህዝብ ልብ እንዴት ማግኘት ይቻላል?' የሚለውን ጥያቄ ለመመለስ ሰፊ ጥናት አካሂደናል፡፡ እኔ ያቀረብኩት ሀሳብ ኤርትራ ላይ የልማት ስራ መጀመር አለበት የሚል ነው፡፡ ለአብነት አከለ ጉዛይ ላይ አንድ ትልቅ ሆስፒታል መስራት መጀመር፡፡ ህዝቡ ይህን ሲያይ ተስፋ ያሳድራል፡፡ የሻእቢያ ወንበዴዎች አላማቸው ጥፋት ስለሆነ ያንን ማፍረሳቸው አይቀርም፡፡ መንግስት እንደገና ግንባታውን ይጀምር፡፡ ለአይሮፕላን ጥይት መግዣያ የሚውለውን ግንባታ ላይ ማዋል፡፡ ህዝቡ እየተለወጠ ይመጣል፡፡ የጂት ቦምብ ከህዝብ አራርቆናል፡፡ የሻእቢያን ወንበዴዎች አይሮፕላን አያገኛቸውም፡፡ ህዝቡ ላይ ነው እሳቱ ሁሉ የሚያርፈው፡፡ ህዝቡ ላይ አንድ ፈንጂ በወደቀ ቁጥር መቶ ሺህ ኤርትራዊ እናጣለን፡፡ የአይሮፕላንና የቦንቡን ወጪ ለኤርትራውያን ማህበራዊ ችግሮች መፍቻ ማዋል አለብን፡፡ ያኔ ሻእቢያ ከህዝቡ ይነጠላል፡፡ መንግስት የሰራውን ሆስፒታል ሻእቢያ ማፍረሱ በሰፊው ይነዛል፡፡ ይሄ ህዝቡን ያስቆጣዋል፡፡ ያኔ የወንበዴው ቡድን ከህዝቡ እየተነጠለ ይሄዳል ...»

ኰሎኔሉ ግን በተቃውሞ ራሱን ግራ ቀኝ ወዘወዘ፤

«የኤርትራን ህዝብ አንተ አታውቀውም። ትእቢታቸውና ንቀታቸው። መሀይሞች - ጥሬ ስጋ የሚበሉ - ቅንዝረኞች - እያሉ ነውኮ የሚሰድቡን። እንዲህ ሲሉ ታዲያ እልህ ይይዝሀል። ሆስፒታል ቢሰሩላቸውም ንቀታቸው ይቀጥላል» ካለ በሁዋላ «ግን ጉዋድ ፕሬዝዳንት ያቀረብከውን ሀሳብ ተቀብለውታል?» ሲል ጠየቀው።

«በሚገባ! ጥናቱን ካነበቡት በሁዋላ ጠርተው አቅፈው ሳሙኝ! 'ከሁሉም አዲስ አሳብ ለመሰንዘር ያለህን ድፍረት አደንቃለሁ' አሉኝ። እኔ ጀርመን ነው የኖርኩት። ግዴለኝም። በግልፅ ያሻኝን መናገር ለምጄያለሁ።»

«ለነገሩኮ ሀሳቡ ጥሩ ነው። ግን ህዝቡ እባብ ነው።»

የአብርሃ ፀሎትን ክፍል የሚጠብቀው ፖሊስ ኰሎኔል ዝናውን በማየቱ መሽቆጥቆጥ ጀመረ። የአብርሀ ፀሎትን ክፍልም በችኰላ ከፈተላቸው፣

አኖሌ ወደ ኰሎኔሉ ጆሮ ጠጋ አለ፣

«ጥበቃው ከኛ ጋር ይጠጣ!» ሲል ሀሳብ አቀረበ።

«ለምን?»

«ለጥንቃቄ አጠገባችን ቢሆን አይከፋም!»

ኰሎኔሉ ሳቀ፣

«እኛ እኮ ኮማንዶ ተምረናል። አይኑ ላይ አሳይተን ቆለጡን ነው የምናፈነዳለት። ላንተ ግን ...» ብሎ ሳቀበትና በሀሳቡ ተስማማ። እናም ሶስቱም ዊስኪ ጠርሙሳቸውን ከብርጭቆዎች ጋር ይዘው አብርሃ ፀሎት ክፍል ገቡ።

እንደምን አደርሽ

ኖራህ!?

ምእራፍ ስምንት

- 1 -

በነጋታው ቅዳሜ ነበር እለቱ ...

ከምሽቱ ሁለት ሰአት ላይ አኖሌና የወታደር መለዮ ልብስ የለበሰ፣ ኡዚ የታጠቀ፣ ሽንጣ ያንጠለጠለ ሰው መኪናቸውን ማርያም ግምቢ ደጅላይ አቁመው በእግር ወደ ወህኒ ቤቱ ደጃፍ ተጠጉ ...

«ማነው!?»

«እኛ ነን! አኖሌ ነኝ።»

«እርሶ ኖት? ታዲያ መኪናችሁን አታስገቡም ኖሮአል?»